

Hallitus 18.2.2022

Kokoustiedot

Aika 18.2.2022 klo 10.00 - 12.46
Paikka Etäkokous, Microsoft Teams

Osanottajaluettelo

Varsinaiset jäsenet

Puheenjohtaja	Räsänen Joonas	SDP
I varapuheenjohtaja	Ikonen Anna-Kaisa	Kok.
II varapuheenjohtaja	Rossi Markku	Kesk.
	Autto Heikki	Kok.
	Grahn-Laasonen Sanni	Kok.
	Vuornos Henrik	Kok.
	Lyly Lauri	SDP
	Nahkuri Miia	SDP
	Lehtosalo-Lönnberg Eevakaisa	Kesk.
	Kankaanniemi Toimi	PS
	Pentikäinen Pia	PS
	Lumela Meri	Vihr.
	Sauri Pekka	Vihr.
	Korhonen Martti	Vas.
	Johansson Johan	RKP

Varajäsenet puolueittain sijaantulojärjestyksessä

Ahola Lotta	Kok.
Kataja Sampsa	Kok.
Talvitie Mari-Leena	Kok., poistui klo 11.18
Virsunen Jussi	Kok.
Valtanen Pirkko	SDP
Väätäinen Tuula	SDP
Jalonen Vesa	Kesk.
Häggman Johanna	Kesk., poistui klo 12.02
Ylhäinen Taito	PS
Nieminen Mira	PS
Jokinen Sari	Vihr.
Mustakallio Jaakko	Vihr.
Järvinen Anni	Vas.

Valtuuskunnan puheenjohtaja ja varapuheenjohtajat

Puheenjohtaja	Sazonov Daniel	Kok.
I varapuheenjohtaja	Rantanen Piritta	SDP
II varapuheenjohtaja	Vehkaperä Mirja	Kesk.

Muut läsnäolijat

Karhunen Minna	toimitusjohtaja
Reina Timo	varatoimitusjohtaja
Tainio Hanna	varatoimitusjohtaja
Stenman Ulf	johtaja, ruotsinkieliset asiat
Eriksson Nina	kokouksen sihteeri

sekä muut sihteerin laatiman läsnäololistan mukaiset osanottajat.

Hallitus 18.2.2022

Asiat

9	Kokouksen avaus
10	Kokouksen laillisuuden ja päätösvaltaisuuden toteaminen
11	Pöytäkirjan tarkastajan valinta
12	Hallituksen sihteerin ja varasihteerin valinta
13	Esityslistan hyväksyminen
14	Ajankohtaiskatsaus
15	Hallituksen tehtävät ja työskentelytapa sekä varajäsenten sijaantulojärjestys
16	Hallituksen työvaliokunnan asettaminen
17	Kuntaliitto Holding Oy:n hallituksen kokoonpanon muuttaminen
18	Kuntaliiton nimenkirjoitusoikeudet
19	Kuntaliiton strategian (Vaikuttava kumppani kunnille), organisaation ja liiton toiminnan esittely
20	Hallituksen kokoukset vuonna 2022
21	Kuntaliiton hallituksen seuraaviin kokouksiin suunnitellut asiat
22	Kuntaliiton hallituksen seuraava kokous
23	Muut asiat
24	Kokouksen päättäminen

Hallitus 18.2.2022

9

Kokouksen avaus

Kuntaliiton hallitus valitaan valtuuskunnan järjestäytymiskokouksessa 17.2.2022, joten järjestäytymiskokouksen kokouskutsu ja esityslista on lähetetty niille henkilöille, joiden on ennakoitu tulevan valituiksi liiton hallituksen jäseniksi ja varajäseniksi.

Kuntaliiton 17.2.2022 valittu puheenjohtaja avaa Kuntaliiton hallituksen kokouksen.

Ehdotus

Todetaan.

Päätös

Puheenjohtaja Joona Räsänen avasi kokouksen klo 10.00.

10

Kokouksen laillisuuden ja päätösvaltaisuuden toteaminen

Liite 1, 10 §

Kuntaliiton sääntöjen 17 §:n mukaan valtuuskunnan tehtävänä on valita hallituksen jäsenet ja varajäsenet sekä nimetä jäsenistä puheenjohtaja ja kaksi varapuheenjohtajaa.

Sääntöjen 19 §:n mukaan hallitukseen kuuluu 15 jäsentä ja 15 varajäsentä. Hallituksen puheenjohtaja on yhdistyksen puheenjohtaja. Hallitukseen kuuluvista vähintään yhden jäsenen ja yhden varajäsenen on edustettava ruotsinkielistä väestöryhmää. Hallituksen jäsenten toimikausi päättyy, kun valtuuskunta on valinnut seuraavan hallituksen.

Kuntaliiton valtuuskunta valitsee kokouksessaan 17.2.2022 hallituksen puheenjohtajat ja jäsenet ja nimeää puheenjohtajiston.

Hallituksen työjärjestyksen 6 §:n mukaan hallituksen varajäsenillä on puhe- ja läsnäolo-oikeus varsinaisessa hallituksen kokouksessa, mutta äänioikeus vain varsinaisen jäsenen ollessa esteellinen tai estynyt.

Sääntöjen 21 §:n mukaan hallitus on päätösvaltainen, kun enemmän kuin puolet sen jäsenistä on läsnä.

Sääntöjen 21 §:n mukaan valtuuskunnan puheenjohtajalla ja varapuheenjohtajalla, toimitusjohtajalla, varatoimitusjohtajalla ja ruotsinkielisen toiminnan johtajalla sekä yhdistyksen hallituksen määräämillä henkilöillä on oikeus olla läsnä hallituksen kokouksissa ja ottaa osaa keskusteluun.

Kokouksen sihteeri laatii Microsoft Teams -ohjelman kautta kokoukseen osallistuvista läsnäolijoista läsnäololistan, joka otetaan pöytäkirjan liitteeksi.

Ehdotus

Hallitus päättää

- merkitä tiedoksi valtuuskunnan 17.2.2021 tekemän päätöksen Kuntaliiton hallituksen jäsenten ja varajäsenten sekä puheenjohtajiston valinnasta hallituksen kokouksessa jaettavan luettelon mukaisesti,
- todeta tähän kokoukseen osallistuvat hallituksen jäsenet, varajäsenet sekä valtuuskunnan puheenjohtajisto suoritettuna nimenhuudon mukaisesti ja
- todeta, että kokous on päätösvaltainen.

Hallitus 18.2.2022

- Päätös** Merkittiin tiedoksi valtuuskunnan 17.2.2021 tekemän päätöksen Kuntaliiton hallituksen jäsenten ja varajäsenten sekä puheenjohtajiston valinnasta hallituksen kokouksessa jaetun luettelon mukaisesti.
- Suoritetussa nimenhuudossa todettiin kokoukseen osallistuvat hallituksen jäsenet ja varajäsenet sekä valtuuskunnan puheenjohtaja ja varapuheenjohtajat. Puheenjohtaja totesi kokouksen laillisesti koolle kutsutuksi ja päätösvaltaiseksi.

11

Pöytäkirjan tarkastajan valinta

- Hallituksen työjärjestyksen 17 §:n mukaan hallituksen pöytäkirjan allekirjoittaa kokouksen puheenjohtaja ja sihteeri. Pöytäkirjan oikeellisuuden tarkastaa kokouksen siihen valitsema jäsen.
- Ehdotus** Valitaan tämän kokouksen pöytäkirjan tarkastajaksi hallituksen jäsen... .
- Päätös** Valittiin tämän kokouksen pöytäkirjan tarkastajaksi hallituksen jäsen Heikki Autto.

12

Hallituksen sihteerin ja varasihteerin valinta

- Ehdotus** Hallitus päättää nimetä hallituksen sihteeriksi hallintoasiantuntija Nina Erikssonin ja hänen varahenkilökseen talous- ja hallintojohtaja Elina Liipola.
- Päätös** Hyväksyttiin ehdotuksen mukaisesti.

13

Esityslistan hyväksyminen

- Ehdotus** Hallitus hyväksyy kokouksen esityslistan muutoksitta/seuraavin muutoksilla:
- Päätös** Hallitus hyväksyi kokouksen esityslistan muutoksitta.

14

Ajankohtaiskatsaus

- Kuntaliiton strategian (Vaikuttava kumppani kunnille), organisaation ja liiton toiminnan esittely
toimitusjohtaja Minna Karhunen, strategia- ja kehitysjohtaja Markus Pauni, talous ja hallintojohtaja Elina Liippola
- Kuntatalouden tila tilinpäätösarvioiden mukaan vuonna 2021
varatoimitusjohtaja Timo Reina, kehityspäällikkö Mikko Mehtonen
- Ehdotus** Merkitään tiedoksi.
- Päätös** Minna Karhunen ja Markus Pauni esittelivät Kuntaliiton strategiaa, organisaatiota ja toimintaa.

Hallitus 18.2.2022

Mari-Leena Talvitie poistui kokouksesta tämän asian käsittelyn aikana klo 11.18. Johanna Häggman poistui kokouksesta tämän asian käsittelyn aikana klo 12.02.

Mikko Mehtonen ja Timo Reina esittelivät kuntatalouden tilaa tilinpäätösarvioiden mukaan vuonna 2021.

Merkittiin tiedoksi.

Kokoustauko ryhmäkokousten ajaksi alkoi klo 12.04.

15

Hallituksen tehtävät ja työskentelytapa sekä varajäsenten sijaantulojärjestys

Liite 1, 15 § Kuntaliiton säännöt

Liite 2, 15 § Kuntaliiton hallituksen ja työvaliokunnan työjärjestys

Liite 3, 15 § Kuntaliiton kokoustoimintaa ja luottamushenkilöhallintoa koskevat käytännön järjestelyt ja toimintaperiaatteet

Liite 4, 15 § Matkalaskujen tekeminen Travel & Expense-ohjelmalla

Hallituksen työskentelyä ohjaa liitteinä olevat Suomen Kuntaliitto ry:n säännöt sekä hallituksen ja työvaliokunnan työjärjestys. Hallituksen tehtävistä on määrätty liiton sääntöjen 20 §:ssä.

Hallituksen kokousasiakirjat julkaistaan Kuntaliiton Teams-palvelussa. Hallituksen jäsenille ja varajäsenille lähetetään sähköpostilla ilmoitus, kun kokousasiakirjat on julkaistu Teamsissa. Kokousasiakirjoja ei toimiteta postitse tai sähköpostilla.

Teams-palvelu vaatii rekisteröitymistä, jotta hallituksen Teams-työtilaa ja siellä olevaa sähköistä aineistoa pääsee käyttämään. Hallituksen jäsenet ja varajäsenet ovat saaneet sähköpostitse kutsun Teams-palvelun käyttäjäksi, sähköpostiviestissä oli ohjeet siitä, miten rekisteröityminen tehdään. Hallituksen jäsenillä ja varajäsenillä on pääsy myös valtuuskunnan Teams-työtilaan.

Hallituksen työskentelyperiaatteista ja käytännön kokousjärjestelyistä sekä menettelytavoista on aineistoa hallituksen Teams-työtilassa.

Aineistoon sisältyvät Kuntaliiton sääntöjen ja hallituksen ja työvaliokunnan työjärjestyksen lisäksi mm. ohjeita kokouksiin liittyvistä matka- ja majoitusjärjestelyistä, tiedot matkalaskukäytännöstä, luottamuselinten jäsenten palkkioista sekä ansionmenetysten korvaamisen periaatteista.

Matkalasku tehdään TEM-matkalaskuohjelmalla. Matkalasku on tehtävä mahdollisimman pian matkan päätyttyä, viimeistään kahden kuukauden sisällä. Jokaista matkaa varten on tehtävä erillinen lasku. Kulut korvataan kuittia vastaan. Ansionmenetyskorvausta varten tarvitaan työnantajan todistus, josta ilmenee menetetty työaika ja saamatta jäänyt palkka. Jos ansionmenetyskorvaus on enintään 18 euroa/tunti, todistusta ei tarvita. Ohjeet matkalaskun laatimiseen ovat liitteenä 4, 15 §.

Hallituksen jäsenten ja varajäsenten toivotaan perehtyvän aineistoon kokoustyöskentelyn ja käytännön järjestelyjen sujuvuuden vuoksi.

Hallituksen varajäsenillä on puhe- ja läsnäolo-oikeus varsinaisessa hallituksen kokouksessa. Hallituksen varajäsenet eivät ole henkilökohtaisia vaan ryhmäkohtaisia. Puolueiden hallitusryhmien on ilmoitettava varajäsenten sijantulojärjestys etukäteen toimikaudeksi kerrallaan. Sijantulojär-

Hallitus 18.2.2022

jestys vahvistetaan hallituksen järjestäytymiskokouksessa. Jos varsinainen jäsen on estynyt tai esteellinen, päätöksentekoon kutsutaan samaa puoluetta edustava varajäsen puolueen ilmoittamassa järjestyksessä.

Kuntaliiton sääntöjen 2 §:n mukaan yhdistys on suomen- ja ruotsinkielinen. Valtuuskunnan esityslistat ja pöytäkirjat laaditaan sekä suomeksi että ruotsiksi. Hallitus päättää muiden toimielinten pöytäkirja- ja asiakirjakehityksestä. Käytännön syistä hallituksen esityslistat ja pöytäkirjat on laadittu suomeksi.

Ehdotus

Hallitus päättää

- vahvistaa varajäsenten sijaantulojärjestyksen siinä tapauksessa, että varsinainen jäsen on esteellinen tai estynyt, puolueiden ilmoituksen mukaan seuraavasti: ...
- että hallituksen esityslistat ja pöytäkirjat laaditaan suomeksi.
- merkitä tiedoksi, että hallituksen kokousasiakirjat sekä käytännön järjestelyjä koskevat ohjeet löytyvät hallituksen Teams-työtilasta. /MK

Päätös

Kokous jatkui klo 12.34.

Hallitus päätti

- vahvistaa varajäsenten sijaantulojärjestyksen siinä tapauksessa, että varsinainen jäsen on esteellinen tai estynyt, puolueiden ilmoituksen mukaan seuraavasti:

Kokoomus: Lotta Ahola, Sampsa Kataja, Mari-Leena Talvitie, Jussi Virsunen

SDP: Juuso Alatalo, Pirkko Valtanen, Tuula Väättäinen

Keskusta: Vesa Jalonen, Johanna Häggman

PS: Taito Ylhäinen, Mira Nieminen

Vihreät: Sari Jokinen, Jaakko Mustakallio

- että hallituksen esityslistat ja pöytäkirjat laaditaan suomeksi.
- merkitä tiedoksi, että hallituksen kokousasiakirjat sekä käytännön järjestelyjä koskevat ohjeet löytyvät hallituksen Teams-työtilasta

16

Hallituksen työvaliokunnan asettaminen

Kuntaliiton sääntöjen 23 §:n mukaan hallitus voi asettaa keskuudestaan työvaliokunnan, jonka tehtävänä on valmistella hallituksen käsiteltäviä asioita sekä huolehtia muista hallituksen sille antamista tehtävistä.

Liiton aikaisempien hallitusten päätöksillä työvaliokunnan tehtävänä on liiton säännöissä määrättyjen tehtävien lisäksi

- päättää Kuntaliiton kunniamerkkien myöntämisestä
- päättää liiton luottamushenkilöiden ulkomaan matkoista
- valmistella ja päättää liiton kansainvälisten asiain kannanotoista ja suuntaviivoista niiltä osin kuin ne eivät kuulu liiton muiden toimielinten käsiteltäväksi
- päättää liiton omistajapoliittisista linjauksista hallituksen päätösten mukaisesti

Hallitus 18.2.2022

- valmistella ja hyväksyä liiton lausuntoja ja kannanottoja ajankohtaisiin edunvalvontakysymyksiin, mikäli lausuntoa tai kannanottoa ei käsitellä hallituksessa.

Työvaliokuntaan on edellisellä toimikaudella kuulunut seitsemän jäsentä ja varajäsentä siten, että kukin hallituksessa edustettuna ollut puolue nimesi siihen edustajansa.

Ehdotus

Hallitus

1. päättää asettaa keskuudestaan työvaliokunnan jäsenet ja varajäsenet seuraavasti:

Varsinainen jäsen

Henkilökohtainen varajäsen

2. päättää nimetä työvaliokunnan jäsenistä puheenjohtajan ja kaksi varapuheenjohtajaa
3. päättää, että työvaliokunnan tehtävänä on liiton säännöissä määrättyjen tehtävien lisäksi
 - päättää Kuntaliiton kunniamerkkien myöntämisestä
 - päättää liiton luottamushenkilöiden ulkomaan matkoista
 - valmistella ja päättää liiton kansainvälisten asiain kannanottoista ja suuntaviivoista niiltä osin kuin ne eivät kuulu liiton muiden toimielinten käsiteltäväksi
 - päättää liiton omistajapoliittisista linjauksista hallituksen päätösten mukaisesti
 - valmistella ja hyväksyä liiton lausuntoja ja kannanottoja ajankohtaisiin edunvalvontakysymyksiin, mikäli lausuntoa tai kannanottoa ei käsitellä hallituksessa.
4. päättää, että työvaliokunnan esityslistat ja pöytäkirjat laaditaan suomeksi
5. päättää, että työvaliokunta on päätösvaltainen, kun enemmän kuin puolet sen jäsenistä on läsnä. /MK

Päätös

Hallitus

1. päätti asettaa keskuudestaan työvaliokunnan jäsenet ja varajäsenet seuraavasti:

Varsinainen jäsen

Henkilökohtainen varajäsen

Räsänen Joona, SDP
Ikonen Anna-Kaisa, Kok.
Rossi Markku, Kesk.
Kankaanniemi Toimi, PS
Lumela Meri, Vihr
Korhonen Martti, Vas.
Johansson Johan, RKP

Lyly Lauri, SDP
Vuornos Henrik, Kok.
Lehtosalo-Lönnberg Eevakaisa, Kesk.
Ylhäinen Taito, PS
Sauri Pekka, Vihr.
Järvinen Anni, Vas.
Brännkärr Malin, RKP

2. päätti nimetä työvaliokunnan puheenjohtajaksi Joona Räsäsen, työvaliokunnan I varapuheenjohtajaksi Anna-Kaisa Ikonen ja II varapuheenjohtajaksi Markku Rossin.

Hallitus 18.2.2022

3. päätti, että työvaliokunnan tehtävänä on liiton säännöissä määrättyjen tehtävien lisäksi
 - päättää Kuntaliiton kunniamerkkien myöntämisestä
 - päättää liiton luottamushenkilöiden ulkomaan matkoista
 - valmistella ja päättää liiton kansainvälisten asiain kannanotoista ja suuntaviivoista niiltä osin kuin ne eivät kuulu liiton muiden toimielinten käsiteltäväksi
 - päättää liiton omistajapoliittisista linjauksista hallituksen päätösten mukaisesti
 - valmistella ja hyväksyä liiton lausuntoja ja kannanottoja ajankohtaisiin edunvalvontakysymyksiin, mikäli lausuntoa tai kannanottoa ei käsitellä hallituksessa.
4. päätti, että työvaliokunnan esityslistat ja pöytäkirjat laaditaan suomeksi.
5. päätti, että työvaliokunta on päätösvaltainen, kun enemmän kuin puolet sen jäsenistä on läsnä.

Lisäksi hallitus päätti hallituksen puheenjohtajan ehdotuksesta antaa valtuuskunnan puheenjohtajalle puhe- ja läsnäolo-oikeuden työvaliokunnan kokouksissa.

17

Kuntaliitto Holding Oy:n hallituksen kokoonpanon muuttaminen

Liite 1, 17 § Ainoan osakkeenomistajan kirjallinen päätös

Kuntaliitto Holding Oy:n yhtiöjärjestyksen 3 §:n mukaan yhtiöllä on hallitus, johon kuuluu vähintään yksi ja enintään yhdeksän jäsentä. Jos hallituksen jäseniä on vähemmän kuin kolme, on valittava yksi varajäsen. Hallituksen jäsenten toimikausi päättyy heidän valintaansa ensiksi seuraavan varsinaisen yhtiökokouksen päättyessä.

Kuntaliitto Holding Oy:n 29.4.2021 pidetyssä varsinaisessa yhtiökokouksessa on päätetty hallituksen jäsenten lukumääräksi 7 toimikaudeksi, joka päättyy vuonna 2022 pidettävän varsinaisen yhtiökokouksen päättymiseen.

Kuntaliitto Holding Oy:n hallituksen jäsenet ovat Toimi Kankaanniemi, Martti Korhonen, Meri Lumela, Mikaela Nylander, Sari Rautio, Joona Räsänen ja Tapani Tölli. Joona Räsänen toimii hallituksen puheenjohtajana.

Kuntaliiton valtuuskunta on kokouksessaan 17.2.2022 valinnut Kuntaliiton hallituksen jäsenet ja varajäsenet toimikaudelle 2022-2025. Tästä johtuen Kuntaliitto Holding Oy:n hallituksen kokoonpanoa on tarpeen muuttaa.

Ehdotus

Hallitus päättää, käyttäen osakeyhtiölain 5 luvun 1 §:n 2 momentin mukaisesti ainoan osakkeenomistajan päätösvaltaa, vapauttaa hallituksen jäsenet ... tehtävästään.

Tämän jälkeen hallitus päättää, käyttäen osakeyhtiölain 5 luvun 1 §:n 2 momentin mukaisesti ainoan osakkeenomistajan päätösvaltaa, valita Kuntaliitto Holding Oy:n hallituksen jäseneksi

Hallitus 18.2.2022

Asiasta laaditaan yllä olevan ehdotuksen mukainen kirjattu, päivätty ja numeroitu päätös, joka otetaan pöytäkirjan liitteeksi. Päätöksen allekirjoittavat hallituksen puheenjohtaja Joona Räsänen ja toimitusjohtaja Minna Karhunen. /MK

Päätös

Hallitus päätti, käyttäen osakeyhtiölain 5 luvun 1 §:n 2 momentin mukaisesti ainoan osakkeenomistajan päätösvaltaa, vapauttaa hallituksen jäsenet Sari Rautio, Tapani Tölli ja Mikaela Nylander tehtävästään.

Tämän jälkeen hallitus päätti, käyttäen osakeyhtiölain 5 luvun 1 §:n 2 momentin mukaisesti ainoan osakkeenomistajan päätösvaltaa, valita Kuntaliitto Holding Oy:n hallituksen jäseneksi Anna-Kaisa Ikosen, Markku Rossin ja Johan Johanssonin.

Asiasta laaditaan yllä olevan ehdotuksen mukainen kirjattu, päivätty ja numeroitu päätös, joka otetaan pöytäkirjan liitteeksi. Päätöksen allekirjoittavat hallituksen puheenjohtaja Joona Räsänen ja toimitusjohtaja Minna Karhunen.

18

Kuntaliiton nimenkirjoitusoikeudet

Yhdistyslaissa säädetään yhdistyksen nimenkirjoittajista (36 §).

Sääntömääräisiä nimenkirjoittajia ovat hallituksen puheenjohtajan lisäksi kaikki ne henkilöt, joilla on suoraan sääntöjen nojalla oikeus kirjoittaa yhdistyksen nimi. Sääntömääräisten tai määrättyjen nimenkirjoittajien muutokset ilmoitetaan yhdistysrekisteriin.

Kuntaliiton sääntöjen mukaan (29 §) yhdistyksen nimen kirjoittaa hallituksen puheenjohtaja, varapuheenjohtaja, toimitusjohtaja ja varatoimitusjohtaja, kaksi näistä yhdessä tai joku näistä yhdessä hallituksen määräämän yhdistyksen muun toimihenkilön kanssa.

On tarkoituksenmukaista, että yhdistyksen nimen kirjoittavat yksiköiden johtajat ja muut yhdistyksen hallintoa hoitavat henkilöt säännöissä määriteltujen henkilöiden kanssa yhdessä. Kuntaliiton nimenkirjoittamiseen oikeutetut henkilöt päivitettiin viimeksi 18.2.2021. Tämän jälkeen organisaatiossa on tapahtunut muutoksia, jotka edellyttävät nimenkirjoitusoikeuksien päivittämistä.

Ehdotus

Hallitus päättää, että yhdistyksen nimen kirjoittaa hallituksen puheenjohtaja, varapuheenjohtaja, toimitusjohtaja ja varatoimitusjohtaja, kaksi näistä yhdessä tai joku näistä yhdessä seuraavien henkilöiden kanssa:

Jarkko Huovinen, johtaja, Elinvoima ja talous -yksikkö
Hannele Lindfors, henkilöstöjohtaja
Elina Liippola, talous- ja hallintojohtaja
Juha Myllymäki, lakiasian johtaja
Sari Raassina, johtaja, Sote-yksikkö
Markus Pauni, strategia- ja kehitysjohtaja
Terhi Päivärinta, johtaja, Hyvinvointi ja sivistys -yksikkö
José Valanta, yhteysjohtaja
Miia Välikorpi, viestintäjohtaja
Miira Riipinen, johtaja, Yhdyskunta ja ympäristö -yksikkö
Ulf Stenman, johtaja, Ruotsinkielisten asioiden yksikkö /MK

Päätös

Hyväksyttiin ehdotuksen mukaisesti.

Hallitus 18.2.2022

19

Kuntaliiton strategian (Vaikuttava kumppani kunnille), organisaation ja liiton toiminnan esittely

Liite 1, 19 § Kuntaliiton strategia sekä toimintasuunnitelma 2022

Liite 2, 19 § Kuntaliiton talousarvio 2022

Liite 3, 19 § Kuntaliiton tilinpäätös 2020

Liite 4, 19 § Tilintarkastuskertomus 2020

Liite 5, 19 § Kuntaliiton vuosikertomus 2020

Suomen Kuntaliitto ry on Suomen kuntien ja kaupunkien muodostama yhdistys. Kuntaliiton toiminnassa ovat mukana myös maakuntien liitot, sairaanhoitopiirit, erityishuoltopiirit sekä koulutuksen ja muiden alojen kuntataustaiset organisaatiot.

Suomen Kuntaliitto on kuntasektorin edunvalvoja, kehittäjäkumppani sekä asiantuntija- ja tietopalvelujen tarjoaja. Kuntaliitto tekee työtä, jotta kunnat onnistuvat tehtävässään.

Kuntaliiton strategia ”Vaikuttava kumppani kunnille” linjaa Kuntaliiton toiminnan painopisteet ja tavoitteet. Sen avulla suunnataan keskeisimmät kuntien edunvalvonnan, kehittämisen sekä liiton oman uudistamisen toimenpiteet.

Strategia: Vaikuttava kumppani kunnille

Kuntaliitto haluaa olla vaikuttava kumppani kunnille luomalla kestäväää pohjaa kuntien työlle ja hyvinvoinnille, toimimalla yhteiskunnallisena suunnannäyttäjänä ja erilaisten kuntien äänenä. Tässä onnistumiseen tarvitaan uutta osaamista, kuntien erilaisuuden huomioimista sekä ennakkoivaa työtettä. Kuntaliitto haluaa myös olla muutoskykyinen organisaatio, jossa voidaan hyvin ja jonka talous on vakaalla pohjalla.

Strategiset painopisteemme ovat:

- **Vaikuttavuus on kuntien kestävyyttä**
Kestävyydellä tarkoitamme taloudellisesti, sosiaalisesti, ekologisesti ja teknologisesti kestäviä kuntia ja palvelurakenteita.
- **Vaikuttavuus on suunnan näyttämistä**
Kuntaliitto toimii rohkeana ja ennakkoivana isojen yhteiskunnallisten kysymysten esille nostajana ja suunnannäyttäjänä.
- **Vaikuttavuus tehdään erilaistuville kunnille**
Kuntien erilaistuminen ja moniäänisyys huomioidaan yhä vahvemmin Kuntaliiton toiminnassa. Se edellyttää rohkeampaa segmentointia. Panostetaan kuntatyyppiverkostojen toimintaan ja niiden fasilitointiin (suuret kaupungit, seutukaupungit, kehyskunnat sekä pienet ja harvaan asutut kunnat).
- **Vaikuttavuus tehdään verkostoissa**
Hyödynnämme jäsenkuntien sekä erilaisten verkostojen ja sidosryhmiemme osaamista. Vahvistamme arvojen mukaista rajoja ylittävää toimintaa. Edistetään verkostomaista toimintaa ja tuetaan verkostojen tavoitteiden asetantaa.
- **Vaikuttavuus vaatii uudenlaista osaamista**
Kuntaliitto on kuntien edunvalvonnan, asiantuntijatiedon, yhteis-

Hallitus 18.2.2022

kehittämisen, verkostohallinnan ja näiden yhdistämisen huippu-osaaja. Olemme muutoksia ennakoiva ja uudistumiskykyinen organisaatio, jossa voidaan hyvin.

- **Vaikuttavuus vaatii vakaata taloutta**

Kuntaliiton talous on tasapainossa ja Kuntaliitto-konserni on vakavarainen.

Arvot ja meille tärkeät toimintatavat ovat:

- **Askeleen edellä:** Ennakoimme yhdessä kuntien kanssa toimintaympäristön muutoksia. Tuotamme uudenlaisia ratkaisuja ja rohkeita avauksia kuntien toiminnan vahvistamiseksi.
- **Yhteistyötä yli rajojen:** Rakennamme yhteistyötä ja vuoropuhelua Kuntaliiton, erilaisten kuntien ja eri toimialojen välillä. Olemme silanrakentaja ja verkostoija.
- **Avoin toimintakulttuuri:** Avoimuus synnyttää luottamusta. Avoin tieto lisää osaamista. Siksi teemme työtä avoimesti kuntien ja sidosryhmien kanssa. Viestimme avoimesti työstämme ja sen tuloksista.

2022 toimintasuunnitelma: Uudet kestävät kunnat

Kuntaliiton strategia sisältää vuosittain tarkistettavan toimintasuunnitelman, jossa vahvistetaan strategiset teema-alueet ja niille tavoitteet ja toimenpiteet.

Vuoden 2022 toimintasuunnitelmaamme yhdistävä teema on ”Uudet kestävät kunnat”. Se kuvastaa tarvetta luoda vahva näkymä kuntien itsehallinnosta, yhteiskunnallisesta merkityksestä, roolista, tehtävistä ja kestävästä toimintaedellytyksistä kuntien kohtaamien ennennäkemättömien muutosten edessä.

Päätavoitteemme vuonna 2022 on, että uusien kuntien valmistelu ja kuntia koskevat palvelurakennemuutokset (erityisesti sote- ja pelastustoimen uudistus sekä TE-palvelujen uudistus) tulee toteuttaa toiminnallisesti ja taloudellisesti kestävällä tavalla.

Vuoden 2022 tarkistettavat strategiset teemamme ovat:

1. Uudet kestävät kunnat
2. Kestävä kuntatalous
3. Kunnat ja sote
4. Kunnat työllisyyden ja elinkeinotoiminnan edistäjinä
5. Koulutuspalvelujen saavutettavuus ja perusopetuksen kestävät rakenteet
6. Kestävät yhdyskunnat, ilmastonmuutoksen hillintä ja siihen varautuminen
7. Sosiaalisesti kestävät kunnat
8. Digitalisaatio, digikyvykyys ja alustatalous
9. Kuntademokratian tilanne, tulevaisuus ja uuden valtuustokauden tuki
10. Kaupungit kestävä kasvun rakentajina

Kuntaliitto tarkistaa strategiansa joka syksy toimintasuunnitelman osalta. Muiden strategisten linjausten osalta strategiaa, sen tulkintaa ja toteuttamista työstetään uuden valtuuskunnan, hallituksen ja työvaliokunnan johdolla niiden astuessa toimeensa, seuraavan kerran vuoden 2022 aikana.

Hallitus 18.2.2022

Kuntaliiton strateginen johtaminen ja sen mukainen toiminta on Kuntaliiton luottamushenkilöitä, yksiköitä ja henkilöstöä sekä kuntia ja sidosryhmiä osallistavaa verkostomaista toimintaa, jossa asioiden ennakointi, linjaaminen ja toteuttaminen kulkevat myös osin toisiinsa limittyen eri tasoilla.

Kuntaliiton toiminnan ohjauksen ja seurannan keskeiset välineet ovat strategian ja toimintasuunnitelman lisäksi talousarvio, tilinpäätös ja toimintakertomus sekä liiton operatiivista toimintaa kuvaava vuosikertomus.

Organisaatio, toimintamalli ja palvelut

Kuntaliitossa työskentelee noin 200 kunta-alan asiantuntijaa. Kuntaliitto yhdessä tytäryhtiöidensä kanssa muodostaa Kuntaliitto-konsernin, jota on kuvattu lyhyesti myöhemmin tässä kappaleessa.

Kuntaliiton organisaatio ja toimintamalli on uudistettu 2020-2021 strategiaamme pohjautuen. Uusi organisaatorakenne tuli voimaan 2021 alusta.

Strategia, uusi Yhdessä-toimintamalli ja organisaatorakenne ovat kokonaisuus, joiden tavoitteena on tuottaa yhä parempaa yhteiskunnallista vaikuttavuutta ja lisäarvoa kunnille:

1. Yhä voimakkaammin toisistaan eriytyvien kuntien / kuntatyyppien haasteisiin vastaaminen.
2. Laajoihin kuntien toimialat ja Kuntaliiton yksikkörajat ylittäviin ilmiöihin ja haasteisiin vastaaminen.
3. Ennakointi ja edelläkävijyys.
4. Osaaminen virtaamaan (substanssien kesken sekä substanssien ja generalistien välillä).
5. Osaamisen kehittymisen paikkojen tunnistaminen ja uudet tavat täydentää sitä kuntien ja sidosryhmien osaamisella.

Toimitusjohtaja Minna Karhusen vastuulle kuuluvat valtio-kuntasuhteen johto sekä liiton strateginen ja operatiivinen edunvalvonta ja Kuntaliiton ja Kuntaliitto-konsernin johto ml. Kuntaliiton strategiaprosessi ja organisaation kehittäminen. Karhusen vastuulle kuuluvat myös kunta- ja kaupunkipolitiikka, kansainväliset suhteet ja EU-asiat sekä viestintä ja ruotsinkielinen yksikkö.

Varatoimitusjohtaja Timo Reinan vastuulle kuuluvat yhdyskunta-, tekniikka- ja ympäristöasiat, alue- ja elinkeinoasiat sekä EU:n rakennepolitiikka, kuntatalousasiat, työllisyys- ja maahanmuuttoasiat, työmarkkina- ja henkilöstöasiat (ml. kehittäminen ja eläkepolitiikka), kuntajohtaminen, demokratia, kestävä kehitys ja tietoyhteiskunta-asiat sekä vastualueen edunvalvonta.

Varatoimitusjohtaja Hanna Tainion vastuulle kuuluvat sosiaali- ja terveysasiat, hyvinvointiasiat, kulttuuri-, liikunta- ja nuorisotilat, koulutusasiat (ml. varhaiskasvatus), lakiasiat, julkiset hankinnat ja kilpailupolitiikka sekä vastualueen edunvalvonta.

Kuntaliiton yksiköt ovat:

- Elinvoima ja talous -yksikkö
- Hyvinvointi ja sivistys -yksikkö
- Lakiyksikkö
- Ruotsinkielisten asioiden yksikkö
- Sote-yksikkö
- Strategiayksikkö
- Yhdyskunta- ja ympäristö -yksikkö

Hallitus 18.2.2022

- Esikuntayksiköt: Asiakkuudet, verkostot ja kansainväliset asiat, HR, Talous ja hallinto, Viestintä

Kuntaliitto omistaa suoraan yhteishankintayhtiöt KL-Kuntahankinnat Oy ja 35% Hansel Oy:stä sekä Kuntaliitto Holding Oy:n, jonka omistukseen on keskitetty muut Kuntaliitto-konsernin yhtiöt. Näistä kaksi, FCG Finnish Consulting Group Oy ja KL-Kustannus Oy, harjoittavat liiketoimintaa kilpailuilla ulkoisilla markkinoilla ja kaksi muuta yhtiötä, Kuntaliitto Palvelut Oy ja Kunta-Efeko Oy, tuottavat palveluja pääasiassa konsernin sisäisesti.

Läheisesti Kuntaliiton toimintakokonaisuuteen liittyy myös Suomen Kuntasäätiö, joka perustettiin Kuntaliiton valtuuston päätöksellä v. 2016. Suomen kuntasäätiön tarkoituksena on kuntien elinvoimaisuuden ja demokratian sekä muiden pyrkimysten edistäminen ja kuntien itsehallinnon vahvistaminen. Tarkoituksensa toteuttamiseksi säätiö mm. tukee Kuntaliiton kautta kuntien ja koko kuntakentän tutkimus-, kehittämis- ja innovaatiotoimintaa (TKI).

Kuntaliiton uusi Yhdessä-toimintamalli

Yhdessä-toimintamalli on Kuntaliitolle ja kunnille yhteinen strateginen työskentelytapa, jolla edistetään kuntien perustehtävien menestyksekkästä toteuttamista ja johon eri osaamiset ja toiminta voidaan kulloinkin kiinnittää.

Toimintamallilla johdetaan ja edistetään keskeisiä Kuntaliiton strategisia teemoja. Toimintamallin puitteissa kehitettyjä ja käytettäviä työskentelymenetelmiä ja menettelyitä on mahdollista käyttää myös muussa Kuntaliiton toiminnassa soveltuvien osin.

Yhdessä-toimintamalli voi konkretisoida esimerkiksi ns. ratkaisuryhmätoiminnassa. Ratkaisuryhmät ovat Kuntaliiton yksikkörajat ylittäviä työkonaisuuksia, joilla pyritään tarttumaan pitkäjänteisesti kuntakentän suuriin ilmiöihin ja rakennemuutoksiin.

Kuntaliiton palvelut

Edunvalvonta

- Edunvalvonta palvelunamme kunnille on ennakoivaa ja oikea-aikaista vaikuttamista.

Neuvonta

- Neuvontapalveluna tarjoamme asiantuntemustamme yleisesti verkossa sekä - erityisesti jäsenillemme ja sopimuskumppaneillemme - myös henkilökohtaisena asiantuntijapalveluna.

Kehittämis- ja innovaatiopalvelut

- Kehittämis- ja innovaatiopalvelumme kunnille ovat vaikuttavuuslähtöistä yhdessä kehittämistä. Myös kuntatutkimusohjelmaamme toteutamme osana kehittämis- ja innovaatiotoimintaamme - ja yhteistyössä kuntien ja kumppaneidemme kanssa.

Tieto ja tietopalvelut

- Tietopalvelumme, analyysimme, tietoaineistomme, julkaisumme ja tietotyökalumme tukevat kuntia tietoon pohjautuvassa päätöksenteossa.

Verkostot ja tapahtumat

- Verkostomme ja tapahtumamme kokoavat yhteen kuntatoimijoita Suomen kaikista kunnista.

Viestinnän palvelut

- Viestinnän palvelumme ovat ajankohtaisviestintää ja tukea kuntien viestinnälle. Edistämme koko kunta-alan näkyvyyttä ja äänen kuuluvuutta.

Hallitus 18.2.2022

Ehdotus Merkitään tiedoksi. /MK

Päätös Merkittiin tiedoksi.

20 Hallituksen kokoukset vuonna 2022

Liite 1, 20 § Vuoden 2022 kokousohjelma

Liiton hallitus hyväksyi 26.8.2021 Kuntaliiton hallintoon liittyvien kokousten kokousohjelman vuodelle 2022. Kokousohjelma on esityslistan liitteenä 1, 20 §. Kokousohjelmaan on myös merkitty tiedoksi Kuntaliitto Holding Oy:n hallituksen kokoukset, Suomen kuntasäätiön hallituksen kokoukset sekä muita Kuntaliiton luottamushenkilöitä mahdollisesti kiinnostavia tilaisuuksia. Uusi hallitus voi luonnollisesti harkita vuoden 2022 kokousohjelmaa uudelleen.

Kuntaliiton hallintoon liittyvien kokousten ajoittumiseen vaikuttavia asioita ovat liiton omat toimintaprosessit (toimintasuunnitelman ja talousarvion valmistelu sekä konsernin toiminnan ja talouden seuranta) ja liiton sääntömääräisten asioiden käsittelyaikataulu sekä liiton kannalta tärkeät edunvalvontaprosessit kuten valtion talousarvion valmistelu.

Ehdotus Hallitus päättää pitää kokouksensa vuonna 2022 liitteenä 1, 20 § olevan kokousohjelman mukaisesti. /MK

Päätös Hyväksyttiin ehdotuksen mukaisesti.

21 Kuntaliiton hallituksen seuraaviin kokouksiin suunnitellut asiat

Hallituksen lähiajan kokouksiin on suunniteltu valmisteltaviksi seuraavat, tässä vaiheessa tiedossa olevat asiat.

24.3.2022 klo 10

- Ajankohtaiskatsaus
- Kuntaliiton talouskatsaus
- KL-Kuntahankinnat Oy:n yhtiökokous 29.3.2022, yhtiökokousedustaja ja toimiohje yhtiökokousedustajalle

28.4.2022 klo 10

- Ajankohtaiskatsaus
- Suomen Kuntaliiton ja Kuntaliitto-konsernin tilinpäätös vuodelta 2021
- Kuntaliiton vuosikertomus 2021
- Neuvottelukuntien toimintakertomukset 2021
- Kuntaliiton jäsenluettelo ja yhteistyöjäsenet 2021
- Valtuuskunnan kevätkokous 19.-20.5.2022, ohjelma ja käsiteltävät asiat
- Yhtiökokousedustaja ja toimiohje Kuntaliitto Holding Oy:n yhtiökokoukseen
- Yhtiökokousedustaja ja toimiohje Hansel Oy:n yhtiökokoukseen

Ehdotus Merkitään tiedoksi. /MK

Päätös Merkittiin tiedoksi.

Hallitus 18.2.2022

22

Kuntaliiton hallituksen seuraava kokous

Kuntaliiton hallituksen seuraava kokous pidetään etäkokouksena torstaina 24.3.2022 klo 10.00-14.00.

Ehdotus Merkitään tiedoksi. /MK

Päätös Merkittiin tiedoksi.

23

Muut asiat

Todettiin, että muita asioita ei ollut.

24

Kokouksen päättäminen

Puheenjohtaja päätti kokouksen klo 12.46.

Allekirjoitukset

Puheenjohtaja

Sihteeri

Joona Räsänen

Nina Eriksson

Käsitellyt asiat 9 § - 24 §

Pöytäkirjan tarkastus

Aika ja paikka

Allekirjoitus

Heikki Autto

18.2.2022

Kokouksen sihteerin laatima läsnäololista hallituksen 18.2.2022 kokouksen etäosallistujista**Varsinaiset jäsenet**

Puheenjohtaja	Räsänen Joona	SDP
I varapuheenjohtaja	Ikonen Anna-Kaisa	Kok.
II varapuheenjohtaja	Rossi Markku	Kesk.
	Autto Heikki	Kok.
	Grahn-Laasonen Sanni	Kok.
	Vuornos Henrik	Kok.
	Lyly Lauri	SDP
	Nahkuri Miia	SDP
	Lehtosalo-Lönnberg Eevakaisa	Kesk.
	Kankaanniemi Toimi	PS
	Pentikäinen Pia	PS
	Lumela Meri	Vihr.
	Sauri Pekka	Vihr.
	Korhonen Martti	Vas.
	Johansson Johan	RKP

Varajäsenet puolueittain sijaantulojärjestyksessä

Ahola Lotta	Kok.
Kataja Sampsa	Kok.
Talvitie Mari-Leena	Kok., poistui klo 11.18
Virsunen Jussi	Kok.
Valtanen Pirkko	SDP
Väätäinen Tuula	SDP
Jalonen Vesa	Kesk.
Häggman Johanna	Kesk., poistui klo 12.02
Ylhäinen Taito	PS
Nieminen Mira	PS
Jokinen Sari	Vihr.
Mustakallio Jaakko	Vihr.
Järvinen Anni	Vas.

Valtuuskunnan puheenjohtaja ja varapuheenjohtajat

Puheenjohtaja	Sazonov Daniel	Kok.
I varapuheenjohtaja	Rantanen Piritta	SDP
II varapuheenjohtaja	Vehkaperä Mirja	Kesk.

Muut läsnäolijat

Karhunen Minna	toimitusjohtaja
Reina Timo	varatoimitusjohtaja
Tainio Hanna	varatoimitusjohtaja
Stenman Ulf	johtaja, ruotsinkieliset asiat
Eriksson Nina	kokouksen sihteeri

18.2.2022

Muut läsnäolijat

Huovinen Jarkko
Liippola Elina
Lindfors Hannele
Maasilta Tommi
Myllymäki Juha
Pauni Markus
Päivärinta Terhi
Raassina Sari
Valanta Jose
Välikorpi Miia

Kunnallissihteerit

Hällfors Christoffer, RKP
Koskinen Marko, PS
Kujanpää Katri, SDP
Kyrölä Kimmo, Vihr.
Laavi Elina, Kok.
Pakarinen Helena, Kesk.

27.8.2020

SUOMEN KUNTALIITTO RY:N SÄÄNNÖT

1 §

Nimi ja kotipaikka

Yhdistyksen nimi on suomeksi Suomen Kuntaliitto ry ja ruotsiksi Finlands Kommunförbund rf.

Yhdistyksen englanninkielisenä nimenä voidaan käyttää nimeä Association of Finnish Municipalities tai The Association of Finnish Local and Regional Authorities, saksankielisenä nimenä Verband der Städte, Gemeinden und Regionen Finnlands ja ranskankielisenä nimenä Association Finlandaise des Pouvoirs Locaux et Régionaux.

Yhdistyksen kotipaikka on Helsinki.

2 §

Yhdistyksen kieli

Yhdistys on suomen- ja ruotsinkielinen. Valtuuskunnan esityslistat ja pöytäkirjat laaditaan sekä suomeksi että ruotsiksi. Hallitus päättää muiden toimielinten pöytäkirja- ja asiakirjakielestä.

3 §

Jäsenyys

Yhdistyksen varsinaisina jäseninä voivat olla Suomen kunnat ja yhteistyöjäseninä kuntayhtymät sekä kuntien ja kuntayhtymien määräysvallassa olevat muut oikeuskelpoiset yhteisöt ja säätiöt. Yhteistyöjäsenillä ei ole äänioikeutta eikä oikeutta asettaa ehdokkaita liiton toimielimiin.

4 §

Tarkoitus

Yhdistyksen tarkoituksena on kuntien elinvoimaisuuden ja demokratian vahvistaminen sekä kunnan asukkaiden itsehallinnon ja hyvinvoinnin edistäminen. Yhdistys edustaa jäseniään kansallisesti ja kansainvälisesti. Yhdistys ajaa ja valvoo jäsenten etua ja palvelee jäseniä sekä toimii jäsenten kehittäjäkumppanina.

Yhdistys tarjoaa itse ja hallinnoimiensa yhteisöjen kautta asiantuntijapalveluja, konsultointia ja koulutusta kuntien erilaistuviin tarpeisiin. Yhdistys voi harjoittaa julkaisutoimintaa.

Yhdistyksen osana toimii Kunnallinen työmarkkinalaitos. Kunnallisen työmarkkinalaitoksen tehtävistä säädetään kunnallisesta työmarkkinalaitoksesta annetussa laissa (254/1993).

Yhdistyksen tarkoituksena ei ole hankkia voittoa tai muuta taloudellista etua jäsenille tai muille osallisille eikä yhdistyksen tarkoitus tai toiminnan laatu ole muutenkaan pääasiassa taloudellinen.

5 §

Taloudellinen toiminta

Yhdistys voi omistaa ja hallita kiinteää ja irtainta omaisuutta, osakkeita sekä arvopapereita.

6 §

Yhdistykseen liittyminen

Kunnan, yhteisön ja säätiön, joka tahtoo liittyä yhdistyksen varsinaiseksi jäseneksi tai yhteistyöjäseneksi, on ilmoitettava siitä kirjallisesti yhdistyksen hallitukselle, joka päättää varsinaiseksi jäseneksi ja yhteistyöjäseneksi hyväksymisestä.

Yhdistyksen varsinaiseksi jäseneksi ja yhteistyöjäseneksi voi liittyä joko kalenterivuoden alusta, jolloin on suoritettava koko jäsenmaksu tai heinäkuun ensimmäisestä päivästä lukien, jolloin on suoritettava puolet vuoden jäsenmaksusta.

7 §

Yhdistyksestä eroaminen

Varsinaisella jäsenellä ja yhteistyöjäsenellä on oikeus erota yhdistyksestä tekemällä siitä yhdistyslain mukainen ilmoitus. Eroaminen tulee voimaan vuoden kuluttua eroamisilmoituksen tekemisestä. Eroilmoituksen jättäneellä jäsenellä ei ole läsnäolo- eikä äänioikeutta yhdistyksen kokouksessa, vaalipiirikohtaisilla kuntapäivillä eikä yhdistyksen jäsenäänestyksessä eikä oikeutta asettaa ehdokkaita yhdistyksen toimielimiin.

8 §

Yhdistyksestä erottaminen

Yhdistyksen hallitus voi erottaa varsinaisen jäsenen tai yhteistyöjäsenen yhdistyslaissa mainituilla erottamisperusteilla.

Jos varsinainen jäsen tai yhteistyöjäsen ei maksa jäsenmaksua määräaikaan mennessä, tälle on annettava maksukehotus. Jos maksua ei ole suoritettu kahden kuukauden kuluessa siitä, kun maksukehotus on annettu tiedoksi, yhdistyksen hallitus voi erottaa varsinaisen jäsenen tai yhteistyöjäsenen yhdistyksestä.

9 §

Jäsenmaksu

Varsinainen jäsen ja yhteistyöjäsen on velvollinen suorittamaan yhdistykselle vuosittaisen jäsenmaksun.

Yhdistyksen valtuuskunta vahvistaa ensimmäisessä varsinaisessa kokouksessaan jäsenmaksun seuraaviksi neljäksi vuodeksi. Vuosittaista jäsenmaksua muutetaan samassa suhteessa kuin kuntien maksuun pantavaa kunnallisveroa vastaavat verotettavat tulot ovat keskimäärin muuttuneet neljän edellisen vuoden aikana.

Varsinaisen jäsenen jäsenmaksu määräytyy siten, että siitä kolme neljäsosaa kerätään asukasluvun perusteella ja yksi neljäsosa maksuun pantavaa kunnallisveroa vastaavien verotettavien tulojen perusteella, kuitenkin niin, että yli 20 000 asukkaan menevältä osalta on kunnan asukasperusteinen jäsenmaksu 15 prosentilla alennettu ja, jos jäsenkunnan maksuun pantavaa kunnallisveroa vastaavien verotettavien tulojen määrä asukasta kohti ylittää kaikkien jäsenkuntien keskimääräisen maksuun pantavaa kunnallisveroa vastaavien verotettavien tulojen määrän asukasta kohti, alennetaan maksuun pantavaa kunnallisveroa vastaaviin verotettaviin tuloihin perustuvaa kunnan jäsenmaksuosuutta keskiarvon ylittävältä osalta 25 prosentilla. Ahvenanmaan kuntien jäsenmaksu on lisäksi alennettu 25 prosentilla edellä mainitulla tavalla määräytyvästä jäsenmaksusta.

Yhteistyöjäsenen jäsenmaksut porrastetaan valtuuskunnan määrittelemillä periaatteilla. Jäsenmaksu muodostuu perusmaksusta ja lisäosasta. Lisäosan suuruus määräytyy jäsenen organisaation luonteen mukaan asukasluvusta, oppilasmäärästä, liikevaihdosta tai muusta toiminnan laajuutta kuvaavasta perusteesta. Lisäosaa tasataan erikseen määrittelevällä kertotimella.

Yhteistyöjäsenen jäsenmaksu noudattaa 2 momentissa määrättyä muutosperustetta. Yhteistyöjäsenten porrastetut maksut voivat olla erisuuruiset.

Hallitus voi myöntää määrääjäksi alennuksia varsinaisen jäsenen tai yhteistyöjäsenen maksuvelvollisuudesta, milloin varsinaisen jäsenen tai yhteistyöjäsenen maksukyky on olennaisesti alentunut tai muu painava syy antaa siihen aiheen.

Valtuuskunta voi määrätä varsinaisen jäsenen ja yhteistyöjäsenen suorittamaan tiettyä tarkoitusta varten ylimääräistä jäsenmaksua. Ylimääräinen jäsenmaksu suoritetaan 3 tai 4 momentissa määrättyjen perusteiden mukaan ja hallituksen määräämänä aikana.

Jäsenmaksu on suoritettava vuosittain maaliskuun ensimmäiseen päivään mennessä, jollei valtuuskunta toisin määrää.

10 §

Kuntien maksuosuus Kunnalliselle työmarkkinalaitokselle

Kuntien maksuosuudesta Kunnalliselle työmarkkinalaitokselle säädetään kunnallisesta työmarkkinalaitoksesta annetussa laissa (254/1993).

11 §

Kuntien muodostamien yhteisöjen palvelu

Yhdistys voi palvella varsinaisten ja yhteistyöjäsenten lisäksi muita kuntien muodostamia, omistamia ja hallinnoimia yhteisöjä hallituksen päättämien perusteiden mukaisesti.

12 §

Toimielimet

Yhdistyksen toimielimet ovat:

- 1) valtuuskunta
- 2) hallitus
- 3) vaalilautakunta
- 4) vaalipiirikohtaiset kuntapäivät
- 5) Kunnallisen työmarkkinalaitoksen valtuuskunta, josta säädetään kunnallisesta työmarkkinalaitoksesta annetussa laissa (254/1993) ja
- 6) ruotsinkielinen neuvottelukunta
- 7) pienten kuntien neuvottelukunta.

Edellä 1 momentin 2 ja 5-7 kohdassa mainittujen toimielinten jäseniä valittaessa noudatetaan tasa-arvolain 4 a §:n 1 momentin vaatimuksia.

Yhdistyksen hallitus voi asettaa myös muita toimielimiä ja neuvottelukuntia.

Hallituksen puheenjohtajalla ja toimitusjohtajalla on oikeus olla läsnä ja ottaa osaa keskusteluun yhdistyksen toimielinten kokouksissa.

13 §

Vaalilautakunta

Valtuuskunta asettaa vaalilautakunnan, jonka tehtävänä on muun muassa ohjeistaa valtuuskunnan vaali, vahvistaa vaalipiirikohtaiset ehdokaslistat valtuuskunnan vaalia varten, päättää valtuuskunnan tasauspaikoista sekä vahvistaa valtuuskunnan vaalin tulos. Vaalilautakunnan tehtävistä määrätään tarkemmin valtuuskunnan äänestys- ja vaalijärjestyksessä, jota kutsutaan yhdistyksessä vaalijärjestykseksi.

Vaalilautakuntaan voi jokainen valtuuskunnan ryhmä ehdottaa yhtä jäsentä ja henkilökoh- taista varajäsentä.

14 §

Valtuuskunnan kokoonpano ja toimikausi

Valtuuskuntaan kuuluu 76 jäsentä, joiden tulee olla kuntalaissa tarkoitettuja valtuutettuja.

Jäsenistä 66 valitaan kuntavaalien jälkeen samana vuonna järjestettävissä vaaleissa (vaalipiiripaikat).

Lisäksi valtuuskuntaan valitaan yhdeksän jäsentä tasauspaikoilta (tasauspaikat).

Ahvenanmaan maakunnasta valitaan lisäksi yksi jäsen.

Valtuuskunnan jäsenten toimikausi jatkuu siihen asti, kunnes uusi valtuuskunta on järjestäytynyt.

Valtuuskunnan jäsenille valitaan varajäseniä valtuuskunnan vaalissa mukana olleen ehdokaslistan ensimmäisistä valitsematta jääneistä ehdokkaista sama määrä kuin ehdokaslistalta on valittuja jäseniä.

Jos jäsenen todetaan menettäneen vaalikelpoisuutensa, hänet on vapautettu toimestaan tai hän on kuollut, valtuuskunnan puheenjohtaja kutsuu hänen sijaansa jäljellä olevaksi toimikaudeksi vaalipiirin asianomaisen ehdokaslistan järjestyksessä ensimmäisen varajäsenen. Edellä mainitussa tilanteessa vaalilautakunnan on valtuuskunnan puheenjohtajan pyynnöstä määrättävä jäljellä olevaksi toimikaudeksi uudeksi varajäseneksi asianomaisen ehdokaslistan järjestyksessä ensimmäinen valitsematta jäänyt ehdokas. Jollei kaikkia varajäsenen toimia saada täytetyksi, varajäsenten määrä jää vajaaksi.

Varajäsenistä on soveltuvin osin voimassa, mitä jäsenistä määrätään.

15 §

Valtuuskunnan jäsenten ja varajäsenten vaali sekä tasauspaikkojen täyttäminen

Valtuuskunnan jäsenet valitaan vaalipiireittäin, jotka määräytyvät siten kuin vaalilaissa (714/1998) säädetään maan jakamisesta vaalipiireihin eduskuntavaaleja varten.

Valtuuskunnan 66 vaalipiiripaikkaa jaetaan vaalipiirien kesken niiden asukasluvun suhteessa. Asukasluku määräytyy kuntavaalivuotta edeltävän vuoden marraskuun 30. päivän päättyessä väestötietojärjestelmässä olevien tietojen mukaan.

Valtuuskunnan vaali suoritetaan yhdistyksen jäsenäänestyksenä postitse, tietoliikenneyhteyden tai muun vaalilautakunnan määräämän teknisen apuvälineen avulla.

Suhteellinen vaali suoritetaan vaalilautakunnan vahvistamia ehdokaslistoja käyttäen siten, että varsinainen jäsen voi jakaa äänensä yhdelle tai useammalle oman vaalipiirin ehdokaslistalle. Varsinaisella jäsenellä on vaalissa asukaslukuaan vastaava äänimäärä, joka määräytyy kuntavaalivuotta edeltävän vuoden marraskuun 30. päivän päättyessä väestötietojärjestelmässä olevien tietojen mukaan.

Valtuuskunnan yhdeksän tasauspaikkaa määräytyvät ehdokaslistojen saamien äänimäärien perusteella siten, että valtuuskunnan vaalin jäsenäänestyksessä määräytynyt vaalitulos saatetaan vastaamaan ehdokaslistojen vaalipiireissä saamia yhteenlaskettuja äänimääriä vaalijärjestyksessä tarkemmin määrättävällä tavalla.

Vaalijärjestyksessä on valtuuskunnan vaalia koskevat täydentävät määräykset.

Valtuuskunnan asettama vaalilautakunta vahvistaa vaalin tulokset.

16 §

Vaalipiirikohtaiset kuntapäivät

Vaalipiirikohtaisille kuntapäiville voidaan osallistua, jos vaalilautakunta niin päättää, tietoliikenneyhteyden tai muun teknisen apuvälineen avulla kokouksen aikana tai ennen kokousta.

Varsinaiset jäsenet valitsevat edustajat vaalipiirikohtaisille kuntapäiville. Edustajien määrä määräytyy kunnan asukasluvun mukaan seuraavasti:

- Kunnasta, jonka asukasluku on 10 000 tai vähemmän, valitaan yksi edustaja.
- Kunnasta, jonka asukasluku on 10 001–50 000, valitaan kaksi edustajaa.
- Kunnasta, jonka asukasluku on 50 001–100 000, valitaan kolme edustajaa.
- Kunnasta, jonka asukasluku on yli 100 000, valitaan neljä edustajaa.

Asukasluku määräytyy kuntavaalivuotta edeltävän vuoden marraskuun 30. päivän päättyessä väestötietojärjestelmässä olevien tietojen mukaan.

Yhdistyksen varsinaisella jäsenellä on kokouksessa kunnan asukaslukua vastaava äänimäärä. Äänimäärä jakautuu tasan paikalla olevien varsinaisen jäsenen edustajien kesken.

Vaalipiirikohtaiset kuntapäivät hyväksyvät vaalipiirien ehdokaslistat valtuuskunnan vaalia varten.

Kutsu vaalipiirikohtaisille kuntapäiville on lähetettävä kullekin jäsenelle tämän ilmoittamaan osoitteeseen kirjeellä tai sähköisesti taikka julkistamalla kutsu yhdistyksen kotisivuilla vähintään kaksi viikkoa ennen kokousta.

17 §

Valtuuskunnan tehtävät

Päätösvaltaa yhdistyksessä käyttää valtuuskunta, jollei näissä säännöissä ole määrätty erikseen muuta.

Valtuuskunnan tehtävänä on sen lisäksi, mitä näissä säännöissä muualla määrätään:

- 1) valita valtuuskunnan jäsenistä puheenjohtaja ja kaksi varapuheenjohtajaa;
- 2) valita hallituksen jäsenet ja varajäsenet sekä nimetä jäsenistä puheenjohtaja ja kaksi varapuheenjohtajaa;
- 3) asettaa ruotsinkielinen neuvottelukunta ja pienten kuntien neuvottelukunta;

- 4) valita neljän vuoden toimikaudeksi yhdistyksen tilintarkastajaksi ja varatilintarkastajaksi KHT-yhteisö, jonka piiristä nimetään vastuuhenkilöt;
- 5) todeta valtuuskunnan vaalipiirikohtaiset jäsenmäärät;
- 6) asettaa valtuuskunnan vaalia varten vaalilautakunta;
- 7) vahvistaa yhdistyksen toimintasuunnitelma ja talousarvio sekä vahvistaa jäsenmaksun suuruus;
- 8) vahvistaa yhdistyksen toimintakertomus ja tilinpäätös, ja päättää vastuuvapauden myöntämisestä hallitukselle ja muille tilivelvollisille;
- 9) päättää hallituksen ja muiden toimielinten jäsenten palkkioista ja muista korvauksista;
- 10) päättää Kunnallisesta työmarkkinalaitoksesta annetun lain tarkoittamista työmarkkinalaitoksen taloudenhoitoa koskevista asioista;
- 11) tehdä valtiovarainministeriölle ehdotus Kunnallisen työmarkkinalaitoksen valtuuskuntaan valittavista jäsenistä ja varajäsenistä;
- 12) päättää yhdistyksen toiminnan kannalta huomattavan omaisuuden myymisestä, vaihtamisesta ja muusta luovuttamisesta;
- 13) hyväksyä vaalijärjestys ja valtuuskunnan työjärjestys;
- 14) hyväksyä yhdistyksen sääntöjen muutokset kolmen neljäsosan enemmistöllä annetuista äänistä; sekä
- 15) päättää yhdistyksen purkamisesta.

18 §

Valtuuskunnan kokoukset

Valtuuskunta kokoontuu viimeistään kolmen kuukauden kuluessa valtuuskunnan vaaleista hallituksen puheenjohtajan kutsusta järjestäytymiskokoukseen valtuuskunnan puheenjohtajan ja kahden varapuheenjohtajan sekä hallituksen vaalin toimittamiseksi ja vaalilautakunnan asettamiseksi.

Valtuuskunta kokoontuu varsinaiseen kokoukseen kahdesti vuodessa, kevätkokoukseen maalis-heinäkuussa ja syyskokoukseen syys-joulukuussa hallituksen määräämänä aikana ja paikassa.

Ylimääräinen valtuuskunnan kokous pidetään, kun valtuuskunta niin päättää tai hallitus pitää sitä tarpeellisena taikka kun vähintään kymmenesosa valtuuskunnan jäsenistä on ilmoittamansa asian käsittelemistä varten kirjallisesti sitä hallitukselta pyytänyt.

Valtuuskunnan kokoukseen voidaan osallistua hallituksen niin päättäessä myös postitse tai tietoliikenneyhteyden tai muun teknisen apuvälineen avulla kokouksen aikana tai ennen kokousta. Päätös voi koskea myös vain osaa kokouksessa käsiteltävistä asioista.

Valtuuskunta on päätösvaltainen, kun enemmän kuin puolet sen jäsenistä on läsnä.

Kutsu valtuuskunnan kokoukseen on lähetettävä kullekin jäsenelle tämän ilmoittamaan osoitteeseen kirjeellä tai sähköisesti vähintään kymmenen päivää ennen kokousta. Kutsuun on mahdollisuuksien mukaan liitettävä esityslista. Jos kokoukseen voidaan osallistua myös postitse tai tietoliikenneyhteyden tai muun teknisen apuvälineen avulla, tästä on mainittava

kokouskutsussa. Kokouskutsussa on lisäksi mainittava, jos kokoukseen postitse tai tietoliikenneyhteyden tai muun teknisen apuvälineen avulla osallistuvan jäsenen puhevallan käyttäminen on rajoitettua.

Hallituksen jäsenellä, toimitusjohtajalla, varatoimitusjohtajalla ja ruotsinkielisen toiminnan johtajalla sekä muilla valtuuskunnan määräämillä henkilöillä on oikeus olla läsnä valtuuskunnan kokouksissa ja ottaa osaa keskusteluun.

Valtuuskunnan hyväksymässä työjärjestyksessä voidaan antaa tarkempia määräyksiä valtuuskunnan toiminnasta ja kokousmenettelystä.

19 §

Hallituksen kokoonpano

Hallitukseen kuuluu 15 jäsentä ja 15 varajäsentä. Hallituksen jäsenten toimikausi päättyy, kun valtuuskunta on valinnut seuraavan hallituksen. Hallitukseen kuuluvista vähintään yhden jäsenen ja yhden varajäsenen on edustettava ruotsinkielistä väestöryhmää.

Hallitus valitaan noudattaen periaatetta, jonka mukaan eri poliittisten puolueiden tai muiden ryhmien edustus vastaa kuntavaalien suhteellisuusperiaatteen mukaisesti puolueiden tai muiden ryhmien edellisissä kuntavaaleissa yhdistyksen jäsenkunnissa saamia äänimääriä. Jäseniä valittaessa on lisäksi otettava huomioon alueelliset näkökohdat ja erikokoisten kuntien edustavuus.

Hallituksen puheenjohtaja on yhdistyksen puheenjohtaja.

20 §

Hallituksen tehtävät

Hallitus edustaa yhdistystä ja huolehtii yhdistyksen hallinnosta ja taloudesta, jollei se ole valtuuskunnan päätösvaltaan kuuluva asia.

Hallituksen tulee:

- 1) valmistella valtuuskunnan käsiteltäväksi tulevat asiat sekä huolehtia sen päätösten täytäntöönpanosta;
- 2) vahvistaa yhdistyksen palvelujen käyttöä koskevien maksujen perusteet siltä osin kuin tehtävä ei kuulu valtuuskunnalle tai maksun määräämistä ole annettu muulle toimielimelle;
- 3) päättää hallituksen ja työvaliokunnan työjärjestyksestä, toimisäännöistä ja toimiston organisaatiorakenteen perusteista;
- 4) päättää toimitusjohtajan, varatoimitusjohtajan ja ruotsinkielisen toiminnan johtajan ottamisesta ja erottamisesta sekä heidän keskinäisestä vastuualuejaostaan;
- 5) päättää Kunnallisen työmarkkinalaitoksen johtajan ottamisesta ja erottamisesta;
- 6) päättää henkilöstön palkkauksen, eläkkeiden ja luontaisetujen yleisistä perusteista;
- 7) päättää kiinteän omaisuuden, kiinteistöjen tai huoneistojen hallintaan oikeuttavien osakkeiden sekä muiden pitkäaikaiseen omistukseen tarkoitettujen osakkeiden tai muiden arvopapereiden sekä muun kuin yhdistyksen toiminnan kannalta huomattavan omaisuuden myymisestä, vaihtamisesta, muusta luovutuksesta, ostamisesta ja kiinnittämisestä sekä pantaamisesta; sekä
- 8) päättää velan ottamisesta ja antamisesta;

- 9) päättää takaussitoumuksen antamisesta yhdistyksen tytäryhtiöiden ja -yhteisöjen sitoumuksien suorittamisen vakuudeksi;
- 10) päättää yhdistyksen sijoitustoiminnan perusteista.

21 §

Hallituksen työskentely

Hallitus on päätösvaltainen, kun enemmän kuin puolet sen jäsenistä on läsnä.

Hallitus kokoontuu puheenjohtajan kutsusta. Puheenjohtajan on kutsuttava hallitus koolle, kun vähintään neljä hallituksen jäsentä on ilmoittamansa asian käsittelemistä varten kirjallisesti sitä puheenjohtajalta pyytänyt. Jos puheenjohtaja on estynyt tai esteellinen, kutsun voi toimittaa ensimmäinen varapuheenjohtaja ja tämänkin ollessa estynyt tai esteellinen, toinen varapuheenjohtaja.

Valtuuskunnan puheenjohtajalla ja varapuheenjohtajalla, toimitusjohtajalla, varatoimitusjohtajalla ja ruotsinkielisen toiminnan johtajalla sekä yhdistyksen hallituksen määräämillä henkilöillä on oikeus olla läsnä hallituksen kokouksessa ja ottaa osaa keskusteluun.

Päätökseksi tulee ehdotus, jota on kannattanut yli puolet läsnä olevista jäsenistä. Esteellistä hallituksen jäsentä ei pidetä läsnä olevana. Jos äänet menevät tasan, ratkaisee puheenjohtajan ääni.

Vaalissa tulevat valituiksi eniten ääniä saaneet. Kuitenkin jos valittavana on yksi henkilö, vaalissa tulee valituksi enemmän kuin puolet ääniä saanut. Jos ensimmäisellä kerralla kuukaan ehdokkaista ei saa yli puolta äänistä, vaali suoritetaan tällöin kahden eniten ääniä saaneen välillä. Jos äänet menevät vaalissa tasan, ratkaistaan vaali arvalla.

22 §

Asioiden esittely hallituksen kokouksessa

Asiat päätetään hallituksen kokouksessa toimitusjohtajan ja varatoimitusjohtajan esittelystä hallituksen hyväksymän vastuualuejaon pohjalta, jollei hallitus päättä yksittäisessä asiassa muuta.

Toimitusjohtajalla on oikeus ottaa esiteltäväkseen varatoimitusjohtajan vastuualueeseen kuuluva asia, jos hän katsoo asian laadun sitä vaativan sekä siirtää hänelle kuuluvan asian esittely varatoimitusjohtajalle.

23 §

Työvaliokunta

Hallitus voi asettaa keskuudestaan työvaliokunnan, jonka tehtävänä on valmistella hallituksen käsiteltäviä asioita sekä huolehtia muista hallituksen sille antamista tehtävistä.

24 §

Neuvottelukunnat

Neuvottelukunnan tehtävänä on hoitaa sille hallituksen hyväksymässä toimisäännössä määrätty tehtävät. Neuvottelukunnan jäsenten valinnassa huomioon otettavista seikoista määrätään toimisäännössä.

25 §**Toimitusjohtaja**

Toimitusjohtajan tehtävänä on:

- 1) johtaa hallituksen alaisena yhdistyksen toimistoa yhdessä varatoimitusjohtajien kanssa sekä vastata yhdistyksen konserniin kuuluvien yhteisöjen omistajaohjauksesta;
- 2) seurata kuntia koskevan lainsäädännön ja kunnallishallinnon yleistä kehitystä sekä ryhtyä tarpeellisiin toimenpiteisiin yhdistyksen ja sen jäsenten etujen valvomiseksi;
- 3) valvoa yhdistyksen varojen hoitoa sekä antaa tätä koskevat määräykset siltä osin kuin tehtävää ei ole annettu muulle toimihenkilölle; sekä
- 4) huolehtia muista hallituksen ja sen työvaliokunnan määräämistä tehtävistä.

26 §**Varatoimitusjohtaja**

Varatoimitusjohtajan tehtävänä on hallituksen hyväksymän vastuualuejaon mukaisesti huolehtia asioiden valmistelusta ja esittelystä hallituksen kokouksessa.

27 §**Yhdistyksen tilit**

Yhdistyksen tilit päätetään kalenterivuositain. Niiden samoin kuin muiden yhdistyksen hallintoa ja taloudenpitoa koskevien asiakirjojen on oltava valmiina tilintarkastajien tarkastettavaksi huhtikuun 20. päivään mennessä.

28 §**Aloitteet ja kysymykset**

Yhdistyksen varsinaisella ja yhteistyöjäsenellä jäsenellä ja valtuuskunnan jäsenellä on oikeus tehdä yhdistyksen toimintaan liittyviä aloitteita ja kysymyksiä. Aloitteen ja kysymyksen tekijälle on ilmoitettava sen johdosta suoritettavat toimenpiteet.

Hallituksen on vastattava yhdistyksen varsinaisen jäsenen ja yhteistyöjäsenen ja valtuuskunnan edustajan tekemään kysymykseen viimeistään siinä kokouksessa, joka ensiksi pidetään kolmen kuukauden kuluessa kysymyksen tekemisestä.

Hallituksen on vuosittain saatettava valtuuskunnalle tiedoksi tehdyt aloitteet ja kysymykset sekä niiden johdosta suoritettavat toimenpiteet.

29 §**Nimenkirjoitus**

Yhdistyksen nimen kirjoittaa hallituksen puheenjohtaja, varapuheenjohtaja, toimitusjohtaja ja varatoimitusjohtaja, kaksi näistä yhdessä tai joku näistä yhdessä hallituksen määräämän yhdistyksen muun toimihenkilön kanssa.

30 §**Yhdistyksen purkautuminen**

Yhdistyksen purkautuessa on sen varat, sen jälkeen kun velat on maksettu, luovutettava käytettäväksi yhdistyksen varsinaisten jäsenten yhteisiä etuja palveleviin tarkoituksiin.

**SUOMEN KUNTALIITON HALLITUKSEN JA
TYÖVALIOKUNNAN TYÖJÄRJESTYS**

SISÄLLYSLUETTELO

1 §	Määräysten soveltaminen.....	3
2 §	Sähköinen työtila	3
3 §	Kokoontuminen ja kokousajat	3
4 §	Kokouskutsu	3
5 §	Kokouskieli.....	3
6 §	Puhe- ja läsnäolo-oikeus	4
7 §	Päätösvaltaisuus ja läsnäolo kokouksessa	4
8 §	Kokouksen järjestäytyminen.....	5
9 §	Asioiden käsittelyjärjestys ja käsittely	5
10 §	Päätöksen toteaminen ilman äänestystä.....	5
11 §	Äänestykseen otettavat ehdotukset	6
12 §	Äänestystapa	6
13 §	Äänestysjärjestys.....	6
14 §	Päätöksentekoenemmistö	6
15 §	Vaali.....	6
16 §	Esteellisyys.....	6
17 §	Pöytäkirja	7
18 §	Palkkiot	7
19 §	Työjärjestyksen hyväksyminen	8

HALLITUKSEN JA TYÖVALIOKUNNAN TYÖJÄRJESTYS

1 § MÄÄRÄYSTEN SOVELTAMINEN

Suomen Kuntaliitto ry:n (jäljempänä "Kuntaliitto") hallitus on hyväksynyt tämän työjärjestyksen ohjaamaan hallituksen ja työvaliokunnan työskentelyä. Tätä työjärjestystä sovelletaan hallituksen ja soveltuvin osin työvaliokunnan työskentelyssä, jollei Kuntaliiton säännöissä määrätä toisin tai hallitus päätä muuta.

2 § SÄHKÖINEN TYÖTILA

Hallituksella on käytössä sähköinen työtila, josta löytyvät kokouksiin liittyvät asiakirjat. Palvelun käyttö vaatii rekisteröitymistä palvelun käyttäjäksi.

3 § KOKOONTUMINEN JA KOKOUSAJAT

Hallitus kokoontuu järjestäytymiskokoukseen viimeistään kahden viikon kuluessa valtuuskunnan kokouksesta, jossa hallitus on valittu.

Hallitus vahvistaa kokouspäivät vuodeksi kerrallaan. Hallituksen puheenjohtaja vastaa siitä, että hallitus kokoontuu muuten tarvittaessa.

Puheenjohtajan on kutsuttava hallitus koolle, kun vähintään neljä hallituksen jäsentä on ilmoittamansa asian käsittelemistä varten kirjallisesti sitä puheenjohtajalta pyytänyt. (Sääntöjen 21.2 §)

Hallituksen kokousajat julkaistaan sähköisessä työtilassa.

4 § KOKOUSKUTSU

Kokousaineisto sisältää kokouskutsun ja liiteaineiston.

Kokouskutsu sisältää

- kutsun kokoukseen, mistä käy ilmi kokouspäivä, paikka ja kellonaika
- esityslistan, josta käy ilmi käsiteltävät asiat ja päätösehdotukset.

Kokouskutsun liitteenä on käsiteltävien asioiden *liiteaineisto*.

Kokouskutsu ja mahdollisuuksien mukaan liiteaineisto on julkaistava sähköisessä työtilassa seitsemän päivää ennen kokousta.

Esityslistaa voidaan sen julkaisemisen jälkeen muuttaa. Esityslistan muuttamisesta ennen kokousta päättää kokouksen puheenjohtaja. Muuttamisesta ilmoitetaan mahdollisuuksien mukaan ennakolta toimielimen jäsenille.

Puhelin, sähköposti- ja muu sähköinen kokous (jäljempänä "sähköinen kokous") voidaan kutsua koolle samana päivänä, kun kokous avataan. Sähköisen kokouksen kokouskutsu ja liiteaineisto voidaan lähettää läsnäolo-oikeutetuille sähköpostilla tai muulla vastaavalla tavalla, jolla kokous pidetään. Sähköinen kokous voidaan sulkea ennen kuin seitsemän päivää on kulunut kokouksen avaamisesta vain, jos kaikki varsinaiset jäsenet ovat ottaneet osaa kokoukseen.

5 § KOKOUSKIELI

Kokouksen kieli on suomi.

Kokouskutsut ja pöytäkirjat laaditaan suomeksi.

6 § PUHE- JA LÄSNÄOLO-OIKEUS

Hallituksen varajäsenillä on puhe- ja läsnäolo-oikeus varsinaisessa hallituksen kokouksessa, mutta äänioikeus vain varsinaisen jäsenen ollessa esteellinen tai estynyt. Hallituksen varajäsenet eivät ole henkilökohtaisia vaan ryhmäkohtaisia. Puolueiden hallitusryhmien on ilmoitettava varajäsenten sijantulojärjestys etukäteen toimikaudeksi kerrallaan. Sijantulojärjestys vahvistetaan hallituksen järjestäytymiskokouksessa.

Valtuuskunnan puheenjohtajalla ja varapuheenjohtajalla, toimitusjohtajalla, varatoimitusjohtajalla ja ruotsinkielisen toiminnan johtajalla sekä yhdistyksen hallituksen määräämillä henkilöillä on oikeus olla läsnä hallituksen kokouksessa ja ottaa osaa keskusteluun. (Säntöjen 21.3 §)

Talous- ja hallintojohtajalla sekä viestintäjohtajalla on läsnäolo-oikeus hallituksen varsinaisessa kokouksessa, jollei hallitus päättä jonkin kokouksen tai asian osalta toisin.

Seuraavilla henkilöillä on läsnäolo-oikeus hallituksen varsinaisessa kokouksessa, jollei hallitus päättä jonkin kokouksen tai asian osalta toisin:

- Kuntaliiton valtuuskunnassa edustettujen puolueiden nimeämät henkilöt (kunnallissihteerit)
- laajennetun johtoryhmän jäsenet
- viestintäjohtajan kutsuma Kuntaliiton tiedottaja
- henkilöstöryhmien nimeämä henkilökunnan edustaja
- Kommuntorgetin toimittaja, Kuntalehden ja Kuntatekniikka-lehden päätoimittaja
- kokouksen käytännön toimenpiteitä hoitavat henkilöt.

Sähköisessä kokouksessa läsnäolo- ja äänioikeus on hallituksen varsinaisilla jäsenillä ja varsinaisen jäsenen estyneenä ollessa varajäsenellä. Jos varsinainen jäsen on estynyt osallistumaan sähköiseen kokoukseen, hänen on ilmoitettava tästä varajäsenelle, kokouksen puheenjohtajalle ja sihteerille. Valtuuskunnan puheenjohtajalla ja varapuheenjohtajalla, toimitusjohtajalla, varatoimitusjohtajalla ja ruotsinkielisen toiminnan johtajalla sekä hallituksen päättämällä muilla henkilöillä on oikeus olla läsnä hallituksen sähköisessä kokouksessa ja oikeus ottaa osaa keskusteluun.

Toimitusjohtajalla ja varatoimitusjohtajalla on oikeus kutsua hallituksen kokoukseen yksittäisen asian käsittelyä varten asiantuntijaksi liiton toimihenkilöitä tai muita asiantuntijoita.

Työvaliokunnan jäsenillä on henkilökohtaiset varajäsenet. Jos varsinainen jäsen on estynyt saapumaan kokoukseen tai esteellinen osallistumaan asian käsittelyyn, hänen on ilmoitettava asiasta työvaliokunnan sihteerille ja varajäsenelle ja pyydyttävä varajäsentä saapumaan kokoukseen.

Työvaliokunnan varajäsenillä ei ole läsnäolo-oikeutta työvaliokunnan kokouksessa, jollei varsinainen jäsen ole esteellinen tai estynyt.

7 § PÄÄTÖSVALTAISUUS JA LÄSNÄOLO KOKOUKSESSA

Kokous on päätösvaltainen, kun enemmän kuin puolet sen jäsenistä on läsnä. (Säntöjen 21.1 §)

Hallituksen jäsenten ja varajäsenten sekä muiden läsnäolijoiden on allekirjoitettava läsnäololista, joka otetaan pöytäkirjan liitteeksi.

Läsnäolo sähköisessä kokouksessa ilmoitetaan osallistumalla kokouksessa käytävään keskusteluun tai ilmoittamalla muuten läsnäolosta kokouksen puheenjohtajalle ja sihteerille. Sähköisessä kokouksessa läsnäolevaksi ilmoittautuneen katsotaan olevan läsnä koko sähköisen kokouksen ajan, jollei kokoukseen osallistuva ilmoita kokouksen puheenjohtajalle ja sihteerille poistuvansa kokouksesta kesken kokouksen. Kokouksen sihteeri laatii läsnäolijoista läsnäololistan, joka otetaan pöytäkirjan liitteeksi.

Työvaliokunnan jäsen voi olla läsnä työvaliokunnan varsinaisessa kokouksessa myös puhelimen tai sellaisen sähköisen yhteyden välityksellä, joka mahdollistaa muiden kokouksessa läsnä olevien puheenvuorojen kuulemisen ja keskusteluun osallistumisen.

8 § KOKOUKSEN JÄRJESTÄYTYMINEN

Hallituksen kokousta johtaa hallituksen puheenjohtaja ja hänen estyneenä ollessa ensimmäinen varapuheenjohtaja ja hänen estyneenä ollessa toinen varapuheenjohtaja.

Jos puheenjohtaja, ensimmäinen varapuheenjohtaja ja toinen varapuheenjohtaja ovat estyneitä tai esteellisiä, kokous valitsee itselleen puheenjohtajan.

Hallitus valitsee järjestäytymiskokouksessa hallitukselle sihteerin ja varasihteerin. Jos sihteeri ja varasihteeri ovat estyneitä tai esteellisiä, hallitus valitsee kokoukselle sihteerin.

Hallituksen kokouksessa valitaan yksi pöytäkirjantarkastaja.

9 § ASIOIDEN KÄSITTELYJÄRJESTYS JA KÄSITTELY

Asiat käsitellään esityslistan mukaisessa järjestyksessä, jollei kokous päättä toisin. Kokouksessa voidaan ottaa käsiteltäväksi ja päätettäväksi myös sellainen asia, jota ei ole mainittu kokouskutsussa.

Jos sähköisessä kokouksessa kokouksen puheenjohtaja tai kaksi äänivaltaista jäsentä vaatii asian käsittelyn siirtämistä varsinaiseen kokoukseen, asiasta ei saa tehdä päätöstä sähköisessä kokouksessa.

Asiat päätetään hallituksen kokouksessa toimitusjohtajan ja varatoimitusjohtajan esittelystä hallituksen hyväksymän vastuualuejaon pohjalta. (Sääntöjen 22.1 §)

Toimitusjohtajalla on oikeus ottaa esiteltäväkseen varatoimitusjohtajan vastuualueeseen kuuluva asia, jos hän katsoo asian laadun sitä vaativan sekä siirtää hänelle kuuluvan asian esittely varatoimitusjohtajalle. (Sääntöjen 22.2 §)

Käsittelyn pohjana on toimitusjohtajan tai varatoimitusjohtajan ehdotus. Jos toimitusjohtaja/varatoimitusjohtaja on muuttanut esityslistalla olevaa ehdotusta ennen kuin kokous on tehnyt päätöksen asiasta, muutettu ehdotus on pohjaehdotus. Jos ehdotus on peruutettu ennen kuin kokous on tehnyt päätöksen asiasta, asia on poistettava esityslistalta.

10 § PÄÄTÖKSEN TOTEAMINEN ILMAN ÄÄNESTYSTÄ

Jos keskustelun aikana ei ole tehty kannatettuja ehdotuksia, puheenjohtaja toteaa pohjaehdotuksen päätökseksi.

Jos puheenjohtaja toteaa jäsenten kannattavan yksimielisesti kokouksessa tehtyä ehdotusta, puheenjohtaja toteaa ehdotuksen päätökseksi.

11 § ÄÄNESTYKSEEN OTETTAVAT EHDOTUKSET

Äänestykseen otetaan pohjaehdotus ja kannatetut ehdotukset. Ehdotusta, jossa on vaihtoehtoisia ehdotuksia, joka on tehty ehdollisena tai menee käsiteltävän asian ulkopuolelle, ei kuitenkaan oteta äänestykseen.

12 § ÄÄNESTYSTAPA

Äänestys on toimitettava avoimesti, jollei kokous päätä muuta.

13 § ÄÄNESTYSJÄRJESTYS

Jos äänestykseen otettavia ehdotuksia on enemmän kuin kaksi, puheenjohtaja esittää kokouksen hyväksyttäväksi äänestysjärjestyksen. Äänestysjärjestys määräytyy seuraavien periaatteiden mukaan:

- 1) Ensin otetaan äänestykseen kaksi eniten pohjaehdotuksesta poikkeavaa ehdotusta. Voittanut ehdotus asetetaan jäljellä olevista ehdotuksista eniten pohjaehdotuksesta poikkeavaa ehdotusta vastaan. Näin jatketaan, kunnes saadaan lopullinen vastaehdotus pohjaehdotukselle. Kuitenkin jos äänestykseen on otettava pohjaehdotuksen kokonaan hylkäämistä tarkoittava ehdotus, se on asetettava viimeisenä äänestettäväksi muista ehdotuksista voittanutta vastaan.
- 2) Jos ehdotuksen hyväksyminen tai hylkääminen on riippumaton muista ehdotuksista, sen hyväksymisestä tai hylkäämisestä on äänestettävä erikseen.

14 § PÄÄTÖKSENTEKOENEMMISTÖ

Päätökseksi tulee ehdotus, jota on kannattanut yli puolet läsnä olevista jäsenistä. Esteellistä jäsentä ei pidetä läsnäolevana. Esteellinen jäsen ei voi olla läsnä asiaa käsiteltäessä.

Jos äännet menevät tasan, ratkaisee puheenjohtajan ääni.

15 § VAALI

Vaali toimitetaan vaadittaessa suljetuin lipuin. Sähköisessä kokouksessa vaali toimitetaan aina avoimena vaalina.

Vaalissa tulevat valituiksi eniten ääniä saaneet.

Kuitenkin jos valittavana on yksi henkilö, vaalissa tulee valituksi enemmän kuin puolet ääniä saanut. Jos ensimmäisellä kerralla kukaan ehdokkaista ei saa yli puolta äänistä, vaali suoritetaan tällöin kahden eniten ääniä saaneen välillä.

Jos äännet menevät vaalissa tasan, ratkaistaan vaali arvalla.

16 § ESTEELLISYYS

Hallituksen jäsen tai yhdistyksen toimihenkilö ei saa osallistua hänen ja yhdistyksen välistä sopimusta koskevan eikä muunkaan sellaisen asian käsittelyyn eikä ratkaisemiseen, jossa hänen yksityinen etunsa saattaa olla ristiriidassa yhdistyksen edun kanssa. (YhdL 37 §). Mitä tässä työjärjestyksessä on todettu hallituksen jäsenen esteellisyydestä, sovelletaan kaikkiin hallituksen kokouksessa läsnä oleviin.

Esteellinen henkilö ei voi ottaa osaa asian valmisteluun, keskusteluun, päätöksentekoon eikä täytäntöönpanoon. Mikäli asian selvittäminen vaatii esteellisen henkilön kuulemista, esteellistä henkilöä voidaan kuulla ennen päätöksentekoa.

Esteellisyys on asiakohtainen. Esteellisyys tarkastellaan jokaisen yksittäisen päätöksen osalta erikseen.

Kokouksessa läsnä olevan tulee ennen asian käsittelyä ilmoittaa mahdollisesta esteellisyydestä puheenjohtajalle. Erimielisyyden ilmetessä esteellisyyttä koskevan asian ratkaisee kokous äänten enemmistöllä. Jäsen saa osallistua esteellisyyttään koskevan asian käsittelyyn vain, jos kokous ei olisi ilman häntä päätösvaltainen eikä hänen tilalleen ole ilman huomattavaa viivytystä saatavissa esteetöntä henkilöä.

Hallituksen jäsen ei ole esteellinen asiassa, joka koskee hänen valitsemista työvaliokunnan jäseneksi tai Kuntaliiton tytäryhtiön hallituksen jäseneksi. Tytäryhtiön hallituksen jäsen on esteellinen osallistumaan Kuntaliiton hallituksessa toimiohjeen antamiseen kyseisen tytäryhtiön yhtiökokoukselle.

17 § PÖYTÄKIRJA

Kokouksesta on laadittava pöytäkirja, josta käy ilmi asian esittely sekä päätökset, äänestykset ja eriävät mielipiteet.

Hallituksen pöytäkirjat jakaantuvat A-sarjaan ja B-sarjaan. A-sarja on julkinen, jollei hallitus päättä muuta. B-sarja on salassapidettävä.

Pöytäkirjat on numeroitava juoksevasti siten, että A-sarja ja B-sarja kuuluvat samaan juoksevaan numerointiin. Käsiteltävät asiat on numeroitava juoksevasti siten, että A-sarja ja B-sarja kuuluvat samaan juoksevaan numerointiin.

Pöytäkirjan allekirjoittaa kokouksen puheenjohtaja ja sihteeri.

Pöytäkirjan oikeellisuuden tarkastaa kokouksen siihen valitsema jäsen. Pöytäkirjantarkastajan on allekirjoitettava pöytäkirjaan tarkastuksen suorittamista koskeva merkintä. Jos pöytäkirjan tarkastaja on eri mieltä pöytäkirjan oikeellisuudesta, hän voi jättää asiasta lausunnon pöytäkirjaan tai sen liitteeksi.

Hallitus päättää edellisen kokouksen pöytäkirjan hyväksymisestä, jollei pöytäkirjaa saada tarkastettua sekä muulloin tarvittaessa.

A-pöytäkirja julkaistaan, jollei hallitus päättä yksittäisen pöytäkirjan osalta toisin. Ennen pöytäkirjan julkaisemista pöytäkirjasta on poistettava yksityisyyden suojan edellyttämät henkilötiedot ja muut salassapidettävät tiedot.

18 § PALKKIOT

Hallituksen ja työvaliokunnan jäsenille maksetaan kokoukseen osallistumisesta palkkio valtuuskunnan päätöksen mukaisesti.

Hallituksen ja työvaliokunnan jäsenen ja varajäsenen on oltava kokouksessa läsnä vähintään puolet kokousajasta, jotta hän on oikeutettu saamaan kokouspalkkion.

Palkkion maksamisesta voidaan ohjeistaan toimitusjohtajan määräämällä tavalla tarkemmin erikseen.

19 § TYÖJÄRJESTYKSEN HYVÄKSYMINEN

Hallitus on hyväksynyt tämän työjärjestyksen ♦.♦.2018.

AINOAN OSAKKEENOMISTAJAN KIRJALLINEN PÄÄTÖS

Päiväys 18.2.2022

Per capsulam

Osakkeenomistaja	Osakkeita	Ääniä
Suomen Kuntaliitto ry edustajinaan Joona Räsänen ja Minna Karhunen	35 340 867	35 340 867
Yhteensä	35 340 867	35 340 867

Tämä päätös on Kuntaliitto Holding Oy:n ainoan osakkeenomistajan osakeyhtiölain 5 luvun 1 §:n 2 momentin mukaisesti tekemä kirjallinen päätös.

1 Hallitus

Todettiin, että Kuntaliitto Holding Oy:n hallituksen jäsenet ovat Toimi Kankaanniemi, Martti Korhonen, Meri Lumela, Mikaela Nylander, Sari Rautio, Joona Räsänen ja Tapani Tölli. Joona Räsänen toimii hallituksen puheenjohtajana.

Päätettiin vapauttaa Mikaela Nylander, Sari Rautio ja Tapani Tölli hallituksen jäsenen tehtävästä.

Päätettiin valita hallituksen jäseneksi Anna-Kaisa Ikonen, Markku Rossi ja Johan Johansson.

2 Yksimielisyys

Merkittiin, että kaikki päätökset tehtiin yksimielisesti.

Vakuudeksi

Joona Räsänen
hallituksen puheenjohtaja

Minna Karhunen
toimitusjohtaja

Kuntaliiton strategia sekä vuoden 2022 strategiset teemat, tavoitteet ja toimenpiteet (toimintasuunnitelma)

Sisällysluettelo:

1. Visio, missio, arvot ja strategiset painopisteet
2. Strategiset teemat, tavoitteet ja toimenpiteet 2022
 - 2.1 Uudet kestävät kunnat
 - 2.2 Kestävä kuntatalous
 - 2.3 Kunnat ja sote
 - 2.4 Kunnat työllisyyden ja elinkeinotoiminnan edistäjinä
 - 2.5 Koulutuspalvelujen saavutettavuus ja perusopetuksen kestävät rakenteet
 - 2.6 Kestävät yhdyskunnat, ilmastonmuutoksen hillintä ja siihen varautuminen
 - 2.7 Sosiaalisesti kestävät kunnat
 - 2.8 Digitalisaatio, digikyvykkyys ja alustatalous
 - 2.9 Kuntademokratian tilanne, tulevaisuus ja uuden valtuustokauden tuki
 - 2.10 Kaupungit kestävä kasvun rakentajina
3. Monimuotoisen kuntakentän huomiointi strategisten teemojen ja tavoitteiden edistämiseksi
4. Kuntaliiton EU- ja kansainvälisen toiminnan tavoitteet
5. Kuntaliiton uudistumisen kärjet

1. Visio, missio, arvot, strategiset painopisteet

**(voimassa toistaiseksi,
tarkistetaan vuodelle 2023)**

VISIO:

Vaikuttava kumppani kunnille

MISSIO:

Kunnat luovat perustan
asukkaidensa hyvälle
elämälle.

Kuntaliitto tekee työtä,
jotta kunnat onnistuvat
tehtävissään.

**KUNTA
LIITTO**

ARVOT: Askeleen edellä - Yhteistyötä yli rajojen - Avoin toimintakulttuuri

Vaikuttava kumppani kunnille

1. VAIKUTTAVUUS ON KUNTIEN KESTÄVYYTTÄ

Kestävyydellä tarkoitamme taloudellisesti, sosiaalisesti, ekologisesti ja teknologisesti kestäviä kuntia ja palvelurakenteita.

2. VAIKUTTAVUUS ON SUUNNAN NÄYTTÄMISTÄ

Kuntaliitto toimii rohkeana ja ennakoivana isojen yhteiskunnallisten kysymysten esille nostajana ja suunnannäyttäjänä.

3. VAIKUTTAVUUS TEHDÄÄN ERILAISTUVILLE KUNNILLE

Kuntien erilaistuminen ja moniäänisyys huomioidaan yhä vahvemmin Kuntaliiton toiminnassa. Se edellyttää rohkeampaa segmentointia. Panostetaan kuntatyypiverkostojen toimintaan ja niiden fasilitointiin (suuret kaupungit, seutukaupungit, kehyskunnat sekä pienet ja harvaan asutut kunnat).

4. VAIKUTTAVUUS TEHDÄÄN VERKOSTOISSA

Hyödynnämme jäsenkuntien sekä erilaisten verkostojen ja sidosryhmiemme osaamista. Vahvistamme arvojen mukaista rajoja ylittävää toimintaa. Edistetään verkostomaista toimintaa ja tuetaan verkostojen tavoitteiden asetantaa.

5. VAIKUTTAVUUS VAATII UUDENLAISTA OSAAMISTA

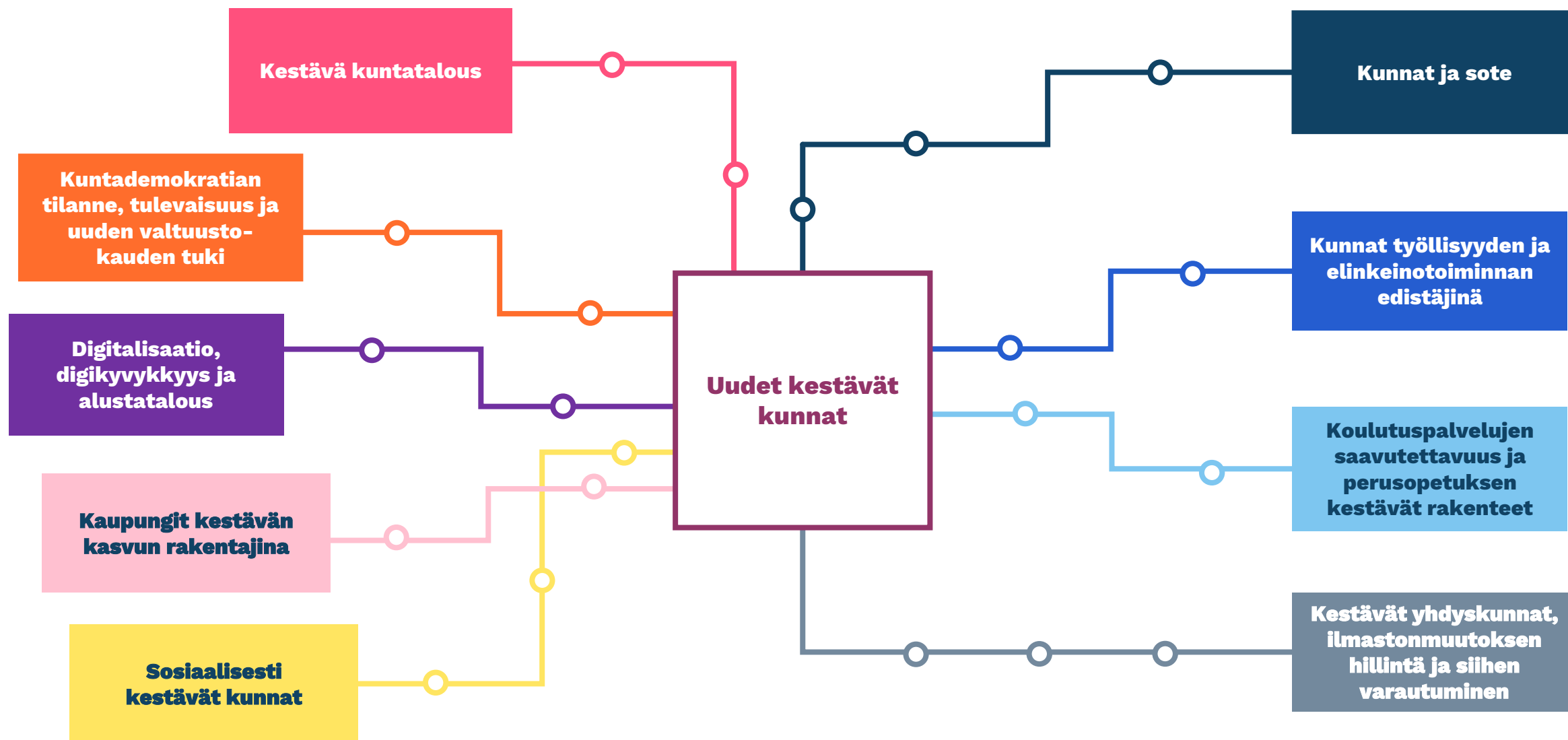
Kuntaliitto on kuntien edunvalvonnan, asiantuntijatiedon, yhteiskehittämisen, verkostohallinnan ja näiden yhdistämisen huippuosaaja. Olemme muutoksia ennakoiva ja uudistumiskykyinen organisaatio, jossa voidaan hyvin.

6. VAIKUTTAVUUS VAATII VAKAATA TALOUTTA

Kuntaliiton talous on tasapainossa ja Kuntaliitto-konserni on vakavarainen.

2. Strategiset teemat, tavoitteet ja toimenpiteet 2022 (tarkistettu vuodelle 2022)

Kuntaliiton strategiset teemat 2022

2.1 Uudet kestävät kunnat

Vaikuttavuustavoitteemme:

Näkymä kunnista ja niiden yhteiskunnallisesta merkityksestä, roolista ja toimintaedellytyksistä on vahva uudessa tilanteessa.

Valtion pitkäjänteinen yli hallituskausien ulottuva kunta- ja kuntapolitiikka ja lainsäädäntö tukevat kuntien toimintaedellytyksiä ja -vapauksia hyvinvoinnin ja elinvoiman edistämiseksi sekä globaalin kestävä kehityksen tavoitteiden (Agenda 2030) toimeenpanemiseksi paikallistasolla.

Kunnat luovat itse kestävä tulevaisuuttaan pitkäjänteisellä strategisella johtamisella.

Vaikutustavoitteet ja toimenpiteet 2022

Vaikutustavoitteet	Toimenpiteet tavoitteen saavuttamiseksi
Kuntien yhteiskunnallinen merkitys, rooli ja toimintaedellytykset ovat tulevaisuuden kunta- ja poliittikatyön keskiössä. Valtion pitkäjänteinen yli hallituskausien ulottuva kunta- ja poliittikka ja lainsäädäntö tukevat kuntien toimintaedellytyksiä ja –vapauksia hyvinvoinnin ja elinvoiman edistämiseksi sekä globaalien kestävän kehityksen tavoitteiden (Agenda 2030) toimeenpanemiseksi paikallistasolla. Erityyppiset kunnat luovat omien lähtökohtiensa ja vahvuuksiensa mukaiset kestävät ratkaisut toimivalla strategisella johtamisella.	• Muodostetaan kokonaisvisio ja kuntatyyppikohtaiset visiot kestävästä tulevaisuuden kunnista ja levitetään niitä aktiivisesti kuntaverkostoissa • Luodaan kunta- ja poliittikatyön lyhyen ja pitkän aikavälin edunvalvontatavoitteet integroiden muiden strategisten teemojen näkökulmat ja käynnistetään niihin liittyvät poliittikkatoimet, jotka täsmentyvät syksyn 2021 prosessin jälkeen • Tuetaan kuntien strategista johtamista ja päätöksentekoa: • USO6-verkostohanke • Kestävä kuntatalous –verkostohanke • SDG-tavoitteiden strateginen johtaminen kaupungeissa – teemaverkosto • Kestävät kunnat -vaikuttamo, jossa sparrataan kuntia kestäviin kokonaisratkaisuihin, kestävyystiekarttoihin sekä kestäviin ratkaisuihin ja kokeiluihin • ILMAVA-valmennus • Sosiaalisen kestävyuden ratkaisuryhmä ja Digiratkaisuryhmä • Levitetään kansainvälisiä kestäviä ratkaisuja kansallisissa verkostoissa ja kansallisia kestäviä ratkaisuja kansainvälisissä verkostoissa.

2.2 Kestävä kuntatalous

Vaikuttavuustavoitteemme:

Kuntien talous on kestävällä pohjalla; kunnallisella toiminnalla on riittävä rahoitus ja kunnat tekevät paikallisesti kestäviä ja taloudellisesti tasapainoisia ratkaisuja.

Vaikutustavoitteet ja toimenpiteet 2022

Vaikutustavoite	Toimenpiteet tavoitteen saavuttamiseksi
Kunnilla on edellytykset rahoittaa palvelut ja vahvistaa työllisyyden edistämistä ja ilmastonmuutoksen torjuntaa.	• Kuntaliiton Budjettiriihijoinausten onnistunut toimeenpano • Sote –uudistuksen ja työllisyyspalvelu-uudistuksen vaikutusten arvioiminen ja niiden pohjalta tehtävä edunvalvonta
Tulevaisuuden kunnat ja kuntia koskevat palvelurakennemuutokset (erit. sote- ja pela-uudistus sekä TE-palvelujen uudistus) toteutuvat taloudellisesti kestäväällä tavalla	• Laaditaan Kuntaliiton linjaukset valtionosuus- ja rahoitusjärjestelmän kehittämiseksi muun muassa kuntien tehtäväkentän muutokset huomioiden • Edunvalvonta- ja vaikuttamistyö rahoitusjärjestelmän kokonaisuuteen edellä laadittujen linjausten pohjalta • Varmistetaan talousnäkökulman, –asiantuntemuksen ja talousanalytiikan hyödyntäminen tulevaisuuden kunta-työssä, sote-uudistuksessa sekä TE-palvelujen uudistuksessa
Kunnilla on edellytyksiä tasapainottaa talouttaan kasvavan velkaantumisen tilanteessa	• Uudistetaan Kuntaliiton suositukset kuntien omistajapolitiittisiksi linjauksiksi huomioiden kuntakonsernien rakenteessa ja toimintaympäristössä tapahtuneet muutokset • varaudutaan käynnistämään kuntien/suurimpien kaupunkien konsernijohdon verkoston toiminta (TOKK-hankkeen pohjalta) • Kuntaliitto ja FCG tarjoavat yhteistyössä kunnille konkreettista tukea, osaamista ja uusia työkaluja talouden kestävyysparantamiseksi ja parhaiden käytäntöjen hyödyntämiseksi: Kestävän talouden verkostohanke, kuntajohdon ja talousjohdon verkostojen toiminta, nykyisten ja uusien taloustietotuotteiden kehittäminen, peittävyys ja vaikuttavuuden arviointi
Kunnille keskeiset kysymykset huomioidaan kestävän kasvun ohjelman toimeenpanossa.	• Vaikuttaminen rahoituksen kohdentamiseen ja kuntien aktivointi rahoituksen hyödyntämiseen • Nostetaan esille kertaluonteisen rahoituksen problematiikka jatkuvan toiminnan rahoitusvajeen paikkaamisessa.

2.3 Kunnat ja sote

Vaikuttavuustavoitteemme:

Kunnilla ja hyvinvointialueilla on mahdollisuudet sote- ja pelastustoimen tehtävien hallittuun siirtoon.

Hyvinvointialueiden ja kuntien yhteistyöstä muodostuu toimivaa ja yhteistyön toteuttamistavat joustavat alueellisten tarpeiden perusteella

Uudistuksen toimeenpanossa ja siihen liittyvän lainsäädännön valmistelussa huomioidaan alueiden ja kuntien erilaisuus sekä painopisteen siirtäminen peruspalveluihin ja ennaltaehkäisevään toimintaan

Hyvinvointialueita ja kuntia koskevaa lainsäädäntöä uudistetaan huomioiden yhteiset asukkaat, paikallinen ja alueellinen itsehallinto sekä julkisen talouden kokonaisuus niin, että molemmilla on kyky vastata niiden lakisääteisistä tehtävistä

Vaikutustavoitteet ja toimenpiteet 2022

Vaikutustavoite	Toimenpiteet tavoitteen saavuttamiseksi
Kunnilla ja hyvinvointialueilla on mahdollisuudet sote- ja pelastustoimen tehtävien hallittuun siirtoon	Kansallisen uudistuksen tilannekuvan kokoaminen ja viestintä kunnille • Järjestetään sote-tulevaisuuspäiviä ja muita teemawebinaareja • Käsitellään uudistusta ja sen toimeenpanoa tehostetusti verkostoissa ja uutiskirjeissä • Kuntaliitto.fi/soteuudistus – verkkosivustojen kehittäminen ja hyödyntäminen Alueiden ja kuntien toimeenpanon tilannekuvan kokoaminen ja viestintä • Kuntapulssi-kyselyt toimeenpanon tilanteesta, erityisesti kuntien näkökulmasta • Uudistuksen aikatauluun riittävyyden arviointi alueiden ja kuntien tilannekuvatietojen perusteella Muutostuki • Tuetaan kuntia ja alueita uudistuksen toimeenpanossa niiden esittämiin tarpeisiin perustuen Muutostukustannukset • Varmistetaan, että muutostukustannukset kuntien ja alueiden osalta on realistisesti arvioitu, ja ne korvataan Sektorilainsäädäntö ja sisältöuudistukset • Sektorilainsäädännön muutoksissa ja sisältöuudistuksissa huomioidaan sote-rakennemuutoksen ja korona-epidemian jälkihoidon samanaikaisuus ja vaikutetaan niin, että muut muutokset ja sisältöuudistukset eivät vaaranna sote-uudistuksen toimeenpanoa

Vaikutustavoitteet ja toimenpiteet 2022

Vaikutustavoite	Toimenpiteet tavoitteen saavuttamiseksi
Hyvinvointialueiden ja kuntien yhteistyöstä muodostuu toimivaa ja yhteistyön toteuttamistavat joustavat alueellisten tarpeiden perusteella	Hyvinvointialueiden ja kuntien työnjako ja yhteistyö • Osallistutaan aktiivisesti kuntien ja hyvinvointialueiden yhteistyörakenteiden kehittämiseen ja niiden johtamisjärjestelmien yhteensovittamiseen yhteisten asukkaiden ja tavoitteiden näkökulmista • Vaikutetaan kuntien ja hyvinvointialueiden yhdyspintoja koskevaan lainsäädäntöön mm. kuntien ja hyvinvointialueiden työnjaon tarkentamiseksi sekä alueellisista ja paikallisista tarpeista lähtevien sopimismahdollisuuksien laajentamiseksi (lyhyt/keskipitkäaikaväli) • Tuetaan kuntia ja hyvinvointialueita yhdyspintojen suunnittelussa ja näihin liittyvien hyvien käytäntöjen levittämisessä • Osallistutaan osana Uudet kestävät kunnat -työskentelyä tehtävään kuntien ja hyvinvointialueiden rooleihin ja työnjakoon liittyvään työhön (pitkä aikaväli. Liittyy myös maakuntien monialaisuutta koskevaan työhön) Hyvinvointialueet ja Kuntaliitto • Mahdollistetaan foorumi kuntien ja hyvinvointialueiden yhteisten asioiden käsittelylle kansallisella tasolla

Vaikutustavoitteet ja toimenpiteet 2022

Vaikutustavoite

Uudistuksen toimeenpanossa ja siihen liittyvän lainsäädännön valmistelussa huomioidaan alueiden ja kuntien erilaisuus sekä painopisteen siirtäminen peruspalveluihin ja ennaltaehkäisevään toimintaan

Hyvinvointialueita ja kuntia koskevaa lainsäädäntöä uudistetaan huomioiden yhteiset asukkaat, paikallinen ja alueellinen itsehallinto sekä julkisen talouden kokonaisuus niin, että molemmilla on kyky vastata niiden lakisääteisistä tehtävistä

Toimenpiteet tavoitteen saavuttamiseksi

Lainsäädäntö ja sisältöuudistukset

- Vaikutetaan tehtäväkohtaisen lainsäädännön uudistamiseen ja seurataan rahoitusperiaatteen toteutumista siten, että sääntelyn muutokset aidosti tukevat uudistuksen tavoitteita ja ovat toimeenpantavissa myös käytännössä
- Vaikutetaan hyvinvointialueiden toiminnan ja talouden ohjausjärjestelmän jatkokehittämiseen

Hyvinvointialueet ja Kuntaliitto

- Tiivistetään uudistuksen siirtymävaiheessa tehtävää edunvalvontayhteistyötä alueiden ja kuntien verkostojen kanssa ja lisätään niiden välistä vuoropuhelua
- Käynnistetään hyvinvointialueiden edustajien kanssa Kuntaliiton ja hyvinvointialueiden suhteeseen liittyvä vuoropuhelu

Kuntien ja hyvinvointialueiden rahoitusjärjestelmät

- Vaikutetaan siihen, että korona-epidemian aiheuttaman poikkeustilan vaikutukset eivät vääristä uudistuksen siirtolaskelmia
- Vaikutetaan hyvinvointialueiden rahoitusjärjestelmän ja –kriteerien jatkokehittämiseen, siten että siinä huomioidaan nykyistä vahvemmin peruspalveluiden ja ennaltaehkäisevän toiminnan näkökulmat, sekä alueiden väliset mm. kustannustasoerot
- Vaikutetaan monikanavarahoituksen purkamiseen tähtäävään valmisteluun siten, että muutoksilla voidaan aidosti tukea uudistuksen tavoitteiden toteutumista
- Osallistutaan ja vaikutetaan maakuntaveron jatkovalmisteluun

2.4 Kunnat työllisyyden ja elinkeinotoiminnan edistäjinä

Vaikuttavuustavoitteemme:

Työvoimapalvelut on toimiva osa kuntien yrittäjyyttä ja työllisyyttä tukevaa ekosysteemiä

Elinvoimainen, korkean työllisyyden ja osaamisen Suomi rakennetaan tulevaisuuden kunnissa asiakkaat keskiössä paikalliset olosuhteet huomioiden.

Kunnilla on riittävät resurssit ja lainsäädännön suoma liikkumatila organisoida työllisyyspalvelut kustannustehokkaasti osaksi muuta yritystoiminnan ja työllisyyden edistämisen ekosysteemiä.

Vaikutustavoitteet ja toimenpiteet 2022

Vaikutustavoite	Toimenpiteet tavoitteen saavuttamiseksi
Työllisyyspalvelut tuodaan osaksi kuntien yritystoimintaa ja työllisyyttä edistävää toimenpidekokonaisuutta, mikä vahvistaa kuntien edellytyksiä paikallisen elinvoiman edistämisessä.	• Kuntaliitto korostaa kuntien roolia yrityspalveluiden tarjoajana ja yritysten toimintaympäristön rakentajana ja vaikuttaa edunvalvonnan keinoin, että työllisyyspalvelu-uudistuksen toteuttaminen tehdään tavalla, mikä tukee paikallistasolla tehtävää työtä niin työvoiman kysynnän kuin sen tarjonnankin kentässä. • Kuntaliitto jatkaa ja kehittää kuntien elinvoimatyötä tukevaa verkostoyhteistyötä ottaen huomioon erilaisten kuntien eriävät tarpeet (elinvoimaverkostotyö kuntatyypiverkostojen yhteyteen)
Työllisyyspalvelu-uudistus toteutetaan tavalla, joka antaa kunnille edellytykset vastata työllisyyspalveluiden järjestämisestä vaikuttavasti ja kustannustehokkaasti.	• Aktiivinen vaikuttaminen työllisyyspalvelu-uudistuksen valmisteluun, niin että tuleva toteutus antaa kunnille riittävän vapauden organisoida palvelut paikalliset olosuhteet huomioiden vaikuttavasti ja kustannustehokkaasti. Työtä tehdään tiiviissä vuorovaikutuksessa erilaisten kuntien, millä varmistetaan uudistuksen kannalta keskeisten tekijöiden huomioon ottaminen edunvalvonnassa. • Työllisyyspalvelu-uudistuksen muutostukihankkeen toteuttaminen (fokuksessa viestintä ja vuorovaikutus) • Huomioiden kaikki kuntatyypit • Muutoksen kokonaiskuva: järjestämisvastuu ja siihen liittyvät yhteistyörakenteet, siirtyvät palvelut, kuntien rahoitusvastuun taso sekä kustannusneutraalius kunta- valtio suhteessa • Työllisyyskokeilun kokemusten hyödyntäminen • Tiedon tuottaminen uudistuksen kuntatalousvaikutuksista • Tarvittavan yhteistyön rakentaminen Tem:n kanssa uudistuksen käytännön toteutusta varten
Työnhakijan työllistymisen polun palvelutuottajat on tunnistettu ja niille on luotu edellytykset toimia saumattomasti yhdessä.	• Yhdyspintojen tunnistaminen, edunvalvonta ja yhteistyön kehittäminen • Sote – työllisyyspalvelut sekä hyte – työllisyyspalvelut • Koulutus – työllisyyspalvelut • Työperäinen maahanmuutto – työllisyyspalvelut.
Kuntien rooli ja toimijaverkostot kuntien kumppanina ovat vakiintuneet työllisyyden edistämisessä.	• Vaikutetaan kansallisella tasolla yrittäjäjärjestöihin, kolmannen sektorin toimijoihin jne. jotta valmiudet yhteistyön rakentamiseen paikallisissa ekosysteemeissä vahvistuvat.

2.5 Koulutuspalvelujen saavutettavuus ja perusopetuksen kestävät rakenteet

Vaikuttavuustavoitteemme:

Sivistyspalvelut ovat keskeinen osa uusien kuntien toimintaa.

Koulutuspalvelut ovat kestävästi saatavilla ja saavutettavissa.

Kuntapohjainen perusopetus edistää lasten sivistystä, osaamista ja hyvinvointia.

Kunnilla ja koulutuksen järjestäjillä on toimivat ja taloudelliset yhteistyömallit koulutuksen järjestämiseen ja työelämän koulutustarpeisiin.

Vaikutustavoitteet ja toimenpiteet 2022

Vaikutustavoite	Toimenpiteet tavoitteen saavuttamiseksi
Perusopetuksen kestävät rakenteet - Perusopetuksen tilannekuva tunnustetaan - Kunnat ja valtio ratkaisevat yhdessä perusopetuksen järjestämisen haasteita ja määrittävät laatua. - Järjestämisen lähtökohdissa tunnustetaan vaihtoehdot. Jousto ja monipuolisuus ovat voimavara. - Kuntien yhteistyö on avoimeen agendaan perustuvaa kumppanuutta. Verkostot ovat luontevia ja saavutettavia perusopetuksen kehittämisen alustoja.	- Vuoropuhelun jatkaminen kuntien päättäjien kanssa väestönkehityksen ja toimintaympäristön muutosten vaikutuksesta perusopetuksen järjestämiseen. - Vaikuttaminen koulutuspoliittiseen päätöksentekoon ja tulevaan hallitusohjelmaan perusopetuksen järjestämisen toimintaedellytysten vahvistamiseksi. - Suunnitellaan ja käynnistetään kuntien kanssa projekti, jonka avulla haetaan joustavia perusopetuksen järjestämisen malleja.
Vahvistetaan kuntien roolia rooli koulutuksen ja osaamisen kehittämisessä	Vaikutetaan tulevan hallitusohjelman sisältöön niin että kuntien järjestämisvastuu ja rooli osaamisen kehittämisessä pidetään vahvana.
Kuntarajat ja koulutusmuodot ylittävän yhteistyön edistäminen koulutuksen saavutettavuuden varmistamiseksi	- Vaikutetaan lainsäädännön valmisteluun monimuotoisten ratkaisujen mahdollistamiseksi koulutuksen järjestämisessä. - Edistetään alueellista yhteistyötä levittämällä Koulutus palveluna (KOPA)-projektista saatua tietoa, kokemusta ja yhteistyömalleja - Edistetään alueellisten verkostojen syntymistä eri alueilla.
Koulutuksen perusrahoituksen tason korottaminen	Edunvalvonnassa vaikutetaan sirpaleisen hankerahoituksen vähentämiseen ja resurssien siirtämiseen perusrahoitukseen.
Uudenlaisen yhteistyön rakentaminen kuntien ja hyvinvointialueiden välille	- Vaikutetaan sivistys- ja sotepalveluiden välisten yhdyspintarakenteiden toimivuuteen hyvinvointialueiden valmistelun yhteydessä - Vaikuttaminen lainsäädäntöön ja lainsäädännön soveltamiseen.

2.6 Kestävät yhdyskunnat, ilmastonmuutoksen hillintä ja siihen varautuminen

Vaikuttavuustavoitteemme:

Kunnat onnistuvat tehtävässään tuottaa ekologisesti, sosiaalisesti ja taloudellisesti kestäviä yhdyskuntia.

Kuntien toimintaedellytykset luoda puitteita kuntalaisen hyvälle ja turvalliselle arjelle ja yritysten toimintaedellytyksille ovat kunnossa.

Kuntien kyky vastata ilmastonmuutokseen, luontokatoon ja rakennetun ympäristön digitalisaatioon vahvistuu.

Euroopan vihreän kehityksen ohjelma (EU Green Deal) tukee suomalaisten kuntien vihreää siirtymää.

Vaikutustavoitteet ja toimenpiteet 2022

Vaikutustavoite	Toimenpiteet tavoitteen saavuttamiseksi
Maankäyttöä koskevissa lainsäädännön uudistuksissa (MRL, lunastuslaki) turvataan kuntien mahdollisuudet kehittää yhdyskuntia kestävästi (kaavamonopoli, maapolitiikka, rakennusvalvonta)	• MRL-uudistukseen ja lunastuslain uudistukseen vaikuttaminen: • Lausuntokierroksen jälkeen poliittista vaikuttamista. Olemme yhteydessä keskeisiin tahoihin, esim. hallituspuolueissa ministerin erityisavustaja ja muissa seurantavastuulliset erityisavustajat, ympäristövaliokunnan jäsenet, ryhmäkanslioiden poliittiset sihteerit. Vaikutamme myös Kuntaliiton omien luottamushenkilöiden ja verkostojen kautta. Vaikutamme myös aktiivisella viestinnällä ja pitämällä kuntanäkökulmasta tärkeitä kysymyksiä esillä mediassa. • Jos lakihanke etenee, vaikutamme jatkovalmistelun aikana Kuthanekissa ja suoraan YM:n valmisteluun (suorat asiantuntijakontaktointit, keskijohdon tapaamiset, ylimmän johdon tapaamiset). • Jos lakiesitys etenee eduskuntaan syksyllä 2022, on toinen poliittisen vaikuttamisen vaihe, jossa vaikuttamisen kohteena kansanedustajat ja asiaa käsittelevien valiokuntien jäsenet. • Riippuen tilanteesta, valmistaudumme ja vaikutamme seuraavan hallitusohjelman sisältöön. Vaikuttaminen tässä myös puolueiden poliittisten ohjelmien valmistelijoihin. • Luonnonsuojelulain uudistukseen vaikuttaminen, tavoitteena huolehtia kuntien mahdollisuuksista yhteen sovittaa luontoarvojen turvaaminen muihin maankäytön tarpeisiin • Kaupunkien tukeminen maankäytön ekologisen kompensaation toimintamallin kehittämisessä (NoNetLossCity ja BOOST –hankkeet) • Hallitusohjelmaan vaikuttaminen kuntien maankäyttöä koskevan kokonaisuuden osalta hyödyntäen vaikuttamisessa mm. MRL-valmistelussa saatua kuntapalautteita • Maankäyttöä koskevan viestinnän vahvistaminen Kuntaliitossa
Rakennetun ympäristön digitalisaatio: Valtakunnalliseen tiedonhallinnan kehityksen tulee tukea kuntien tehokasta toimintaa ja vahvistaa kuntien digikyvykkyyttä. Tavoitteena tiedon yhteen toimivuus ja tietojen sujuva virtaaminen toimijoiden välillä. Kuntaliitto tekee työtä sen eteen, että RYHTI –hanke toteutetaan kuntien toiminnan kannaltaärkevin periaattein.	• RYHTI-hankkeeseen ja MRL uudistukseen vaikuttaminen mahdollisen RYTJ:n sekä valtakunnallisen tiedonhallinnan osalta • Osoitetietojärjestelmään (OTJ) vaikuttaminen valtakunnallisen osoitetietojärjestelmän ohjausryhmässä ja muulla sidosryhmäyhteistyöllä. Tarkoituksena huolehtia, ettei perusteta kuntien rekisterien kanssa päällekkäistä valtakunnallista 'rekisteriä', vaan järjestään tiedonhallinta niin, että tieto virtaa kunnista (joiden päätöksellä osoitepäätökset tehdään) MML:n julkaisupalveluun. • VM:n rahoituksella toteutettavien kuntien rakennetun ympäristön digitalisaatio -hankkeiden tukeminen, jotta toiminta tehostuu ja tiedon saavutettavuus ja käytettävyys paranevat.

Vaikutustavoitteet ja toimenpiteet 2022

Vaikutustavoite	Toimenpiteet tavoitteen saavuttamiseksi
Valtakunnallinen liikennejärjestelmäsuunnittelu on pitkäjänteistä, ennakoitavaa ja vaikuttavaa. Suunnittelu perustuu kuntien ja valtion hyvään yhteistyöhön ja kumppanuuteen. Yhteisrahoitusmallin periaatteet perustuvat valtion ja kuntien väliseen vuoropuheluun ja sopimiseen.	• Vaikutetaan Liikenne12 suunnitelman toimeenpanoon ja tulevaan päivitykseen. • Toteutetaan MAL-kaupunkiseutujen sopimussyhteistyön edunvalvontaa ja edistetään sen kehittämistä. Vaikuttamistyössä hyödynnetään Kuntaliiton MAL-selvityksen tuloksia. • Tuetaan yleisesti seudulliset lähtökohdat tunnistavaa sopimussyhteistyötä. • Vaikutetaan hallitusohjelmaan etenkin valtion liikennejärjestelmän rahoitustason, sopimussyhteistyön ja yhteisrahoitusmallin periaatteiden osalta.
Kuntien ilmastotyön toimintaedellytykset paranevat, tukitarpeet on tunnistettu ja rahoitusta on tarjolla riittävästi. Kuntien ilmastojohtaminen lisää ilmastotyön vaikuttavuutta	• Ilmastolain toimeenpanoon vaikuttaminen. Hallituksen budjettiriihen lisäys ilmastolakiin: velvoite laatia ilmastosuunnitelmat kunta-, seutu- tai maakuntatasolla • Keskipitkän aikavälin ilmastosuunnitelman ja Ilmasto- ja energiasstrategian seuranta ja niihin reagointi • Kansalliseen ilmastomuutoksen sopeutussuunnitelmaan (KISS2030) vaikuttaminen • Vaikutetaan kuntien ilmastotavoitteiden toteuttamiseen vaikuttavaan muuhun kansalliseen ja EU -tason säätelyyn, rahoitukseen ja kehittämisohjelmiin • Kuntien ilmastojohtamisen valmennuksessa (ILMAVA) luodut työkalut ja -mallit levitetään kuntien käyttöön tukemaan kuntien ilmastotyötä
Euroopan Vihreän kehityksen ohjelma (EU GreenDeal) tukee kuntien vihreää siirtymää (lainsäädäntö/velvoitteet, rahoitus, kehitysaloitteet)	• EU Green Deal ohjelman toimeenpanon seuranta ja edunvalvonta • 55 valmiuspaketin toimeenpanon edunvalvonta • Seuranta ja vaikuttaminen tapahtuu sekä Brysselissä että Suomessa komission, parlamentin, Alueiden komitean, CEMRin ja Suomen EU-jaostojen ja ministeriöiden kautta tarvittaessa yhteistyössä muiden kuntajärjestöjen tai Kuntaliiton kantoja tukevien muiden etujärjestöjen kanssa
Kuntien mahdollisuudet toimitilojen suunnitelmalliseen ja kustannustehokkaaseen hallintaan paranevat	• Hallitusohjelman tuottavuustoimiin sisältyvään "Kuntien tilatietohankkeeseen" vaikuttaminen. • Kuntien tukeminen sote-uudistuksen ja muiden palvelurakenneuudistusten toimitilajärjestelyihin liittyvissä muutoksissa. • "Valtion palvelu- ja toimitilaverkon uudistaminen 2020-luvulla" -hankkeeseen vaikuttaminen. Valtion ja kuntien yhteispalveluperiaatteiden määrittely. • Kuntaliiton sisäinen toimitilajohtamisen kehitystyö ml. EU edunvalvonta, digitalisaatio

2.7 Sosiaalisesti kestävät kunnat

Vaikuttavuustavoitteemme:

Kunnilla on laaja-alainen kyvykkyys rakentaa YK:n Agenda2030-tavoitteisiin pohjautuen sosiaalisesti kestävää yhteiskuntaa ja turvata kuntalaisten hyvä arki.

Näkökulmina ovat erityisesti mm. huonosuaisuuden ennaltaehkäisy, osallisuus, eriarvoisuuden kaventaminen, yhdenvertaisuus ja tasa-arvo.

Vaikutustavoitteet ja toimenpiteet 2022

Vaikutustavoite	Keskeiset toimenpiteet tavoitteen saavuttamiseksi
Johtaminen ja toimintatavat: Kunnan toimintatavat, johtaminen, arvot, resurssit ja rakenteet tukevat muutostilanteessa sosiaalista kestävyttä sekä eriarvoisuuden kaventumista. Palveluiden toteutustavat ja saumattomuus mahdollistavat sosiaalisen kestävyden vahvistumisen. Uudella valtuustokaudella luottamushenkilöiden pitkäjänteinen päätöksenteko turvaa kuntalaisten arjen hyvinvointia. Kunnan lisäksi muut toimijat kuten järjestöt ja lähiyhteisö tukevat sosiaalisen kestävyden toteuttamista.	• Tuodaan sosiaalisen kestävyden keskeiset näkökulmat mukaan Uudet kestävät kunnat – työhön ja luodaan <i>Sosiaalisesti kestävä kunta 2030</i>-visio • Vahvistetaan sosiaalisen kestävyden näkökulmaa sote-uudistuksen yhdyspintatyössä ja muutostuessa • Toteutetaan kehittämiskokonaisuus kuntien järjestyhteistyön johtamisen tueksi • Tuetaan kuntien tasa-arvo- ja yhdenvertaisuustyön johtamista ja suunnittelua käynnistämällä ko. teemojen uudistunut toiminta Yhdessä-toimintamallin mukaisesti • Vahvistetaan liikuntanäkökulman integroitumista sosiaaliseen kestävyteen ennaltaehkäisevästä näkökulmasta • Jatketaan vuonna 2021 tehdyn jälkihuolto-kehittämiskokonaisuuden tulosten levittämistä ja jatkorahoituksen selvittämistä
Osallisuus Osallisuus on tunnistettu keskeiseksi sosiaalisen kestävyden rakentajaksi, jota erilaiset kunnat kehittävät omista vahvuuksistaan käsin erilaisten kuntalaisten parhaaksi.	• Vahvistetaan sosiaalisesti kestävä osallisuuden tunnistamista ja osaamista kunnissa • Koostetaan vuonna 2021 tehdyn selvityksen pohjalta kehittämisideoita sosiaalisesti kestävä osallisuuden ratkaisuihin kuntia laajasti mukaan ottaen
Tietoisuuden vahvistuminen Kuntien tietoisuus sosiaalisesta kestävydestä ja siihen liittyvä osaaminen on vahvistunut. Kunnat pystyvät tunnistamaan sosiaalisen kestävyden kehittämistarpeita ja etsimään ratkaisuja haasteisiin.	• Tuodaan kuntia yhteen avoimiin ajankohtaisiin teemoitettuihin sosiaalisen kestävyden osaamista vahvistaviin teemafoorumeihin (aiheina mm. pandemian hyvinvointihaasteet, lapset ja nuoret, väkivalta ja yksinäisyys) • Tuotetaan ja levitetään perustietoa sosiaalisen kestävyden johtamisen ja suunnittelun tueksi

2.8 Digitalisaatio, digikyvykkyys ja alustatalous

Vaikuttavuustavoittemme:

Digitalisaation avulla on lisätty kuntalaisten mahdollisuutta hyvään ja toimivaan elämään ekologisesti, taloudellisesti ja sosiaalisesti kestävästi.

Vaikutustavoitteet ja toimenpiteet 2022

Vaikutustavoite	Toimenpiteet tavoitteen saavuttamiseksi
Uusien kestävien kuntien tietohallinto ja tiedonhallinta löytävät uuden aktiivisen roolinsa kunnissa ja niiden digitalisaation edistäjinä	• Tuetaan kuntia on konkreettisissa muutostilanteissa yhteistyössä kansallisten toimijoiden kanssa. • Tuetaan kuntia tiedonhallintalain täytäntöönpanossa sekä kokonaisarkkitehtuurityön linkittämisessä kokonaisuuteen. • Arkistoinnin säilytysaikaohjeiden ylläpidon järjestämisestä on sovittu tiedonhallintalautakunnan ja Kansallisarkiston kanssa (ml. THL:n rooli sote-tietojen osalta). Kuntaliiton rooli sovitetaan syntyvään järjestelyyn.
Kunnissa on kiinnitetty huomiota digitaalisen turvallisuuden tilaan ja käynnistetty toimenpiteitä sen vahvistamiseksi. Kuntasektorin haasteet ja tarpeet digitaalisen turvallisuuden saralla on saatu laajasti valtionhallinnon toimijoiden tietoon.	• Digitaalisen turvallisuuden kehittämiseen digi-kannustinrahoitusta saaneiden kuntien työn vaikuttavuutta, verkostoyhteistyötä, vertaistukea ja tulosten levittämistä tuetaan. • Digitaalisen turvallisuuden teemaa nostetaan esiin Kuntaliiton eri verkostoissa osana varautumisen, riskienhallinnan ja johtamisen näkökulmia. • Vaikutetaan digitaalisen turvallisuuden yhteistyöryhmissä siihen, että valtion toimijoilla on riittävästi tietoa suunnitellessaan kuntasektoriin kohdentuvia tukitoimia. • Toteutetaan myöhemmin täsmennettäviä kehittämistoimenpiteitä esim. Kunta-valtio jalostamo tässä teemassa.
Yhteentoimivuus on edistynyt ja konkretisoitunut kuntien tarpeista käsin	• Tuodaan esiin kuntien tarpeita kansallisessa yhteentoimivuustyössä • Tuotetaan kuntien tarpeiden pohjalta nousevia selvityksiä, kuvauksia, oppaita ja viestintämateriaalia • Konkretisoidaan yhteentoimivuustyötä kehitysprojektin avulla ja levitetään sen tuotoksia. • Vahvistetaan Kuntaliiton asiantuntijoiden kyvykkyyttä tunnistaa tilanteet, joissa tulisi edistää yhteentoimivuutta tiedonhallintalain mukaisesti.
Kuntien yhteisen tietoliikenneverkon (KY-verkko) jatkuvuus on turvattu	• Kilpailutus on käynnistetty keväällä 2022, joko Kuntaliiton toimesta tai muulla tavoin järjestettynä (esim. verkkoa hyödyntävien kuntien hankintarengas tms.)
Kuntien digitalisaatioon liittyvä yleinen edunvalvonta on vaikuttavaa	• Kiinnitetään huomiota oleellisiin hankkeisiin ja työryhmiin ja osallistutaan niihin tarkoituksenmukaisella tavalla: tekoäly, automaattinen päätöksenteko, AuroraAI, Digitaalinen identiteetti, Hetu-uudistus • ICT- ja digitalisaatio edunvalvontaryhmä ja toimialakohtaisten kärkihankkeiden seuranta ja tuki tarvittaessa (mm. Sote-uudistus, TE-palveluiden siirto, DigiOne, Rakennetun ympäristön digitalisaatio, laajakaistatuki, EU-edunvalvonta)

Vaikutustavoitteet ja toimenpiteet 2022

Vaikutustavoite	Toimenpiteet tavoitteen saavuttamiseksi
Kuntien digikehittäminen on vaikuttavaa ja tukee toiminnan muutosta asiakaslähtöisesti ja kestävästi.	• Tuetaan kuntien digikehittämisen ja hankkeiden vaikuttavuutta, verkostoyhteistyötä, vertaistukea ja tulosten levittämistä kuntakentällä (ml. digi-kannustinjärjestelmän kautta avustusta hakevien sekä sitä saaneet kunnat). • Tuetaan hankintarenkaiden muodostamista • Vahvistetaan yhteistyötä Hanselin ja muiden kuntia palvelevien keskeisten sidosryhmien kanssa. • Valmistellaan kuntien kanssa EU-rahoitteinen hankekokonaisuus kuntien digitalisoitumisen edistämiseksi. • Vahvistetaan tiedon jakamista kunnille sopivista digikehittämisen rahoituskanavista (yhteistyössä KV-tiimi)
Digitalisaatio on osa normaalia asiakaslähtöistä kehittämistoimintaa. Johtamisessa osataan jäsentää digitalisointi osaksi kunnan kehittymistä ja kehittämistä.	• Muotoillaan näkemys kuntien digikyvykkyyden kokonaisuudesta ja sen osa-alueista huomioiden tulevaisuuden kunnan, muuttuvan kuntatyön ja kehittyvien julkisten palveluiden tarpeet. • Jatketaan kuntien asiakaslähtöisen digitalisoitumisen tukemista 2021 valmistuvan selvityksen johtopäätösten perusteella huomioiden kuntien erilaiset valmiudet. • Järjestetään kuntien digitalisointiviikko ja Kuntien digitalisointipäivät 6 / 2022 yhteistyössä FCG:n kanssa. • Konseptoidaan kuntien tarpeita palveleva digikehittämisen tietopankki / verkkopalvelu
Digitalisaation kannustinjärjestelmään on vaikutettu siten, että rahoitus kohdentuu kuntien kannalta vaikuttavimpiin kohteisiin. Kannustinjärjestelmä ei jatku siinä muodossa, jossa rahoitus leikkaa kuntien peruspalveluiden valtionosuuksia	• Avustettavista kohteista on keskusteltu VM:n kanssa tuoden samalla esiin, ettei kannustinjärjestelmää ole syytä tässä muodossa jatkaa vuoden 2023 jälkeen.
Kunnilla on paremmat valmiudet vastata digitalisaation aiheuttamaan työn murrokseen.	• Tuotetaan tietoa ja jaettua ymmärrystä siitä, kuinka kunnan toimintaa ja palveluita digitalisoitaessa tulisi huomioida työn muuttuminen erityiskohteena kuntajohtamisen haasteet ja se kuinka työntekijät ja asiakkaat otetaan mukaan muutokseen.
Digitaalisen alustatalouden mahdollisuudet on tunnistettu ja hyödynnetty kuntien toiminnassa	• Kytkeydytään olemassa olevaan kehittämistyöhön ja haetaan kumppanuuksia tavoitteena ohjata kehittämishankkeiden suuntautumista kuntia lähellä oleviin sisältöihin • Sitra-yhteistyö: tavoitteena saada teema mukaan datataloutta käsittelevään ohjelmakokonaisuuteen • Poliitiikkatoimet alustaloudessa -hankkeen ja DigiOne -hankkeen tulosten hyödyntäminen yhteistyötahojen kanssa käytävässä keskustelussa

2.9 Kuntademokratian tilanne, tulevaisuus ja uuden valtuustokauden tuki

Vaikuttavuustavoittemme:

Poliittinen päätöksenteko on strategista, pitkäjänteistä ja uudistumiskykyistä. Päätöksenteon ilmapiiri on hyvä ja luottamushenkilöt yhteistyökyvykkäitä.

Edustuksellinen ja suora demokratia tukevat toisiaan ja luottamushenkilöt ja asukkaat ovat aktiivisia yhteisten asioiden hoitamisessa. Osallisuuden johtaminen on osa kuntajohtamista.

Asukkaat kokevat, että kunta on kotini ja luottavat kunnan poliittiseen päätöksentekoon.

Vaikutustavoitteet ja toimenpiteet 2022

Vaikutustavoite	Toimenpiteet tavoitteen saavuttamiseksi
Luottamushenkilöiden osaaminen sekä toimielinten toiminta- ja työskentelytavat ovat kehittyneet uudella valtuustokaudella	• Mahdollistetaan luottamushenkilöiden laaja tietopohja ja tuetaan hyviä toiminta- ja työskentelytapoja Kuntapäättäjäpalvelun kautta • Sparrataan kaksoisjohtamisen toimivuutta osana USO-projektia ja Koko- ja osa-aikaisten luottamushenkilöiden verkostoa
Edustuksellisen päätöksenteon jatkuvuus sekä monipuoliset asukkaiden osallistumis- ja vaikuttamiskeinot on turvattu.	• Yhteiskehitetään ja levitetään erilaisten asukasryhmien osallistumis- ja vaikuttamiskeinoja sekä asukkaiden omaa päätöksentekoa tukevia keinoja Kuntademokratiaverkostossa ja Kuutosten demokratiaverkostossa • Viestitään ja tehdään näkyväksi osallisuuden johtamisen toimintatapoja sekä edustuksellisen ja suoran demokratian yhteen kytkemisen toimintamalleja

2.10 Kaupungit kestävän kasvun rakentajina

Vaikuttavuustavoitteemme:

Kaupunkien rooli kasvun moottoreina sekä kyky kasvaa, investoida sekä luoda hyvinvointia ja elinvoimaa itseään suuremmalle alueelle on turvattu.

Vaikutustavoitteet ja toimenpiteet 2022

Vaikutustavoite	Toimenpiteet tavoitteen saavuttamiseksi
Huomioidaan kaupungit ja kaupungistuminen vaikuttavana ilmiönä yhteiskunnallisten reformien yhteydessä	• Kaupunkinäkökulman huomiointi Kuntaliiton Uudet kestävät kunnat –työssä ja VM:n tulevaisuuden kunta- ja kaupunkipolitiikka-työssä 2022 • Kuntaliiton kaupunkipoliittisen toimintaohjelman toteuttaminen / toimenpiteet 2022
Tavoitellaan yhteistyössä kaupunkien ja valtion kanssa uutta vaikuttavampaa kaupunkipolitiikkaa	• Osallistutaan aktiivisesti kaupunkien kehitystä turvaavan yhteiskunta- ja kaupunkipolitiikan muotoiluun • Lisätään ymmärrystä kaupunkikehityksestä täsmällistä kaupunkitietoa kokoamalla ja tuottamalla yhteistyössä kaupunkien, ministeriöiden ja muiden tiedontuottajien kanssa
Osallistutaan erimittakaavaisten, kaupungistumisesta aiheutuvien haasteiden ratkaisemiseen ja ongelmien ennaltaehkäisemiseen	• Pidetään aktiivisesti yllä keskustelua muuttoliikkeestä, segregaatiosta tai maahanmuutosta aiheutuvista haasteista ja mahdollisuuksista • Ulotetaan kaupunkipoliittista edunvalvontaa ja yhteistyötä koskevaa keinovalikoima suurten kaupunkien rinnalla myös kaupunkiseuduille ja seutukaupunkeihin • Seurataan ja raportoidaan aktiivisesti erilaisten kaupunkispesifeistä ilmiöistä (mm. alustatalous, luovan talouden muodot, digitalisaatio, kaupunki palveluna, jne.)

3. Monimuotoisen kuntakentän huomiointi strategisten teemojen ja tavoitteiden edistämisessä: Asiakkuussuunitelmat

Asiakkuussuunnitelmat

- Asiakkuussuunnitelmat ovat Kuntaliiton ja kuntaverkostojen yhteinen työkalu edistää Kuntaliiton strategisia tavoitteita ja yhteensovittaa niihin erilaisten kuntien tai organisaatioiden omia erityiskysymyksiä.
- Kuntaliiton strategiaan kytkeytyvät asiakkuussuunnitelmat ovat:
 - Kaupunkipoliittisen työryhmän (C23) asiakkuussuunnitelma
 - Kehyskuntaverkoston asiakkuussuunnitelma
 - Seutukaupunkiverkoston asiakkuussuunnitelma
 - Pienten kuntien verkoston asiakkuussuunnitelma
 - Kaksikielisten kuntien asiakkuussuunnitelma
 - Maakuntaliittojen asiakkuussuunnitelma
 - Ammatillisen koulutuksen järjestäjien asiakkuussuunnitelma
 - Sairaanhoidtopiirien asiakkuussuunnitelma
 - Erityishuoltopiirien asiakkuussuunnitelma
 - Pelastuslaitosten asiakkuussuunnitelma

4. Kuntaliiton EU- ja kansainvälisen toiminnan tavoitteet

Kuntaliiton EU- ja kansainvälisen toiminnan tavoitteet

- EU- ja kansainvälinen toiminta on osa kaikkea Kuntaliiton toimintaa ja kehittämistyötä.
- EU- ja kansainvälisen toiminnan tavoitteet on laadittu tukemaan Kuntaliiton strategian painopisteitä.
- Tavoitteet on laadittu kolmen teeman alle:
 1. Kestävä kehitys
 2. Digitalisaatio
 3. Proaktiivisuus ja uudet toimintatavat
- Kuntaliiton EU- ja kansainvälisen toiminnan tavoitteet ja tarkemmat vuosikohtaiset toimenpiteet tarkistetaan hyödyntäen ja tulkiten tässä dokumentissa esiteltyjä tavoitteita ja toimenpiteitä EU- ja kansainvälisen toiminnan näkökulmasta.

Kuntaliiton EU-edunvalvonta

Painopisteet vuonna 2022

1. EU:n ohjelmakausi 2021–2027 -tärkeää elvytys ja uusi kasvu
2. EU:n kaupunkipolitiikka - kaupungit elinvoiman edistäjinä ja talouden moottoreina
3. Euroopan vihreän kehityksen ohjelma (Green Deal)
4. Euroopan digitaalinen valmius
5. Euroopan sosiaalisten oikeuksien pilaria koskeva toimintasuunnitelma

5. Kuntaliiton uudistumisen kärjet (tarkistettu vuodelle 2022)

Kuntaliiton uudistumisen kärjet

1

Ilmiö- ja vaikuttavuuslähtöisen Yhdessä-toimintamallin ja sen mukaisten prosessien kokeileva jatkokehittäminen strategisissa teemoissa

2

Kuntaliiton muutosakatemia: johdon ja henkilöstön kyvykkyys uudistaa toimintakulttuuria ja ottaa käyttöön uusia toimintatapoja kasvaa (Yhdessä-toimintamalli; ilmiölähtöisyys ja vaikuttavuus)

3

Asiakasymmärrys ja - tyytyväisyys kasvaa ja Kuntaliiton toiminnan ja palvelujen tunnettuus lisääntyy kunnissa (asiakastutkimuksen mittarit)

4

Kuntaliiton palvelut digitalisoituvat jäsenpalvelualustan kehittämistyön tuloksena (2022 projektin selvitystyöt & palvelumuotoilu)

5

Kuntaliiton rooli tietotalona ja kuntatietämyksen keskittymänä kirkastuu ja vahvistuu.

6

Kuntaliiton strategian päivittäminen ja tulevaisuuden Kuntaliitto

**SUOMEN KUNTALIITTO RY
TALOUSARVIO
2022**

Suomen Kuntaliitto ry:n hallituksen kokous 28.10.2021

Sisällysluettelo	Sivu
1 Suomen Kuntaliitto ry:n talousarvio	3
1.1 Yleistä	3
1.2 Tuotot	4
1.3 Henkilöstökulut ja henkilöstö	4
1.4 Muut kulut	4
1.5 Suomen kuntasäätiö sr:n vaikutus Suomen Kuntaliitto ry:n budjettiin	5
1.6 Sijoitus- ja rahoitustoiminta	5
1.7 Tutkimus- ja kehittämistoiminta	6
1.8 Investoinnit	6

Liitteet	1 Suomen Kuntaliitto ry:n jäsenyydet yhteisöissä 2022
	2 Suomen Kuntaliitto ry:n kuntakohtaiset jäsenmaksut
	3 Suomen Kuntaliitto ry:n maksullisten palvelujen ja tuotteiden laskutusperusteet vuonna 2022
	4 Suomen Kuntaliitto ry:n sijoituspolitiikka 2022

1 SUOMEN KUNTALIITTO RY:N TALOUSARVIO VUODELLE 2021**1.1 Yleistä**

Vuoden 2022 budjetissa esitettävä varsinaisen toiminnan tulos on -4,3 milj. euroa.

AVAINLUKUJA (milj. euroa)	Varsinaisen toiminnan tulos	Henkilöstö- kulut	Muut kiinteät kulut
Toteutunut 2020	-0,7	14,3	10,3
Budjetti 2021	-2,8	15,5	11,4
Budjetti 2022	-4,3	16,4	11,2

Tuloslaskelma (1000 euroa)	Budjetti 2022	Budjetti 2021	Toteutunut 2020
TUOTOT			
Myytävät palvelut, tuotteet ja vuokrat	1 320	1 117	1 182
Ulkoinen rahoitus	3 322	4 312	4 013
Jäsen- ja palvelumaksut	18 660	18 657	18 657
Tuotot yhteensä	23 301	24 086	23 852
KUSTANNUKSET			
Palkat ja palkkiot	-13 647	-12 919	-11 934
Eläke- ja muut henkilösivukulut	-2 719	-2 582	-2 335
Henkilöstökulut yhteensä	-16 366	-15 501	-14 269
Poistot	-21	-21	-35
Muut henkilöstökulut ja koulutus	-798	-620	-357
Vuokrat	-1 477	-1 469	-1 422
Ict-kulut	-2 285	-2 230	-2 333
Matkat	-542	-434	-152
Ulkopuoliset palvelut	-4 845	-5 571	-5 076
Markkinointi, suhdetoiminta ja edustus	-311	-219	-116
Muut toimintakulut	-966	-808	-798
Muut kulut yhteensä	-11 224	-11 351	-10 256
KUSTANNUKSET YHTEENSÄ	-27 611	-26 873	-24 560
Toiminnallinen tulos	-4 310	-2 787	-708
Sijoitus- ja rahoitustoiminta	4 320	2 790	7 206
YLIJÄÄMÄ/ALIJÄÄMÄ	10	3	6 498

1.2 Tuotot

Myytävät palvelut, tuotteet ja vuokratuotot yhteensä on budjetoitu vuodelle 2022 1,3 milj. euroksi vuoden 2021 budjetin ollessa 1,1 milj. euroa (vuoden 2020 toteuma oli 1,2 milj. euroa).

Asiantuntijapalvelujen myyntiä on vuoden 2022 budjetissa 0,5 milj. euroa (budjetti vuonna 2021 0,3 milj. euroa, vuoden 2020 myynti 0,6 milj. euroa).

Ansio- ja kunniamerkkien myynnin arvioidaan vuoden 2022 budjetin olevan 0,6 milj. euroa (budjetti vuonna 2021 0,5 milj. euroa, vuoden 2020 myynti 0,4 milj. euroa).

Muita tuloja on vuoden 2022 budjetissa 0,3 milj. euroa (budjetti vuonna 2021 0,3 milj. euroa, vuoden 2020 0,1 milj. euroa).

Ulkoinen rahoitus on vuoden 2022 budjetissa 3,3 milj. euroa. Tutkimus- ja kehittämistoiminnan ulkoinen rahoitus on 2,2 milj. euroa. Lisäksi Kuntasäätiöltä budjetoitu vuokratukea on 1,1 milj. euroa.

Kuntien jäsenmaksut ovat vuoden 2022 budjetissa 23.-24.5.2018 valtuuskunnassa tehdyn päätöksen mukaisesti 17,1 milj. euroa. Jäsenmaksu on sama kuin vuoden 2021 budjetissa. Sairaanhoidopiirien, koulutuskuntayhtymien ja erityishuollon kuntayhtymien yhteistyöjäsenmaksujen sekä maakuntaliittojen palvelumaksujen budjetti on 1,6 milj. euroa.

Varsinaisen toiminnan tuottojen yhteismäärä vuoden 2022 budjetissa on 23,3 milj. euroa (budjetti 2021 24,1 milj. euroa, toteutunut vuonna 2020 23,9 milj. euroa).

1.3 Henkilöstökulut ja henkilöstö

Vuoden 2022 budjetin henkilöstökulut ovat 16,4 milj. euroa vuoden 2021 budjetin ollessa 15,5 milj. euroa, toteutunut vuonna 2020 oli 14,3 milj. euroa.

Vuoden 2022 henkilöstöbudjetissa on keskimäärin 183,3 henkilötyövuotta. Vuoden 2021 ennakoidaan olevan keskimäärin 174,2 työvuotta budjetin ollessa keskimäärin 175,9 henkilötyövuotta. Vuonna 2020 työpanos oli 172,9 henkilötyövuotta.

Suomen Kuntaliiton henkilöstön työpanos

B2022	B2021	2020
183,3	175,9	172,9

1.4 Muut kulut

Muut henkilöstökulut, matkat, markkinointi-, suhdetoiminta ja edustus ovat vuoden 2022 budjetissa 1,7 milj. euroa vuoden 2021 budjetin ollessa 1,3 milj. euroa. Vuonna 2020 nämä kulut olivat yhteensä 0,6 milj. euroa.

Vuokrat ovat vuoden 2022 budjetissa 1,5 milj. euroa (vuoden 2021 budjetissa 1,5 milj. euroa, vuosi 2020 toteuma 1,4 milj. euroa) ja ICT-kulut ovat 2,3 milj. (vuoden 2021 budjetissa 2,2 milj. euroa, vuosi 2020 toteuma 2,3 milj. euroa).

Ulkopuoliset palvelut ovat vuoden 2022 budjetissa 4,8 milj. euroa. Vuoden 2021 budjetissa ulkopuoliset palvelut olivat 5,6 milj. euroa ja vuoden 2020 toteuma 5,0 milj. euroa.

Muut toimintakulut, johon sisältyy mm. kokous- ja neuvottelukulut, jäsenmaksut ja vakuutukset ovat vuoden 2022 budjetissa 1,0 milj. euroa. Vastaava luku oli vuoden 2021 budjetissa 0,8 milj. euroa ja toteuma vuonna 2020 oli 0,8 milj. euroa.

1.5 Suomen kuntasäätiö sr:n vaikutus Suomen Kuntaliitto ry:n budjettiin

Vuoden 2022 budjetissa on otettu huomioon Suomen kuntasäätiön tukea 1,9 milj. euroa, josta liiton käytössä oleviin toimitiloihin kohdistuu vuokratukena 1,1 milj. euroa, t&k-toimintaan tukena 0,8 milj. euroa.

1.6 Sijoitus- ja rahoitustoiminta

Suomen Kuntaliitto ry:n hallitus päättää sijoituspolitiikasta vuosittain talousarvion käsittelyn yhteydessä.

Sijoituspolitiikan (liite 4) mukaan Kuntaliitto toteuttaa sijoitussalkun (markkina-arvo 83,6 milj. euroa, 30.9.2021) sijoituspäätökset varainhoitajien kautta, joita tällä hetkellä on kolme.

Sijoitukset tehdään pääsääntöisesti sijoitusrahastojen kautta. Varainhoidosta raportoidaan säännöllisesti liiton hallitukselle. Kustannustehokkaan hinnoittelun varmistamiseksi tarve varainhoitajien kilpailutukseen arvioidaan hallituksen toimesta vähintään 5 vuoden välein.

Sijoitus- ja rahoitustoiminnan tuotot

(1000 euroa)	Budjetoitu 2022	Budjetoitu 2021	Toteutunut 2020
Sijoitussalkku	1 120	2 320	1 066
Osingot	3 200	470	5 014
Rahoitus			-27
YHTEENSÄ	4 320	2 790	7 206

1.7 Tutkimus- ja kehittämistoiminta

Vuoden 2022 budjetissa Kuntaliiton oma panostus tutkimus- ja kehitystoimintaan on 1,2 milj. euroa ja ulkopuolinen rahoitus on 2,2 milj. euroa. Kuntaliiton oma panostus koostuu ostettujen palveluiden lisäksi liiton oman henkilöstön työstä.

Tutkimus- ja kehittämistoiminta on keskeinen keino liiton strategiatavoitteiden toteuttamisessa. Toiminta suuntautuu vahvasti liiton menestystekijöitä toteuttaviin projekteihin. Päätökset kehityspanosten kohdentamisesta tehdään joustavasti strategia- ja toimintaympäristön tilanne huomioiden. Toimintaa tasapainotetaan aktiivisen kehityssalkunjohtamisen avulla.

1.8 Investoinnit

Vuoden 2022 budjetti sisältää taloudelliselta merkitykseltään vähäisiä korvausinvestointeja.

Liite 1**Suomen Kuntaliitto ry:n jäsenyydet yhteisöissä ja vuosittainen jäsenmaksu (euroa)****Kotimaiset yhteisöt**

Elävät Kaupunkikeskustat ry	1 160	
GBC Suomi ry	1 130	
Helsingin seudun kauppakamari	2 450	
HL7 Finland ry	200	
Kuntatarkastajat ry	40	
Liikearkistoyhdistys	-50	
Liikenneturva	100	
Maarakennusalan neuvottelukunta	1 000	
Mainostajien Liitto	986	
Nuorisoasuntoliitto ry	500	
Pank Ry	500	
Projektiyhdistys ry	347	
Sisäiset tarkastajat ry	480	
Skills Finland ry	1 600	
SPEK	300	
Suomalaisen Työn Liitto	97	
Suomen Arviointiyhdistys ry	200	
Suomen Elinkeino ja kehitysyhtiöt SEKES ry	5 000	
Suomen Kotiseutuliitto ry	860	
Suomen Kylät ry, Finlands Byar rf	500	
Suomen Laatuyhdistys R.Y.	2 325	
Suomen Strategisen Johtamisen Seura ry	170	
Suomen Uusyrityskeskukset ry	1 635	
Suomen Yrityskummit ry	3 000	
Suomi-Venäjä seura	710	
Taloustieteellinen Yhdistys ry	40	
TIEKE Tietoyhteiskunnan kehittämiskeskus ry	930	
Tietotekniikan Liitto Ry	818	
Tulevaisuuden tutkimuksen seu	450	
Pohjola-Norden ry	680	
		28 158

Kansainväliset yhteisöt

CCRE Secretariat General	50 120	
HOPE, Brussels	11 074	
ICLEI European Secretariat	3 500	
STTY FISH Finn SHIA	200	
IHF International Hospital Federation	6 501	72 395
		99 553

Liite 2**Suomen Kuntaliitto ry:n kuntakohtaiset jäsenmaksut****Kuntaliiton jäsenmaksu:**

Jäsenmaksu on 17 070 971 euroa, josta 3/4 kerätään asukasluvun 1) ja 1/4 verotettavien tulojen 2) perusteella, kuitenkin niin, että yli 20 000 asukkaan menevältä osalta jäsenkunta maksaa asukaslukuperusteista jäsenmaksua 15 prosentilla alennettuna. Jos jäsenkunnan verotettavat tulot asukasta kohti ylittävät kaikkien kuntien keskimääräisen luvun (18247 €/as.), maksetaan keskiarvon ylittävältä osalta verotettaviin tuloihin perustuvaa jäsenmaksua 25 prosentilla alennettuna. Ahvenanmaan kunnille on annettu lisäksi 25 prosentin alennus jäsenmaksuun.

1) Asukasluku vuoden vaihteessa 2020/2021

2) Verotettavilla tuloilla tarkoitetaan maksuunpantua kunnallisveroa vastaavia verotettavia tuloja vuodelta 2020 (Lähde: Verohallinto ennakkotieto 30.8.2021)

Kunta	Asukas- luku vuoden- vaihe 2020/2021	Verotettavat tulot/as. v. 2020 (as.luku 31.12.2019)	Kuntaliiton jäsenmaksu 2022
Ahvenanmaa	30 129	18 901	
Muu Suomi	5 503 664	18 243	
Koko maa	5 533 793	18 247	17 070 971
Akaa	16 391	16 148	52 744
Alajärvi	9 419	12 382	28 819
Alavieska	2 517	12 443	7 688
Alavus	11 332	12 250	34 588
Asikkala	8 059	15 881	25 828
Askola	4 878	17 258	15 962
Aura	3 959	16 509	12 774
Brändö	449	20 798	1 138
Eckerö	958	15 562	2 288
Enonkoski	1 369	12 113	4 158
Enontekiö	1 808	13 340	5 609
Espoo	292 796	25 732	932 573
Eura	11 483	16 665	37 274
Eurajoki	9 452	17 516	30 902
Evijärvi	2 408	12 915	7 413
Finström	2 603	17 133	6 353
Forssa	16 800	15 250	53 415
Föglö	526	15 612	1 261
Geta	511	12 187	1 160
Haapajärvi	6 896	13 120	21 328
Haapavesi	6 667	12 591	20 454

Hailuoto	949	16 259	3 062
Halsua	1 103	11 759	3 348
Hamina	19 877	17 761	65 455
Hammarland	1 599	15 621	3 819
Hankasalmi	4 782	12 510	14 669
Hanko	8 042	19 052	26 916
Harjavalta	6 869	16 869	22 338
Hartola	2 655	12 576	8 147
Hattula	9 389	18 130	31 009
Hausjärvi	8 175	17 133	26 688
Heinola	18 497	16 087	59 524
Heinävesi	3 196	12 633	9 819
Helsinki	656 920	23 385	2 037 117
Hirvensalmi	2 156	13 282	6 652
Hollola	23 251	17 793	75 283
Huittinen	9 937	14 578	31 334
Humppila	2 174	14 059	6 798
Hyrnsalmi	2 199	12 558	6 766
Hyvinkää	46 576	19 932	146 355
Hämeenkyrö	10 344	15 415	32 961
Hämeenlinna	67 848	17 913	205 028
Ii	9 848	14 060	30 764
Iisalmi	21 124	15 164	66 736
Iitti	6 625	14 755	20 951
Ikaalinen	6 866	13 939	21 460
Ilmajoki	12 294	15 179	38 985
Ilomantsi	4 749	12 764	14 630
Imatra	26 075	17 256	83 091
Inari	6 862	15 910	22 017
Inkoo	5 321	20 197	17 977
Isojoki	1 925	12 227	5 875
Isokyrö	4 471	14 251	14 036
Janakkala	16 237	17 416	53 213
Joensuu	76 935	14 879	221 527
Jokioinen	5 061	16 293	16 350
Jomala	5 386	19 825	13 461
Joroinen	4 689	14 783	14 845
Joutsa	4 297	12 873	13 248
Juuka	4 527	11 704	13 722
Juupajoki	1 800	14 578	5 691
Juva	5 932	12 805	18 312
Jyväskylä	143 420	16 572	416 299
Jämsä	1 707	13 046	5 276
Jämsä	19 887	16 591	64 515
Järvenpää	44 455	21 163	141 235
Kaarina	34 667	20 559	111 004

Kaavi	2 807	11 820	8 542
Kajaani	36 567	16 426	111 823
Kalajoki	12 400	13 909	38 641
Kangasala	32 214	18 609	101 957
Kangasniemi	5 312	12 993	16 375
Kankaanpää*	12 758	14 130	39 986
Kannonkoski	1 323	11 621	4 002
Kannus	5 426	13 885	16 933
Karjajoki	1 207	12 429	3 706
Karikkala	8 696	15 843	27 849
Karstula	3 858	12 211	11 792
Karvia	2 322	11 737	7 031
Kaskinen	1 278	18 028	4 187
Kauhajoki	13 007	13 414	40 374
Kauhava	15 514	13 774	48 401
Kauniainen	10 178	38 359	39 723
Kaustinen	4 228	13 630	13 149
Keitele	2 155	12 862	6 647
Kemi	20 437	16 946	66 428
Kemijärvi	7 191	15 332	22 915
Keminmaa	7 984	18 495	26 527
Kemiönsaari	6 609	14 332	20 744
Kempele	18 796	18 023	61 595
Kerava	37 105	20 315	118 363
Keuruu	9 486	14 624	29 941
Kihniö	1 822	11 769	5 534
Kinnula	1 597	11 327	4 812
Kirkkonummi	40 082	23 285	130 961
Kitee	9 933	12 812	30 608
Kittilä	6 436	16 074	20 678
Kiuruvesi	7 854	12 203	23 982
Kivijärvi	1 107	11 368	3 324
Kokemäki	7 013	14 680	22 154
Kokkola	47 772	16 277	143 272
Kolari	3 925	14 051	12 212
Konnevesi	2 593	12 492	7 943
Kontiolahti	14 857	16 195	47 759
Korsnäs	2 068	12 866	6 359
Koski TL	2 292	13 715	7 136
Kotka	51 668	17 777	158 111
Kouvola	81 187	17 315	242 647
Kristiinankaupunki	6 404	15 175	20 369
Kruunupyy	6 416	14 682	20 224
Kuhmo	8 042	13 355	24 964
Kuhmoinen	2 161	13 015	6 679
Kumlinge	307	19 634	776

Kuopio	120 210	17 065	352 641
Kuortane	3 534	13 023	10 892
Kurikka	20 456	13 580	63 440
Kustavi	962	17 628	3 144
Kuusamo	15 213	14 117	47 516
Kyyjärvi	1 288	11 205	3 877
Kärkölä	4 326	15 346	13 783
Kärsämäki	2 538	11 051	7 617
Kökar	225	14 692	535
Lahti	119 984	17 055	352 506
Laihia	7 996	16 688	25 903
Laitila	8 468	14 963	26 862
Lapinjärvi	2 621	13 984	8 171
Lapinlahti	9 358	13 412	29 046
Lappajärvi	2 925	12 872	9 027
Lappeenranta	72 662	16 965	216 223
Lapua	14 221	14 878	44 967
Laukaa	18 823	15 648	60 150
Lemi	2 964	15 289	9 422
Lemland	2 114	18 745	5 229
Lempäälä	23 828	19 100	77 716
Leppävirta	9 402	15 396	29 950
Lestijärvi	722	12 524	2 206
Lieksa	10 719	14 065	33 589
Lieto	20 146	19 175	67 008
Liminka	10 238	15 162	32 441
Liperi	11 994	14 685	37 851
Lohja	45 886	18 675	142 580
Loimaa	15 770	14 664	49 745
Loppi	7 853	15 725	25 081
Loviisa	14 745	16 764	47 807
Luhanka	699	14 458	2 190
Lumijoki	2 036	12 984	6 257
Lumparland	372	18 546	921
Luoto	5 534	14 560	17 334
Luumäki	4 543	14 628	14 363
Maalahti	5 451	15 216	17 317
Maarianhamina	11 705	20 693	29 692
Marttila	1 999	14 952	6 331
Masku	9 543	19 471	31 910
Merijärvi	1 078	10 102	3 188
Merikarvia	3 066	13 136	9 456
Miehkälä	1 868	11 997	5 664
Mikkeli	52 583	16 052	156 882
Muhos	8 903	14 195	27 868
Multia	1 558	11 883	4 725

Muonio	2 297	15 492	7 326
Mustasaari	19 453	17 930	64 022
Muurame	10 267	18 930	34 076
Mynämäki	7 645	15 992	24 528
Myrskylä	1 871	14 495	5 887
Mäntsälä	20 783	17 922	68 052
Mänttä-Vilppula	9 673	16 055	31 179
Mäntyharju	5 676	14 013	17 790
Naantali	19 427	21 073	65 885
Nakkila	5 256	15 701	16 842
Nivala	10 500	12 754	32 287
Nokia	34 476	18 206	107 987
Nousiainen	4 693	17 019	15 277
Nurmes*	9 501	12 784	29 186
Nurmijärvi	43 663	21 199	138 958
Närpiö	9 558	13 748	29 684
Orimattila	15 882	15 485	50 675
Oripää	1 334	13 654	4 141
Orivesi	9 008	15 003	28 606
Oulainen	7 155	14 044	22 429
Oulu	207 327	17 670	607 929
Outokumpu	6 552	12 990	20 242
Padasjoki	2 861	13 267	8 860
Paimio	10 922	17 895	35 875
Paltamo	3 235	12 936	9 971
Parainen	15 105	18 972	50 299
Parikkala	4 655	13 842	14 546
Parkano	6 352	13 861	19 821
Pedersören kunta	11 174	13 972	34 810
Pelkosenniemi	931	14 020	2 912
Pello	3 304	14 024	10 359
Perho	2 706	10 924	8 112
Pertunmaa	1 654	12 221	5 055
Petäjävesi	3 772	13 858	11 792
Pieksämäki	17 375	14 985	55 174
Pielavesi	4 321	11 273	13 013
Pietarsaari	19 066	17 138	62 204
Pihtipudas	3 931	11 715	11 934
Pirkkala	19 803	21 284	67 238
Polvijärvi	4 201	11 293	12 644
Pomarkku	2 063	13 047	6 369
Pori	83 684	16 466	246 273
Pornainen	5 070	18 506	16 771
Porvoo	50 619	20 346	158 975
Posio	3 117	12 248	9 529
Pudasjärvi	7 779	11 611	23 526

Pukkila	1 833	15 799	5 883
Punkalaidun	2 785	12 677	8 558
Puolanka	2 491	12 048	7 585
Puumala	2 137	14 344	6 711
Pyhtää	5 125	17 905	16 874
Pyhäjoki	3 051	15 343	9 718
Pyhäjärvi	5 033	13 764	15 717
Pyhäntä	1 593	12 442	4 857
Pyhäranta	1 994	16 642	6 459
Pälkäne	6 415	14 965	20 305
Pöytyä	8 229	14 017	25 721
Raahe	24 353	16 453	77 187
Raasepori	27 528	16 835	86 464
Raisio	24 407	18 842	79 188
Rantasalmi	3 364	12 797	10 363
Ranua	3 712	11 477	11 217
Rauma	39 040	19 600	123 689
Rautalampi	3 053	12 866	9 418
Rautavaara	1 561	10 569	4 660
Rautjärvi	3 146	15 783	10 117
Reisjärvi	2 710	12 281	8 262
Riihimäki	28 710	18 183	91 584
Ristijärvi	1 235	13 536	3 852
Rovaniemi	63 528	16 753	189 075
Ruokolahti	4 922	17 085	16 073
Ruovesi	4 215	13 679	13 139
Rusko	6 354	18 901	21 113
Rääkkylä	2 066	10 776	6 189
Saarijärvi	9 208	12 806	28 323
Salla	3 407	13 019	10 486
Salo	51 562	15 802	153 234
Saltvik	1 806	16 761	4 413
Sastamala	24 052	14 516	74 225
Sauvo	2 950	16 446	9 517
Savitaipale	3 326	14 183	10 443
Savonlinna	32 662	15 237	99 124
Savukoski	1 009	13 520	3 126
Seinäjoki	64 130	16 832	191 116
Sievi	4 834	11 844	14 678
Siikainen	1 385	10 995	4 168
Siikajoki	5 034	13 182	15 599
Siikalatva	5 203	12 382	15 892
Siilinjärvi	21 251	17 407	69 120
Simo	2 950	16 204	9 516
Sipoo	21 687	22 809	73 760
Siuntio	6 149	20 866	20 841

Sodankylä	8 266	16 594	26 755
Soini	2 007	10 926	6 019
Somero	8 646	14 424	27 187
Sonkajärvi	3 841	12 239	11 727
Sotkamo	10 301	15 602	32 891
Sottunga	101	19 689	246
Sulkava	2 482	12 162	7 556
Sund	1 007	17 031	2 465
Suomussalmi	7 594	13 171	23 508
Suonenjoki	6 931	13 772	21 646
Sysmä	3 631	13 018	11 195
Säkylä	6 646	16 894	21 631
Taipalsaari	4 628	18 354	15 346
Taivalkoski	3 916	12 339	11 975
Taivassalo	1 659	16 227	5 324
Tammela	6 016	15 836	19 255
Tampere	241 009	17 963	707 921
Tervo	1 503	12 010	4 571
Tervola	2 925	14 351	9 222
Teuva	4 994	12 987	15 416
Tohmajärvi	4 307	12 385	13 173
Toholampi	2 966	12 520	9 105
Toivakka	2 401	14 197	7 507
Tornio	21 467	16 964	69 303
Turku	194 391	17 216	566 902
Tuusniemi	2 433	12 236	7 432
Tuusula	38 783	22 614	126 403
Tyrnävä	6 603	13 108	20 376
Ulvila	12 735	16 983	41 493
Urkala	4 644	13 224	14 366
Utajärvi	2 619	12 379	8 022
Utsjoki	1 219	15 240	3 866
Uurainen	3 646	13 231	11 280
Uusikaarlepyy	7 479	13 998	23 336
Uusikaupunki	15 378	17 422	50 385
Vaala	2 737	12 867	8 440
Vaasa	67 551	17 571	203 397
Valkeakoski	20 765	17 674	67 983
Vantaa	237 231	20 115	713 469
Varkaus	20 278	16 485	65 504
Vehmaa	2 292	14 330	7 188
Vesanto	1 972	11 900	5 998
Vesilahti	4 367	16 994	14 188
Veteli	3 065	13 199	9 489
Vieremä	3 522	13 013	10 876
Vihti	29 160	20 048	94 616

Viitasaari	6 097	12 887	18 782
Vimpeli	2 784	14 188	8 739
Virolahti	3 087	13 908	9 637
Virrat	6 510	13 599	20 228
Vårdö	460	15 388	1 091
Vöyri	6 388	14 536	20 134
Ylitornio	3 890	13 826	12 130
Ylivieska	15 304	14 761	48 243
Ylöjärvi	33 352	17 713	104 343
Ypäjä	2 314	14 540	7 295
Ähtäri	5 522	14 021	17 299
Äänekoski	18 577	15 476	59 298

*Vuoden 2021 jäsenmaksuun lisätty vertailussa kuntaliitoksen vuoksi Honkajoki.

Liite 3**Suomen Kuntaliitto ry:n maksullisten palvelujen laskutusperusteet vuonna 2022****1 Kuntaliiton palvelujen maksullisuus**

Kuntaliiton hallituksen hyväksymien periaatteiden mukaan liiton palvelutoiminta ja sen maksullisuus määritellään seuraavasti:

1.1 Jäsenmaksuperusteiset palvelut

- Kuntien ja kuntayhtymien edunvalvonta
- yhteiset kehittämistehtävät ja tutkimus
- neuvontapalvelut puhelimesta ja sähköpostitse (kaksi tuntia)
- tietopalvelut
- viestintäpalvelut
- verkostot ja tapahtumat

1.2 Maksulliset palvelut

- Kirjalliset lausunnot, myös suurempitoiset vastaukset sähköposteinä tulleisiin kyselyihin. Vastauksen laskutuksesta on ensin ilmoitettava kyselijälle
- vaativampi lainopillinen neuvonta ja toimeksiannot
- neuvottelut ja asiantuntijana kuuleminen
- koulutus
- julkaisut

2 Maksullisten palvelujen laskutusperusteet**2.1 Asiantuntijapalvelu**

Kuntia ja kuntaa edustavia sekä Kuntaliiton sopimusasiakkaita laskutetaan henkilökohtaisena palveluna toteutuvasta neuvonnasta, käytetyn työajan perusteella, 1.1.2022 alkaen, kahden tunnin ylittävältä ajalta (aiemman yhden tunnin ylittävän ajan sijasta).

Ohjeellinen laskutusperuste edellä mainituissa henkilökohtaiseen palveluun perustuvissa neuvontapalveluissa on 150 euroa/tunti + alv. Muilta kuntataustaisilta toimijoilta kuin kunnilta ja kuntayhtymiltä veloitetaan kaksinkertainen hinta, ja muilta sidosryhmiltä minimissään kaksinkertainen hinta.

Henkilökohtaiseen palveluun pohjautuvasta neuvonnasta, joka toteutetaan asiakkaan toiveesta ja toimeksiannosta kiirehdittynä, 1–3 päivän sisällä, laskutetaan kuitenkin kaksinkertainen hinta.

Erityisen vaativasta lainopillisesta neuvonnasta, neuvottelu- ja kuulemistehtävistä sekä muusta vastaavan kaltaisesta asiantuntijakonsultaatiosta laskutetaan sopimuksen mukaan. Laskutus perustuu käytettyyn työaikaan ja aiheutuneisiin matka- ym. kustannuksiin. Samoja perusteita sovelletaan myös videoneuvotteluihin.

Ohjeellinen neuvottelu- ja kuulemispalkkio, puheenvuoro- tai luentopalkkio tai muu näihin rinnastettavissa oleva palkkio on 150 euroa/h + alv. Laskutus perustuu käytettyyn valmistelu- ja toteutustyöaikaan ja aiheutuneisiin matkakuluihin. Mahdolliset matkatoimistojen ym. muut toimeksiannon hoitamisesta aiheutuvat laskut ohjataan suoraan toimeksiantajalle, jolloin vältetään tarpeeton läpilaskutus.

Useita luennoitsijoita vaativien tilaisuuksien veloitukset sovitaan erikseen. Konsultatiivisten asiantuntijapalveluiden veloituksesta muilta asiakas- ja sidosryhmiltä kuin jäsen- ja sopimusasiakkailta sovitaan erikseen.

2.2 Julkaisut

Julkaisukohtaisen hinnoittelun mukaisesti (keskihinta on noin 20 € + toimitusmaksut).

2.3 Kunnia- ja ansiomerkit

Kunnia- ja ansiomerkkien myyntihinnat 2022 ovat seuraavat

Kultainen kunniamerkki	1000 euroa
Hopeinen kunniamerkki	300 euroa
Kultainen ansiomerkki (40 v.)	200 euroa
Kultainen ansiomerkki (30 v.)	200 euroa
Hopeinen ansiomerkki (20 v.)	160 euroa
Pronssinen ansiomerkki (10 v.)	130 euroa
Erikoisansiomerkki	150 euroa

Liite 4 Suomen Kuntaliitto ry:n sijoituspolitiikka

YLEISTÄ

Suomen Kuntaliitto ry (Kuntaliitto) on kuntien ja kunta-alan yhteinen, kaksikielinen edunvalvonta-, palvelu- ja kehittämisorganisaatio.

Tämän sijoituspolitiikan tarkoituksena on Kuntaliiton omaan lukuunsa harjoittamassa sijoitustoiminnassa noudatettavien periaatteiden kirjaaminen. Sijoituspolitiikassa käsitellään ainoastaan Kuntaliiton arvopaperisijoituksista koostuvan sijoitussalkun sijoituksia. Konserniin kuuluvien yhtiöiden hallinnointia käsitellään muissa ohjeissa.

OMAISUUDEN ROOLI KUNTALIITOSSA

Sijoituspolitiikassa käsiteltävä sijoitussalkku on markkina-arvoltaan 83,6 miljoonaa euroa (30.9.2021).

Kuntaliiton sijoitussalkun tuottoa ja pääomaa on yhdessä konserniyhtiöistä saatavien osinkojen kanssa käytetty kattamaan Kuntaliiton toimintamenoja. Myös jatkossa on tarpeen varautua kattamaan toimintamenoja, mikäli jäsenmaksut ja muut tulot eivät riitä kattamaan niitä.

Kassavaroja lyhytaikaisesti sijoittamalla pyritään varmistamaan riittävä maksuvalmius.

SIJOITUSSALKUN TUOTTOTAVOITE JA SIJOITUSHORISONTTI

Kuntaliitto on pitkäaikainen sijoittaja, jonka sijoitustoiminnan on tarkoitus jatkua toistaiseksi. Sijoituspäätöksissä painotetaan sijoitusomaisuuden odotettua tuottoa pitkällä aikavälillä ja mahdollisuutta tarvittaessa rahoittaa toimintamenoja.

Pitkäaikaisen sijoittamisen lisäksi kassavaroja voidaan sijoittaa lyhytaikaisesti. Kassavarojen sijoittamisessa painotetaan matalaa riskiä ja likviditeettiä.

Vuoden 2022 budjetin mukaan Kuntaliiton toimintamenojen rahoittamiseen tarvitaan sijoitus- ja rahoitustoiminnan tuottoja noin 4,3 miljoonaa euroa.

Sijoitussalkun pitkän aikavälin (10-15 vuotta) keskimääräiseksi reaalitytuottotavoitteeksi asetetaan 3,0 % vuodessa. Kassavarojen sijoittamisen (enintään 12 kk) keskimääräinen tuottotavoite on ylittää EKP:n talletuskorko (-0,5% 30.9.2021).

RISKIT JA RISKIENHALLINTA

Sijoitusomaisuuden arvonkehitykseen liittyy riskiä sekä pitkällä että lyhyellä aikavälillä. Lyhyellä aikavälillä riski liittyy erityisesti omaisuuden arvon laskuun, joka voi seurata esimerkiksi osakekurssien laskusta. Pidemmällä aikavälillä riski liittyy siihen, että sijoitussalkulla ei saavuteta riittävää tuottoa kattamaan varainkäyttöä ja inflaatiota.

Kuntaliiton sijoitustoiminnan pääasiallisena tavoitteena on tuottotavoitteen mukaisen tuoton saavuttaminen pitkällä aikavälillä. Lyhyellä aikavälillä hyväksytään suurikin salkun arvon vaihtelu paremman pitkän aikavälin tuoton saavuttamiseksi.

Hajautus

Riskin vähentämiseksi pyritään hajauttamaan sijoitukset tehokkaasti eri varallisuusluokkiin (esimerkiksi osakkeet, korkosijoitukset ja vaihtoehtoiset sijoitukset), maantieteellisesti ja varallisuusluokkien sisällä.

Neutraaliallokaatio ja vaihteluvälit

Eri varallisuusluokilla on erilaisia tuotto- ja riskiominaisuuksia. Sijoitussalkun neutraali allokaatio kuvaa salkun varallisuusluokkien jakaumaa, joka pitkällä aikavälillä odotetaan toteuttavan sijoitustoiminnalle asetetut tavoitteet tuoton ja riskin suhteen.

Sijoitussalkun pitkän aikavälin tuotto selittyy valtaosin tämän neutraalin allokaation perusteella. Neutraali allokaatio on normaalisti pitkäaikainen ja sitä tarkistetaan lähinnä tehtäessä perustavanlaatuista muutoksia tavoitteisiin kuten esimerkiksi varainkäyttöstrategian muuttuessa.

Seuraavassa taulukossa on Kuntaliiton sijoitussalkun neutraaliallokaatio ja vaihteluvälit:

KUNTALIITON ALLOKAATIO	Neutraaliosuus	Minimiosuus	Maksimiosuus
Rahamarkkinat	0,0 %	0,0 %	30,0 %
Valtionlainat	10,0 %	0,0 %	25,0 %
Yrityslainat, Investment Grade	10,0 %	0,0 %	20,0 %
Yrityslainat, High Yield	5,0 %	0,0 %	10,0 %
Kehittyvien markkinoiden lainat	5,0 %	0,0 %	10,0 %
Korkosijoitukset	30,0 %	20,0 %	50,0 %
Vaihtoehtoiset sijoitukset	10,0 %	0,0 %	15,0 %
Osakkeet, Suomi	10,0 %	5,0 %	20,0 %
Osakkeet, Eurooppa	20,0 %	5,0 %	30,0 %
Osakkeet, Yhdysvallat	20,0 %	5,0 %	30,0 %
Osakkeet, kehittynyt Aasia	0,0 %	0,0 %	5,0 %
Osakkeet, kehittyvät maat	10,0 %	0,0 %	20,0 %
Osakkeet	60,0 %	35,0 %	70,0 %

Allokaatiota on tarkasteltu alun perin vuonna 2021 tehtyjen simulaatiolaskelmien avulla, joiden mukaan salkun nimellinen vuosituotto-odotus seuraavan 10 vuoden aikana oli keskimäärin 5,4 % vuodessa. Laskelmissa käytetty pitkän aikavälin inflaatio-odotus oli 1,8 % vuodessa, joten tuotto-odotus täyttää Kuntaliiton tuottovaatimuksen. Salkun riskiä yhden vuoden tähtäimellä kuvaava VAR-luku oli 16,4 %. Tämä tarkoittaa, että 95 % todennäköisyydellä salkun tappio ei olisi 16,4 % suurempi yhden vuoden aikana.

Varainhoitaja voi poiketa neutraalista allokaatiosta määriteltyjen minimi- ja maksimirajojen puitteissa näkemyksensä mukaisesti.

Liikkeeseenlaskijakohtaiset rajat

Yksittäisen liikkeeseenlaskijan arvopapereihin voidaan sijoittaa enintään 5 % pääomasta. Näitä sijoituksia voi olla enintään 25 % pääomasta. Näitä rajoja ei sovelleta rahastosijoituksiin.

Likviditeetti

Sijoitussalkun sijoitusten valinnassa kiinnitetään erityistä huomiota jälkimarkkinakelpoisuuteen ja rahaksi muutettavuuteen. Kassavarojen sijoittamisessa likvidiys ja matala riski ovat keskeisiä edellytyksiä.

Valuuttamääräiset sijoituskohteet

Korkosijoituksien osalta valuuttakurssien muutosten vaikutus sijoituksen euromääräiseen kokonaistuottoon voi olla oleellinen. Kuntaliiton varoja ei pääsääntöisesti sijoiteta valuuttariskiä sisältäviin korkoinstrumentteihin, talletuksiin tai korkorahastoihin. Kehittyvien markkinoiden lainoihin tehtävät rahastosijoitukset voivat kuitenkin sisältää avointa valuuttariskiä.

Johdannaiset

Suoria sijoituksia johdannaisiin ei tehdä.

Tavoitteet ja rajoitteet yhteistyökumppaneiden osalta

Sijoituksia tehdään yksinomaan viranomaisten valvonnassa olevien vakiintuneiden pankkien, varainhoitoyhtiöiden ja rahastoyhtiöiden kautta tai välityksellä.

Rahastotyytit ja sijoituskohteiden kulurakenne

Kuntaliiton varoja voidaan varainhoitajien toimesta sijoittaa pääasiallisesti vain säänneltyihin eurooppalaiseen UCITS-direktiivin (EU-maissa sijoitusrahastoja sääntelevä ns. sijoitusrahastodirektiivi) mukaisiin rahastoihin. Mahdollisista poikkeuksista on sovittava varainhoitosopimuksessa, jonka Kuntaliiton hallitus hyväksyy.

Kuntaliiton varoja voidaan sijoittaa vain sellaisiin sijoituskohteisiin, joilla on selkeä ja läpinäkyvä kulurakenne.

Käytettävät rahastot voivat olla joko aktiivisia tai passiivisia. Aktiivisen sijoittamisen korkeammille palkkioille on oltava perusteet esimerkiksi passiivista sijoittamista korkeamman tuotto-odotuksen muodossa tai siksi, että jollekin markkinalle ei ole saatavissa soveltuvaa passiivista rahastoa. Aktiivisen sijoittamisen hyötyjen toteutumista seurataan säännöllisesti.

SIJOITUSTOIMINNAN VASTUULLISUUS

Sijoitustoiminnan vastuullisuudella tarkoitetaan sijoitusten ympäristöön, sosiaaliseen vastuuseen ja hyvään hallintoon (ESG) liittyvien riskien arviointia ja huomioon ottamista sijoituspäätöksiä tehtäessä sekä sijoitustoimintaa seurattaessa ja arvioitaessa. Kuntaliitto ottaa sijoitustoiminnassaan huomioon vastuullisuusnäkökohdat ja edistää YK:n vastuullisen sijoittamisen periaatteiden mukaista toimintaa.

Suurin osa Kuntaliiton sijoituksista hoidetaan ulkoistetusti varainhoitajien toimesta, joten vaikuttaminen tapahtuu ennen kaikkea varainhoitajien valinnan ja varainhoitajille annettavan ohjeistuksen kautta välillisesti. Varainhoitajien osalta arvioidaan erityisesti sitä, että varainhoitaja ottaa sijoitusten vastuullisuuden huomioon osana sijoituksiin liittyvää päätöksentekoa.

YK:n vastuullisen sijoittamisen periaatteet

Kuntaliitto edistää YK:n vastuullisen sijoittamisen periaatteiden (liite 1) toteutumista varainhoitotomialalla. Kuntaliitto edellyttää valittavilta varainhoitajilta, että ne ovat allekirjoittaneet YK:n vastuullisen sijoittamisen periaatteet ja varainhoitajilla on vastuullista sijoittamista käsittelevä kirjallinen ohjeistus. Varainhoitajien valintaprosessissa arvioidaan varainhoitajan vastuullista sijoittamista koskeva ohjeistus ja toimintaperiaatteet sekä varainhoitajan raportointi sijoitusten vastuullisuuden osalta.

Toimenpiteet eri varallisuusluokissa

Vaikuttamisen mahdollisuudet ja keinot vaihtelevat riippuen käytettävistä varallisuusluokista ja varallisuuden hoidon järjestämistavasta (esimerkiksi suorat sijoitukset tai rahastosijoitukset).

Suorat sijoitukset

Suorilla sijoituksella tarkoitetaan sijoituskohteita, joissa Kuntaliitto itse omistaa sijoituskohteen. Perustelusta syystä suoria sijoituksia voi olla varainhoitajien hoitamisessa sijoitusvarallisuuden osissa, mikäli näin on sovittu varainhoitajan ja Kuntaliiton välisessä omaisuudenhoitosopimuksessa. Suorissa sijoituksissa on otettava huomioon vastuullisen sijoittamisen näkökohdat aina osana päätöksentekoa YK:n vastuullisen sijoittamisen periaatteita noudattaen.

Rahastosijoitukset, pääomarahastot ja omaisuudenhoito

Rahastosijoituksissa Kuntaliitto omistaa sijoitusrahastojen rahasto-osuuksia, eikä suoraan niitä kohteita, joihin rahasto on sijoittanut. Sijoitusrahaston varainhoitaja päättää rahaston sääntöjen puitteissa rahaston sijoituskohteista. Rahastosijoituksissa Kuntaliitto ei voi vaikuttaa yksittäisiin sijoituspäätöksiin tai -kohteisiin. Sama tilanne on täyden valtakirjan varainhoidossa, jossa varainhoitaja tekee sijoituspäätökset omaisuudenhoitosopimuksessa sovitussa puitteissa.

Kuntaliiton sijoituksista pääosa sijoitetaan rahastojen ja täyden valtakirjan varainhoidon kautta, jolloin valitut varainhoitajat päättävät varojen sijoittamisesta omaisuudenhoitosopimuksen mukaisesti. Kuntaliitolla ei tällöin ole päätösvaltaa rahastojen yksittäisiin sijoituskohteisiin.

Koska omaisuudenhoidossa ja rahastosijoituksissa Kuntaliitto ulkoistaa sijoituskohteiden valinnan, tapahtuu sijoitustoiminnan vastuullisuuteen vaikuttaminen näiltä osin erityisesti valitsemalla varainhoitajia, jotka ovat allekirjoittaneet YK:n vastuullisen sijoittamisen periaatteet ja jotka ovat integroineet vastuullisen sijoittamisen menettelyt osaksi omia sijoitusprosessejaan sekä seuraamalla varainhoitajien sijoitustoimintaa raportoinnin kautta. Ensisijaisesti esille nousevia kysymyksiä käsitellään keskusteluissa varainhoitajan kanssa.

Vastuullisuusraportointi

Hallituksen sijoitusraportoinnissa esitetään tuotto- ja riskilukujen lisäksi myös vastuullisuusmittareita. Tällä hetkellä on mahdollista raportoida sijoitussalkun vastuullisuuden kokonaisarvosana (koostuen ympäristö-, yhteiskunta ja hallintoriskeistä) sekä hiilijalanjälki.

Raportoitaville mittareille voidaan asettaa jatkossa konkreettisia tavoitteita, joista päättää Kuntaliiton hallitus vuosittain talousarvion hyväksymisen yhteydessä.

Vastuullisen sijoittamisen vertailuindeksit

Kuntaliitto käyttää sijoitustoiminnan toteutuneen tuloksen arvioinnissa ja tavoitteiden asetannassa vastuullisen sijoittamisen vertailuindeksejä. Vastuullisen sijoittamisen vertailuindeksit perustuvat vastuullisuusluokituksiin, jotka huomioivat yritysten vastuullisuuden ympäristö-, sosiaalisissa ja hyvää hallintoa koskevilla kysymyksillä.

Vastuullisen sijoittamisen vertailuindeksejä käytetään niiden varallisuusluokkien osalta, joissa indeksejä on saatavilla. Vastuullisen sijoittamisen vertailuindeksejä on saatavilla lähinnä osakesijoituksien osalta. Käytettävistä vertailuindekseistä sovitaan täsmällisesti varainhoitajien kanssa solmittavissa varainhoitosopimuksissa.

Vastuullisen sijoittamisen kehittäminen

Osana vuosittaista sijoituspolitiikan arviointia Kuntaliiton sijoitustoiminnan vastuullisuuteen kiinnitetään huomiota ja menettelytapoja kehitetään seuraamalla alan kehitystä ja toimimalla tarvittaessa yhteistyössä vastuullista sijoittamista edistävien järjestöjen, varainhoitajien ja muiden osapuolien kanssa.

PÄÄTÖKSENTEKO JA SEURANTA

Kuntaliiton hallitus hyväksyy vuosittain sijoituspolitiikan talousarvion hyväksymisen yhteydessä.

Sijoituspäätökset, varainhoitajien ja rahastojen käyttö

Kuntaliiton sijoitussalkun varainhoito toteutetaan pääosin ammattimaisia varainhoitopalveluja tarjoavien

yhteistyökumppaneiden kautta. Varainhoitajat tekevät sijoituspäätöksiä itsenäisesti omaisuudenhoitosopimuksessa sovitulla tavalla. Varainhoitajien kanssa solmittavat omaisuudenhoitosopimukset hyväksyy Kuntaliiton hallitus. Omaisuudenhoitosopimukset on laadittava niin että ne ovat sisällöltään yhdenmukaisia tämän sijoituspolitiikan kanssa. Tarve varainhoitajien kilpailutukseen arvioidaan hallituksen toimesta vähintään 5 vuoden välein.

Vastapuoli- ja varainhoitajariskin hajauttamiseksi käytetään vähintään kahta varainhoitoyhteistyökumppania.

Sijoituspäätöksiä kirjanpidollisten vaikutusten paremman ennakoitavuuden, hallinnollisen työn minimoimisen ja jatkuvan tehokkaan riskihajautuksen varmistamiseksi sijoitukset pyritään pääsääntöisesti tekemään rahastojen kautta.

Raportointi

Kuntaliiton hallitus saa säännöllisesti raportin, joka sisältää soveltuvin osin seuraavat tiedot sijoitussalkun sijoituksista ja kehityksestä:

- a. pääoman kehitys
- b. eri ajanjaksojen tuottokehitys
- c. tuottokehitys suhteessa neutraaliallokaatiota kuvaavaan vertailuindeksiin
- d. riskikehitys
- e. keskeisten salkun osien (varallisuusluokittain) tuotot ja riskit
- f. vallitseva allokaatio suhteessa neutraaliallokaatioon ja riskirajoihin
- g. maantieteellinen jakauma
- h. suurimmat yksittäiset sijoitukset ja niiden %-osuus salkusta
- i. varainhoitajien salkunhoitajien menestyksellisyys

Päätösvaltuudet

Seuraavassa taulukossa on määritelty Kuntaliiton sijoitustoimintaan osallistuvien päätösvaltuudet.

Kuntaliiton sijoitustoiminnan vastuut ja päätösvaltuudet	
Hallitus	- Hyväksyy sijoituspolitiikan - Hyväksyy varainhoitajien kanssa tehtävät sopimukset - Arvio tarpeen varainhoitajien kilpailutukseen vähintään 5 vuoden välein - Päättää vaihtoehtoisista sijoituksista sikäli, kun niitä ei hoida varainhoitaja
Toimitusjohtaja	- Toimitusjohtaja päättää talous- ja hallintojohtajan esityksestä Kuntaliiton toimintaan tarvittavien varojen realisoinnista
Kuntaliiton talous- ja hallintojohtaja	- Valmistelee Kuntaliiton hallitukselle ehdotuksen sijoituspolitiikasta ja huolehtii sen ajanmukaisuudesta - Vastaa varainhoitajien kilpailutuksesta ja tekee Kuntaliiton hallitukselle esitykset varainhoitajien valinnasta - Seuraa sijoitustoiminnan ja siihen liittyvien riskien raportteja - Raportoi tarvittaessa Kuntaliiton hallitukselle Kuntaliiton sijoituksia koskevista poikkeuksellisista asioista - Pitää yhteyttä varainhoitajiin ja muihin yhteistyökumppaneihin - Esittelee sijoitustoimintaan liittyvät asiat hallituksen kokouksessa
Varainhoitajat	- Kuntaliitolle valitaan vähintään kaksi varainhoitajaa, jotka hoitavat Kuntaliiton varallisuutta omaisuudenhoitosopimuksessa määritellyllä tavalla
Raportoinnin tuottaja	- Laatii sijoitustoiminnan tuotto- ja riskiraportit yhdistäen omaisuudenhoitajilta saatavat tiedot

Liite 1 - YK:n vastuullisen sijoittamisen periaatteet¹

YK:n vastuullisen sijoittamisen (ESG) periaatteet allekirjoittava varainhoitaja sitoutuu seuraaviin kohtiin:

1. Liittämään ESG-asiat osaksi sijoitusprosesseja

Mahdollisia toimia: Varainhoitajan tulisi mainita ESG-asiat sijoituspolitiikassaan ja tukea ESG-työkalujen, analyysien ja tilastojen kehittämistä. Salkunhoitajien kykyä sisällyttää ESG-asioita toimintaansa arvioidaan säännöllisin väliajoin. Lisäksi voidaan kannustaa akateemista ja muuta alaan liittyvää tutkimusta sekä tukea ESG-koulutusta sijoitusammattilaisille.

2. Toimimaan aktiivisena omistajana ja sisällyttämään ESG-asiat omistajakäytäntöihinsä

Mahdollisia toimia: Varainhoitajan tulisi kehittää aktiivista ja julkista omistajapolitiikkaa ja käyttää mahdollista äänioikeuttaan yhtiökokouksissa. Tavoitteena on aktiivinen vuoropuhelu yhtiöiden kanssa, jonka lisäksi voidaan osallistua standardien, valvonnan ja periaatteiden kehittämiseen. Yhtiökokouksissa voidaan tehdä esityksiä / kannustaa osallistumaan ESG-vaikuttamisprojekteihin ja raporttoimaan niistä. Myös yhteiset vaikuttamisaloitteet ovat hyvä väylä aktiiviseen omistajuuteen.

3. Edistämään sijoituskohteidensa asianmukaista ESG-raportointia

Mahdollisia toimia: Varainhoitajat voivat pyytää yrityksiltä standardimuotoista raportointia ESG asioista (kuten Global Reporting Initiative) sekä ESG-asioden sisällyttämistä vuosikertomuksiin. Lisäksi yrityksiltä kannattaa pyytää tietoja asiaankuuluvien normien, standardien ja kansainvälisten aloitteiden käytöstä tai käyttöönotosta sekä olla mukana tukemassa sellaisia osakkeenomistajien yhtiökokousesityksiä, jotka edistävät ESG asioiden julkaisemista.

4. Edistämään vastuullisen sijoittamisen periaatteiden käyttöönottoa sijoitustoimialalla

Mahdollisia toimia: Varainhoitajien kannattaa sisällyttää ESG-asioihin liittyviä vaatimuksia palvelutuottajien/alihankkijoiden valintakriteeristöön.

ESG:hen liittyviä odotuksia kannattaa kommunikoida sijoituspalvelujen tarjoajille (esim. kolmansien osapuolien käytettävien rahastojen) aktiivisesti ja olla yhteydessä myös niihin palvelutuottajiin, jotka eivät täyttäneet asetettuja ESG-vaatimuksia. Sijoitustoimialalla voidaan tukea erityisesti vertailutyökalujen kehittämistä sekä valvonta- tai politiikkamuutoksia, joiden tarkoituksena on lisätä ohjeiden käyttöä.

5. Edistämään vastuullista sijoittamista yhteistyössä muiden sijoittajien kanssa

Mahdollisia toimia: Varainhoitajat voivat osallistua erilaisiin verkostoihin työkalujen ja resurssien yhdistämiseksi. Yhteistyössä kannattaa nostaa esille uudet, nousevat teemat sekä kehittää ja tukea yhteisöllisiä aloitteita.

6. Raportoimaan toimistaan ja vastuullisen sijoittamisen edistymisestä

Mahdollisia toimia: Varainhoitajien on suotavaa kertoa avoimesti siitä, miten ESG-asiat on sisällytetty sijoitustoimintaan sekä julkaista aktiivisen omistajapolitiikan käytäntöjään ja palveluntarjoajille/alihankkijoille asetettuja vaatimuksia. Myös edistyksistä ja saavutuksista on hyvä raportoida säännöllisin väliajoin.

¹ Lähde: Finsif - Finland's Sustainable Investment Forum ry

SUOMEN KUNTALIITTO RY
TILINPÄÄTÖS JA TOIMINTAKERTOMUS
1.1. – 31.12.2020

	sivuno
Toimintakertomus	1 - 3
Tuloslaskelma	4
Tase	5 - 6
Konsernin tuloslaskelma	7
Konsernin tase	8 - 9
Liitetiedot	10 - 19
Luettelo kirjanpitokirjoista ja tositelajeista	20
Tilinpäätöksen allekirjoitukset	21

Liitteet:
budjettivertailu

Tämä tilinpäätös on säilytettävä 31.12.2030 asti.

Osoite Toinen linja 14
 00530 HELSINKI

Y-tunnus 0926151-4
Kotipaikka Helsinki

SUOMEN KUNTALIITTO

Suomen Kuntaliitto -konsernin tilinpäätös ja toimintakertomus 2020

Suomen Kuntaliitto ry:n (Y-tunnus 0926151-4) konsernitilinpäätökseen sisältyy Kuntaliiton oman ja KT Kuntatyönantajien tilinpäätöksen lisäksi KL-Kuntahankinnat Oy:n sekä Kuntaliiton omistaman Kuntaliitto Holding -konsernin tilinpäätökset. Kuntaliiton toimintaa on selvitetty vuosikertomuksessa erikseen ja toiminnasta on lisäksi annettu erillinen raportti valtuuskunnalle. KT Kuntatyönantajien tuottojen ja kulujen yhteismäärä sisältyy Kuntaliiton tilinpäätökseen.

Suomen Kuntaliitto ry:n (emoyhdistys) tilinpäätös

Kuntaliiton tilinpäätöksen tulos on 6 497 800,16 euroa ylijäämäinen.

	2020	2019
Tulos	(1000 euroa)	(1000 euroa)
Tilikauden ali-/ylijäämä (konserni)	1 862	5 470
Suomen Kuntaliitto ry:n tilikauden ali-/ylijäämä, (emoyhdistys)	6 498	7 939
Tytäryhtiöiden jakamat osingot yhteensä	6 428	6 106
Liikevaihto		
Varsinainen toiminta (konserni)	13 290	13 205
Suomen Kuntaliitto ry (emoyhdistys)	5 195	4 334
Varainhankinta (emoyhdistys)	18 657	18 889
Taseet		
Taseen loppusumma (konserni)	142 184	142 680
Suomen Kuntaliitto ry (emoyhdistys)	116 492	116 650
Henkilökunta (keskimäärin)		
Henkilökunta (konserni)	1002	1032
Henkilökunta (Kuntaliitto)	177	173
Henkilökunta (KT Kuntatyönantajat)	62	61
Henkilökunta (tytäryhtiöt)	763	798

Liiton sijoitus- ja rahoitustoiminta on 7 206 035 euroa ylijäämäinen. Kuntaliiton varainhankinta perustuu sääntöjen mukaiseen ja valtuuskunnan hyväksymään jäsenmaksuun, jonka suuruus on 17 070 980 euroa. Kuntayhtymät maksoivat lisäksi jäsenmaksurahoitteista palvelua vastaavista palveluista erillistä palvelumaksua, jonka suuruus on 1 586 139 euroa.

Muutokset konsernirakenteessa

FCG:ssä kesällä käynnistetyn organisaation uudistamisen tavoitteena on muodostaa entistä asiakaskeisempi organisaatio vähentämällä organisoitumisen tasoja, lisäämällä tiimien itseohjautuvuutta sekä panostamalla esimiestyöhön ja työhyvinvointiin. Tavoitteena on myös parantaa yhtiön kannattavuutta. Samassa yhteydessä kaikki FCG-konsernin yhtiöt FCG Smart Transportation Oy:tä lukuunottamatta sulautettiin FCG Finnish Consulting Group Oy:öön.

FCG osti toukokuussa Perlacon Oy:n ja kesäkuussa NorthWind Consulting Oy:n osakekannat. Yritysosot tukevat vahvasti FCG:n strategiaa, jolla haetaan kasvua kuntataloudessa ja tuulivoimassa.

Toiminnan ja talouden riskit

Koronaviruspandemia on aiheuttanut yhdistykseen toiminnallisia muutoksia, kun Kuntaliiton henkilökunta on työskennellyt pääsääntöisesti etätöissä maaliskuusta 2020 alkaen. Laajamittaisilta sairastumisilta on välttytty ja Kuntaliitto on poikkeusoloissakin pystynyt toiminaan ja palvelemaan normaalisti. Kuitenkin edelleen ennen työikäisen väestön laajaa rokotusten tuomaa suojaa henkilöstöriskinä on organisaation toimintakyvyn heikkeneminen, jos suuri osa henkilöstöä sairastuisi samaan aikaan.

Kuntien taloudellinen tilanne saattaa aiheuttaa paineita alentaa jäsenmaksuja tulevaisuudessa tai jopa maksuvaikeuksia, mitkä aiheuttaisivat Kuntaliitossa rakenteellisia sopeutustoimenpiteiden tarpeita sekä kassavirran ja maksuvalmiuden heikkenemistä.

Sijoitusmarkkinoilla vuosi 2020 oli eräs erikoisimmista aikoihin. Alkuvuonna tilanne pääomamarkkinoilla aiheutti merkittävän arvonalennuksen sijoitussalkkuun ja romahdutti sijoitusomaisuuden tuotto-odotukset hetkellisesti. Suuren romahduksen jälkeen pääomamarkkinat kuitenkin toipuivat ennennäkemättömän nopeasti, riskinä on tämän suotuisan kehityksen katkeaminen tai uusi romahdus.

Koronapandemiasta johtuvan poikkeustilan aiheuttamat liiketoiminnalliset haasteet vaikeuttavat edelleen tytäryhtiöiden toimintaa ja sitä kautta heikentävät ainakin vielä vuonna 2021 niiden osingonjakokykyä.

Taseen ulkopuoliset vastuut

Marraskuussa allekirjoitettiin Kuntaliitto Palvelut Oy:n ja KL-Kustannus Oy:n välinen liiketoimintakauppasopimus, jolla ruotsinkielinen kunta-alan lehti Kommuntorget siirtyy Kuntaliitto Palvelut Oy:stä KL-Kustannus Oy:lle vuoden 2021 alussa. Tähän liittyy myös yhden työntekijän siirto KL-Kustannus Oy:n palvelukseen. Samassa yhteydessä osana ruotsinkielistä toimintaansa Suomen Kuntaliitto ry sitoutui korvaamaan KL-Kustannus Oy:lle Kommuntorgetin kustantamisesta mahdolliset tappiot, joiden arvioidaan vuosittain ylittävän satatuhatta euroa.

Vuoden 2021 toiminta ja talous

Vuoden 2021 talousarviossa on Kuntaliiton toiminnallisen tuloksen arvioitu olevan noin 3 129 euroa ylijäämäinen sijoitus- ja rahoitustuottojen jälkeen.

Henkilökunta

Kuntaliiton palveluksessa oli tilivuoden 2020 lopussa 239 henkilöä, joista 62 henkilöä hoiti KT Kuntatyönantajien tehtäviä. Palkkojen ja välittömien henkilöstösivukulujen yhteismäärä oli 19 167 790 euroa. Tästä on KT Kuntatyönantajien osuus 4 898 894 euroa. Henkilöstökertomus on erillisenä julkaisuna.

Ympäristönsuojelu

Kuntaliitto vaikuttaa ympäristöpäämäärien toteutumiseen edunvalvonnan kautta. Tässä pyritään tunnistamaan ja ottamaan huomioon kuntien kannalta olennaiset ympäristökysymykset ja ne pyritään sisällyttämään Kuntaliiton neuvontapalveluihin.

Hallitus ehdottaa, että Suomen Kuntaliitto ry:n 2020 tilikauden ylijäämä 6 497 800,16 euroa lisätään muuhun omaan pääomaan.

Helsingissä 22. päivänä huhtikuuta 2021

Räsänen Joona	puheenjohtaja
Rautio Sari	I varapuheenjohtaja
Tölli Tapani	II varapuheenjohtaja
Kankaanniemi Toimi	
Kokko Annika	
Korhonen Martti	
Lehtonen Harri	
Lehtosalo-Lönnberg Eeva-Kaisa	
Lumela Meri	
Lyly Lauri	
Nylander Mikaela	
Rantanen Tuomas	
Sankelo Janne	
Sazonov Daniel	
Taponen Merja	

TULOSLASKELMA

		2020	2019
Varsinainen toiminta			
Kunnallinen edunvalvonta			
Tuotot		5 194 621,69	4 334 070,33
Kulut			
Henkilöstökulut	-14 268 896,60	-13 738 743,71	
Poistot	-35 479,23	-36 617,77	
Muut kulut	-10 255 599,32	-24 559 975,15	-24 254 598,46
		-19 365 353,46	-19 920 528,13
KT Kuntatyönantajat			
Tuotot		8 016 729,51	7 690 737,17
Kulut			
Henkilöstökulut	-4 898 894,29	-4 630 921,31	
Poistot	-47 466,19	-5 974,32	
Muut kulut	-3 070 369,03	-8 016 729,51	-7 690 737,17
		0,00	0,00
Kulujäämä		-19 365 353,46	-19 920 528,13
Varainhankinta			
Tuotot		18 657 118,29	18 889 007,83
Kulujäämä		-708 235,17	-1 031 520,30
Sijoitus- ja rahoitustoiminta			
Tuotot	7 977 625,36	9 947 335,26	
Kulut	-771 590,03	-977 266,71	8 970 068,55
Tuotto-/Kulujäämä		6 497 800,16	7 938 548,25
Tilikauden yli-/alijäämä		6 497 800,16	7 938 548,25

SUOMEN KUNTALIITTO

	31.12.2020	31.12.2019
V a s t a a v a a		
PYSYVÄT VASTAAVAT		
Aineettomat hyödykkeet	0,00	0,00
Aineelliset hyödykkeet		
Maa- ja vesialueet	115 237,17	115 237,17
Koneet ja kalusto	203 839,37	224 782,17
Muut aineelliset hyödykkeet	<u>358 703,80</u>	<u>346 691,80</u>
	677 780,34	686 711,14
Sijoitukset		
Osuudet saman konsernin yrityksissä	35 343 366,67	35 343 366,67
Saamiset saman konsernin yrityksiltä	3 583 386,90	3 583 386,90
Osuudet omistusyhteysyrityksissä	3 556 000,00	3 556 000,00
Muut osakkeet ja osuudet	971 991,07	972 848,83
Muut saamiset	<u>535 718,58</u>	<u>535 718,58</u>
	43 990 463,22	43 991 320,98
Pysyvät vastaavat yhteensä	44 668 243,56	44 678 032,12
VAIHTUVAT VASTAAVAT		
Vaihto-omaisuus		
Valmiit tuotteet/Tavarat	115 449,81	89 866,51
Lyhytaikaiset saamiset		
Myyntisaamiset	378 595,28	667 552,30
Saamiset saman konsernin yrityksiltä	529 616,70	316 787,80
Muut saamiset, lyhytaikainen	817 492,77	1 183 326,73
Siirtosaamiset	<u>1 060 408,05</u>	<u>1 927 769,99</u>
	2 786 112,80	4 095 436,82
Rahoitusarvopaperit		
Muut arvopaperit	68 649 766,70	67 552 254,28
Rahat ja pankkisaamiset	<u>272 835,93</u>	<u>234 588,04</u>
Vaihtuvat vastaavat yhteensä	71 824 165,24	71 972 145,65
Vastaavaa yhteensä	<u><u>116 492 408,80</u></u>	<u><u>116 650 177,77</u></u>

SUOMEN KUNTALIITTO

	31.12.2020	31.12.2019
Vastattavaa		
Peruspääoma	16 818 792,65	16 818 792,65
Muu oma pääoma	76 468 827,49	68 530 279,24
Tilikauden yli- / alijäämä	6 497 800,16	7 938 548,25
OMA PÄÄOMA	<u>99 785 420,30</u>	<u>93 287 620,14</u>
 PAKOLLISET VARAUKSET		
Muut pakolliset varaukset	7 155 712,26	7 724 029,26
 VIERAS PÄÄOMA		
Lyhytaikainen vieras pääoma		
Saadut ennakot	1 009 869,10	611 100,97
Ostovelat	957 037,36	1 175 009,25
Velat saman konsernin yrityksille	2 961 237,29	9 622 307,12
Muut velat	440 735,58	421 465,00
Siirtovelat	<u>4 182 396,91</u>	<u>3 808 646,03</u>
	9 551 276,24	15 638 528,37
Vieras pääoma yhteensä	9 551 276,24	15 638 528,37
 Vastattavaa yhteensä	<u><u>116 492 408,80</u></u>	<u><u>116 650 177,77</u></u>

SUOMEN KUNTALIITTO

KONSERNI (1000 euroa)

TULOSLASKELMA

	Liitetieto			
	no			
	1-3	2020		2019
Varsinainen toiminta				
Kunnallinen edunvalvonta				
Tuotot		13 290		13 205
Kulut				
Henkilöstökulut	-16 465		-18 234	
Poistot	-301		-340	
Muut kulut	-12 145	-28 911	-11 188	-29 762
		-15 621		-16 557
KT Kuntatyönantajat				
Tuotot		8 017		7 691
Kulut				
Henkilöstökulut	-4 899		-4 631	
Poistot	-47		-6	
Muut kulut	-3 070	-8 017	-3 054	-7 691
		0		0
Kulujäämä		-15 621		-16 557
Varainhankinta				
Tuotot		18 657		18 889
Kulujäämä		3 036		2 332
Sijoitus- ja rahoitustoiminta	4			
Tuotot		74 575	84 054	
Kulut		-75 749	-80 916	3 138
Tilikauden ali-/ylijäämä		1 862		5 470

SUOMEN KUNTALIITTO**KONSERNI (1000 euroa)****TASE 31.12.2020**

VASTAAVAA	Liitetiedot	2020	2019
PYSYVÄT VASTAAVAT			
Aineettomat hyödykkeet	6		
Aineettomat oikeudet		2 484	2 774
Muut pitkävaikutteiset menot		759	773
Konserniliikearvo		2 501	3 116
		5 744	6 664
Aineelliset hyödykkeet	7		
Maa- ja vesialueet		207	207
Koneet ja kalusto		1 688	1 975
Muut aineelliset hyödykkeet		382	402
		2 277	2 584
Sijoitukset	8		
Osuudet omistusyhteisyrityksissä		3022	3 625
Osakkeet ja osuudet		1560	1 575
Muut saamiset		536	536
Pysyvät vastaavat yhteensä		13 139	14 983
VAIHTUVAT VASTAAVAT			
Vaihto-omaisuus			
Aineet ja tarvikkeet	9	134	110
Lyhytaikaiset saamiset	10		
Myyntisaamiset		12 728	16 907
Lainasaamiset		52	18
Siirtosaamiset		1 724	2 121
Muut saamiset		13 092	13 045
		27 596	32 091
Rahoitusarvopaperit	11	74 381	70 586
Rahat ja pankkisaamiset		26 932	24 909
Vaihtuvat vastaavat yhteensä		129 044	127 697
Vastaavaa yhteensä		142 184	142 680

SUOMEN KUNTALIITTO

KONSERNI (1000 euroa)

VASTATTAVAA		2020	2019
OMA PÄÄOMA	12		
Peruspääoma		16 819	16 819
Edell.tilikaus.ylijäämä		83 598	78 030
Tilikauden ali-/ylijäämä		1 862	5 469
		102 279	100 318
VÄHEMMISTÖOSUUS		4	66
PAKOLLISET VARAUKSET	13	7 326	7 890
VIERAS PÄÄOMA	14		
Pitkäaikainen			
Lainat rahoituslaitoksilta		0	268
Muut pitkäaikaiset velat		400	125
Laskennalliset verovelat		174	190
		574	583
Lyhytaikainen vieras pääoma			
Saadut ennakot		8 162	9 601
Ostovelat		4 904	5 363
Lainat rahoituslaitoksilta		7	300
Muut lyhytaikaiset velat		4 027	4 412
Siirtovelat		14 899	14 147
Vieras pääoma yhteensä		32 574	34 406
Vastattavaa yhteensä		142 184	142 680

SUOMEN KUNTALIITTO KONSERNI**TILINPÄÄTÖKSEN LIITETIEDOT****31.12.2020****TILINPÄÄTÖKSEN LAADINTAPERIAATTEET****Aineettomien ja aineellisten hyödykkeiden arvostus**

Rakennukset	20-30 vuotta
Rakennuksissa olevat koneet	20-30 vuotta
Tutkimusalus	15 vuotta
Laboratoriokalusto	7 vuotta
Toimistokalusteet	7 vuotta
Ajoneuvot	4-7 vuotta
Atk-laitteet	3 vuotta
Ohjelmistot	5 vuotta
Liikearvo	5 vuotta
Konsernin liikearvo	5-10 vuotta *
Muut pitkävaikutteiset menot	5 vuotta

* Konserni liikearvon vaikutusaika on katsottu olevan 10 vuotta 5 vuoden sijaan.

KT Kuntatyönantajien käyttöomaisuushankinnat poistetaan kokonaan hankintavuonna tilivuositain tasattavien kuntakohtaisten maksuosuuksien vuoksi.

Vaihto-omaisuuden arvostus

Vaihto-omaisuus on aktivoitu varovaisuuden periaatetta noudattaen välittömään hankintamenoonsa tai sitä alempaan todennäköiseen myyntihintaan.

Pitkän valmistusajan vaativien hankkeiden tuloutus

FCG-konserni: Projektit, joilla on kiinteä budjetti, kirjataan tuotoksi tehdyn työn mukaan varovaisesti siihen asti kun budjettia on käytettävissä. Budjetin ylittävät työt ja kulut kirjataan projektin kuluksi. Näitä vastaavia tuottoja ei jaksoteta. Muut hankkeet tuloutetaan juoksevasti laskutuksen mukaan.

Tutkimus- ja tuotekehitysmenot

Tutkimus- ja tuotekehitysmenot on kirjattu vuosikuluksi niiden syntymisvuonna.

Sijoitus- ja rahoitusomaisuuden arvostus

Sijoitus- ja rahoitusomaisuuden arvopaperit on arvostettu hankintamenoon tai sitä alempaan markkinahintaan.

Konsernitilinpäätöksen laajuus

Suomen Kuntaliiton konsernitilinpäätökseen sisältyy Kuntaliiton oman ja KT Kuntatyönantajien lisäksi liiton kokonaan omistaman tytäryhtiön KL-Kuntahankinnat Oy:n tilinpäätökset sekä Kuntaliiton 100 % omistaman Kuntaliitto Holding-konsernin tilinpäätös. Lisäksi 35% osuus syksyllä 2019 hankitun Hansel Oy:n tuloksesta. Konsernitilinpäätökseen ei ole yhdistelty SIPU AB-nimistä 60%:sti omistettua yhtiötä. Yhdistelemättä jättäminen perustuu kirjanpitolain 6 luvun 3 oivkälän 1. kohtaan.

SUOMEN KUNTALIITTO

Konsernitilinpäätöksen laskentaperiaatteet

Konsernin sisäinen omistus on eliminoitu hankintamenomenetelmällä. Konsernin sisäiset saamiset ja velat sekä sisäinen voitonjako on eliminoitu.

Osakkuusyritykset on yhdistetty pääomaosuusmenetelmällä. Omistusosuuden mukainen osuus osakkuusyrityksen tilikauden tuloksesta on esitetty rahoitus- ja sijoituserissä.

Tuloslaskelmassa tytäryhtiöt on yhdistetty siihen toimintoon, johon ne luonteensa vuoksi kuuluvat. KL-Kuntahankinnat Oy, KL-Kustannus Oy, KL-Tarkastuspalvelut Oy, Kuntaliitto Holding Oy ja Kuntaliitto Palvelut Oy liiton varsinaiseen toimintaan, FCG Finnish Consulting Group -konserni ja sen tytäryhtiöt sekä Kunta-Efeko Oy sijoitustoimintaan.

Toimintokohtaisiin eriin tuotoiksi ja kuluiksi yhdistetään tytäryhtiöiden tuotot tuottoihin ja kulut ao. kuluihin. Toiminnanaloille on kohdistettu toiminnan erilliskulut. Sijoitus- ja rahoitustoiminnan tuotoiksi ja kuluiksi yhdistetään tytäryhtiöiden rahoitustuotot ja -kulut sekä sijoitustoimintaa palvelevien tytäryhtiöiden tulos.

Esittämistapaa on muutettu koskien toimitilan vuokraa ja saatua avustusta Suomen Kuntasäätiöltä. Aiemmasta poiketen saadun avustuksen arvo (1MEur) tilikaudella on esitetty toiminnan tuotoissa avustuksena ja vastaava määrä toimitilavuokrana tilikaudesta 2020 alkaen. Vertailutiedot eivät ole tältä osin vertailukelpoiset. Esittämistavan muutoksella ei ole vaikutusta tilikauden tuloksiin.

Tuloverot

Verot on esitetty sijoitustoiminnan kuluina.

Laskennalliset verovelat ja -saamiset

Kertyneistä poistoeroista on laskettu laskennallinen verovelka.

Valuuttamääräiset erät

Ulkomaanrahan määräiset saamiset ja velat on muutettu Suomen rahaksi tilinpäätöspäivän kurssiin. Noteeraamattomien valuuttojen osalta on käytetty liikepankkien ohjeellisia kursseja. Ulkomaisten konserniyritysten tuloslaskelmat on muutettu tilikauden keskikurssiin ja taseet on muutettu euromääräisiksi tilinpäätöspäivän kurssiin ja kurssiero sisältyy tilikauden voittoon.

Konsernin sisäisen omistuksen eliminoinnista syntyvä muuntoero on esitetty edellisten vuosien voittovaroista.

Eläkevastuut

Kuntaliiton ja sen tytäryhtiöiden palveluksessa olevien henkilöiden eläketurva on järjestetty Kevan kautta, lukuun ottamatta FCG Finnish Consulting Group Oy:tä, jonka eläkevakuutukset on hoidettu työeläkevakuutusyritysten kautta.

Kevan valtuusto vahvistaa vuosittain eläkemenoperusteisen eläkemaksun kokonaismäärän. Kokonaismäärä jaetaan jäsenyhteisöjen maksettavaksi sen perusteella, miten paljon nyt maksussa olevista eläkkeistä on karttunut kunkin jäsenyhteisön palveluksessa ennen vuotta 2005 tehdystä työstä. Eläkemenoperusteisen eläkemaksun kokonaismäärä vuonna 2019 on yhteensä 737 miljoonaa euroa (vuonna 2019 yhteensä 703 miljoonaa euroa). (Lähde: Keva.fi) Liite 2021 vastuissa

Kuntaliiton ja KL-Kustannus Oy:n eläkevastuu on arvioitu Finanssivalvonnan säännösten mukaan tehdyn laskelman perusteella ja kirjattu pakolliseksi varaukseksi. Kuntaliiton vastuun kokonaismäärä on 6,71 milj. euroa v 2019. KT Kuntatyönantajien lainsäädännön perusteella, kuntien vastuulla oleva 134 834,61 euroa on kirjattu tulosvaikutteisesti v2019. Laskelma tehdään kahden vuoden välein.

Koko konsernin eläkemenoperusteinen varaus on tilinpäätöshetkellä 6,3 milj. euroa. Eläkevastuu KUEL:n ulkopuolisista varhennetuista eläkkeistä esitetään pakollisena varauksena. Liitolla ei ole muita kattamattomia eläkevastuita.

SUOMEN KUNTALIITTO

Tuloslaskelman liitetiedot (1000 €)

1 Liitetiedot henkilöstöstä

	Konserni		Emoyhdistys	
	2020 henkilöä	2019 henkilöä	2020 henkilöä	2019 henkilöä
1.1 Henkilöstön lukumäärä keskimäärin	940	971	239	234
KT Kuntatyöntantajien osuus	62	61	62	61

1.2 Henkilöstökulujen erittely

	Konserni		Emoyhdistys	
	2020	2019	2020	2019
Palkat ja palkkiot	-47 671	-50 431	-15 901	-15 189
Eläkekulut	-7 067	-7 964	-2 762	-2 745
Muut henkilösivukulut	-1 997	-1 949	-505	-436
Henkilöstökulut	-56 735	-60 345	-19 168	-18 370

Henkilöstökulut sisältyvät
tuloslaskelmaan seuraavasti:

Kunnallinen edunvalvonta	-16 465	-19 572	-14 269	-13 739
KT Kuntatyöntantajat	-4 899	-4 631	-4 899	-4 631
Sijoitustoiminta	-35 372	-36 142	0	0
	-56 735	-60 345	-19 168	-18 370

1.3 Johdon palkat ja palkkiot

Johdon palkat, hallituksen-, työvaliokunnan
ja valtuuskunnan palkkiot

	2 915	2 791	981	932
--	-------	-------	-----	-----

2 Poistot

	Konserni		Emoyhdistys	
	2020	2019	2020	2019
Poistojen kokonaismäärä				
Aineettomat hyödykkeet	-2 706	-1 978	0	-1
Koneet ja kalusto	-540	-543	-83	-42
	-3 246	-2 521	-83	-43

Poistot sisältyvät tuloslaskelman eriin seuraavasti:

Kunnallinen edunvalvonta	-301	-340	-35	-37
KT Kuntatyöntantajat	-47	-6	-47	-6
Sijoitustoiminta	-2 897	-2 175	0	0
	-3 246	-2 521	-83	-43

3. Kokonaistuotot ja -kulut

	Konserni		Emoyhdistys	
	2020	2019	2020	2019
Varsinaisen toiminnan tuotot	19 920	20 896	13 208	12 025
Varainhankinta	18 657	18 889	18 657	18 889
Sijoitus- ja rahoitustoiminnan tuotot	73 416	84 054	7 978	9 947

Tuotot yhteensä	111 993	123 839	39 843	40 861
------------------------	----------------	----------------	---------------	---------------

Varsinaisen toiminnan kulut	-34 476	-37 453	-32 577	-31 945
Sijoitus- ja rahoitustoiminnan kulut	-75 656	-80 916	-772	-977

Kulut yhteensä	-110 131	-118 369	-33 348	-32 923
-----------------------	-----------------	-----------------	----------------	----------------

Tilikauden tulos	1 862	5 470	6 498	7 939
-------------------------	--------------	--------------	--------------	--------------

3.1 Tilintarkastajan palkkiot

	Konserni		Emoyhdistys	
	2020	2019	2020	2019
Tilintarkastuspalkkiot	-149	-159	-29	-27
Vero-,lakineuvonta	-72	-18	0	0
Muut palkkiot	-32	-277	-6	-52
	-253	-454	-35	-79

4. Sijoitus- ja rahoitustoiminta

	Konserni		Emoyhdistys	
	2020	2019	2020	2019
Tuotot				
Osinkotuotot	71	694	5 014	4 245
Korkotuotot	51	11	25	24
Myyntivoitot	3 095	1 644	1 682	1 228
Arvonpalautukset rahoitusarvopapereista	104	4 789	104	4 451
Muut rahoitustuotot	0	0	1 152	0
Tuotot yhteensä	3 321	7 138	7 978	9 947
Kulut				
Korkokulut	-88	-119	-9	-20
Muut rahoituskulut	-137	-69	-43	-43
Myyntitappiot, arvopaperit	-1 270	-533	-619	-176
Arvonlennukset rahoitusarvopapereista	-99	-838	-101	-738
Kulut yhteensä	-1 595	-1 558	-772	-977
Liiketoiminnan tulos	-3 873	-2 446		
Osuus osakkuusyhtiön tuloksesta	-541	-120		
Yhteensä	-4 414	-2 566		
Sijoitus- ja rahoitustoiminta yhteensä			7 206	8 970

4.1 Sijoitus- ja rahoitustoimintaan sisältyvä liiketoiminta eriteltynä

	Konserni	
	2020	2019
Liikevaihto	69 626	76 710
Liiketoiminnan muut tuotot	469	206
Materiaalit ja palvelut	-15 643	-18 027
Henkilöstö- ja muut henkilösivukulut	-35 372	-37 479
Poistot ja arvonalentumiset	-2 897	-2 175
Liiketoiminnan muut kulut	-18 331	-20 372
Liiketappio	-2 148	-1 138
Rahoitustuotot ja -kulut	-450	-123
Verot	-1 275	-1 184
Vähemmistön osuus	-541	-120
Tilikauden tulos	-4 414	-2 566

5 Tilinpäätössiirrot

	Konserni	
	2020	2019
Tuloverot	-1 275	-1 282
Laskennallisen verovelan muutos	-2	-11
Laskennallisen verosaamisen muutos	17	
Poistoero	-1	53
Ruotsin vapaaehtoinen varaus	-16	55
	-1 277	-1 184

SUOMEN KUNTALIITTO

Taseen vastaavia koskevat liitetiedot (1000 €)

PYSYVÄT VASTAAVAT

6 Aineettomat hyödykkeet

	Konserni		Emoyhdistys	
	2020	2019	2020	2019
Aineettomat oikeudet				
Hankintameno 1.1.	2 634	2 405	10	10
Lisäykset	160	229	0	0
Luovutukset	35	0	0	0
Vähennykset	-39	0	0	0
Hankintameno 31.12.	2 790	2 634	10	10
Kertyneet poistot ja arvonalennukset	-2 278	-2 114	10	-9
Luovutusten kertyneet poistot	0	0	0	0
Tilikauden poisto	-188	-164	0	-1
Kertyneet poistot 31.12.	-2 466	-2 278	10	-10
Kirjanpitoarvo 31.12.	324	356	0	0
Liikearvo				
Hankintameno 1.1.	3 025	2 798		
Lisäykset	7	226		
Vähennykset	0	0		
Hankintameno 31.12.	3 032	3 025		
Kertyneet poistot ja arvonalennukset	-1 559	-1 182		
Luovutusten kertyneet poistot	0	0		
Tilikauden poisto	-393	-378		
Kertyneet poistot 31.12.	-1 952	-1 559		
Kirjanpitoarvo 31.12.	1 080	1 465		
Konserniliikearvo				
Hankintameno 1.1.	21 323	20 289		
Vähennys	-959	0		
Lisäys, uudet tytäryhtiöt	1 426	1 034		
Lisäykset	500	0		
Hankintameno 31.12.	22 290	21 323		
Kertyneet poistot ja arvonalennukset	-18 207	-17 227		
Tilikauden poisto	-1 581	-980		
Kertyneet poistot 31.12.	-19 788	-18 207		
Kirjanpitoarvo 31.12.	2 501	3 116		
Kehittämismenot				
Hankintameno 1.1.	1 464	841		
Lisäys	328	622		
Lisäys, uudet tytäryhtiöt	0	0		
Vähennys	0	0		
Hankintameno 31.12.	1 791	1 464		
Kertyneet poistot				
Kertyneet poistot, uudet tytäryhtiöt	-512	-321		
Tilikauden poistot	0	-191		
Kertyneet poistot 31.12.	-784	-512		
Menojäännös 31.12.	1 008	952		
Muut pitkävaikutteiset menot				
Hankintameno 1.1.	5 410	5 134		
Lisäykset	290	276		
Vähennykset	0	0		
Hankintameno 31.12.	5 700	5 410		
Kertyneet poistot ja arvonalennukset	-4 632	-4 370		
Vähennysten kertyneet poistot	-4	0		
Tilikauden poisto	-272	-266		
Kertyneet poistot 31.12.	-4 908	-4 636		
Kirjanpitoarvo 31.12.	792	773		

	Konserni		Emoyhdistys	
	2020	2019	2020	2019
7 Aineelliset hyödykkeet				
Maa- ja vesialueet, liittymismaksut				
Hankintameno 1.1.	207	207	115	115
Luovutukset	0	0	0	0
Hankintameno 31.12.	207	207	115	115
Kirjanpitoarvo 31.12.	207	207	115	115
 Rakennukset ja rakennelmat				
Hankintameno 1.1.	0	44		
Lisäykset	0	0		
Luovutukset	0	0		
Hankintameno 31.12.	0	44		
Kertyneet poistot ja arvonalennukset 1.1	0	-44		
Vähennysten/luovutusten kertyneet poistot	0	0		
Tilikauden poisto	0	0		
Kertyneet poistot 31.12.	0	-44		
Kirjanpitoarvo 31.12.	0	0		
 Koneet ja kalusto				
Hankintameno 1.1.	10 686	10 649	574	521
Lisäykset	332	340	106	109
Lisäys, uudet tytäryhtiöt	0	3	0	0
Vähennykset	-136	-306	-51	-98
Väh. Yrit sis siirrosta	0	0	0	0
Hankintameno 31.12.	10 882	10 686	629	532
Kertyneet poistot ja arvonalennukset	-8 711	-8 243	-349	-345
Kertyneet poistot, uudet tytäryhtiöt	0	0	0	0
Vähennysten kertyneet poistot	57	69	7	31
Tilikauden poisto	-540	-537	-83	-33
Luovutusten kertyneet poistot	0	0	0	
Kertyneet poistot 31.12.	-9 194	-8 711	-425	-348
Kirjanpitoarvo 31.12.	1 688	1 975	204	185
 Muut aineelliset hyödykkeet	2020	2019		
Hankintameno 1.1.	403	369	347	347
Lisäys	4	45	12	0
Lisäys, uudet tytäryhtiöt	0	0	0	0
Vähennys	-36	-11	0	0
Hankintameno 31.12.	371	403	359	347
Kertyneet poistot 1.1.	-1	0		
Vähennysten kertyneet poistot	12	0		
Tilikauden poistot	0	0		
Kertyneet poistot 31.12.	11	-1		
Menojäännös 31.12.	382	402		

8 Sijoitukset	Konserni		Emoyhdistys	
	2020	2019	2020	2019
Hankintameno 1.1.	5 736	2 450	43 991	40 435
Lisäykset	2	3 557	0	3 556
Lisäys, uudet tytäryhtiöt	0	0	0	0
Vähennykset	-620	-271	-1	0
Hankintameno 31.12.	5 118	5 736	43 990	43 991

8.1 Kuntaliiton tytäryhtiöosakkeet

	Kpl	Konsernin omistus- osuus %	emoyhtiön om.osuus %
KL-Kuntahankinnat Oy, Helsinki	2 500	100	100
Kuntaliitto Holding Oy, Helsinki	35 340 867	100	100

8.2 Omistukset konserniyrityksissä

Kuntaliitto Holding Oy tytäryhtiöt:

Kuntaliitto Palvelut Oy, Helsinki	25	100	100
KL-Tarkastuspalvelut Oy, Helsinki	4	100	100
Kunta-Efeko Oy, Helsinki	1 000	100	100
KL-Kustannus Oy, Helsinki	100	100	100
FCG Finnish Consulting Group Oy, Helsinki	19 679 000	100	100

FCG Finnish Consulting Group Oy tytäryhtiöt:

FCG Koulutus Oy		100	100
FCG Suunnittelu ja tekniikka Oy		100	100
FCG Konsultointi Oy		100	100
FCG International Oy		100	100
FCG Talent Oy		100	100
FCG Smart Transportation Oy		75	75
Finnish Consulting Group Asia Pte. Ltd, Singapore		100	100
FCG ANZDEC Ltd, Uus Seelanti		100	100
Finnish Consulting Group SRL, Romania		100	100
LLC Finnish Consulting Group, Ukraina		100	90
SIPU International Ab, Ruotsi		100	100
SIPU Ab, Ruotsi		60	
FCG Germany GmbH, Saksa		100	100
POVVIK EAD, Bulgaria		100	100
FCG Swedish Development AB, Ruotsi		100	100
FCG Kenya Ltd, Kenia		98	

8.3 Osuudet omistusyhteisyrityksissä

	Konsernin omistus- osuus %	oma pääoma	voitto/tappio
Oü Projektikeskus, Viro	27,3 %		
Kiinteistö Oy Södra Bergbacka	21,7 %	1 432 826	-3 091
Hansel Oy	35,0 %	8 106 006	-1 723 217

VAIHTUVAT VASTAAVAT

	Konserni		Emoyhdistys	
	2020	2019	2020	2019
9 Vaihto-omaisuus				
Aineet ja tarvikkeet				
Hankintameno 1.1.	110	126	90	93
Lisäys	24	7	26	7
Vähennys	0	-22	0	-10
Hankintameno 31.12.	134	110	115	90
10 Lyhytaikaiset saamiset				
	2020	2019	2020	2019
10.1 Myyntisaamiset	12 728	16 907	380	668
10.2 Saamiset saman konsernin yrityksiltä				
Myyntisaamiset			78	214
Muut saamiset			102	102
			181	317
10.3 Siirtosaamiset ja muut lyhytaikaiset saamiset				
Muut lyhytaikaiset saamiset				
Henkilöstöön liittyvät saamiset	24	44	0	0
Projektiennakot	117	48	0	0
Kuntien maksuosuudet KT	641	1 161	641	1161
Muut	943	868	16	22
	1 724	2 121	657	1183
Lyhytaikaisten siirtosaamisten olennaiset erät				
Projektirahoitus	6 760	7 665	430	1315
Vuokrat	0	261	0	0
Palkkionpalautukset	0	89	0	89
Rahoitusarvopaperit, avoin tapahtuma	0	0	0	0
Versaamiset	0	232	0	0
Laskennallinen versaaminen	31	6	0	0
Työttömyysvakuutuspalautus	0	0	0	0
Henkilöstöön liittyvät saamiset	80	261	80	129
Siirtyvä laskutus	1 253	1 570	0	0
KT siirtosaamiset	468	343	468	343
Muut	277	2 617	243	52
	8 870	13 045	1 221	1 928
11 Rahoitusarvopaperit				
	2020	2019	2020	2019
Muut arvopaperit				
Kirjanpitoarvo 31.12.	74 381	70 586	68 650	67 552
Markkina-arvo	83 511	76 445	77 266	73 259
	9 131	5 859	8 616	5 706

Rahoitusarvopaperit sisältävät pääasiassa julkisen kaupankäynnin kohteena olevia rahastosijoituksia. Rahoitusarvopaperit arvostetaan alkuperäiseen hankintamenuon tai sitä alempaan markkina-arvoon.

Rahat ja pankki saamiset

Konsernilla on käytössään konsernipankkitili, jonka omistaja on konsernin emoyhtiö. Tilinpäätöshetkellä tytäryhtiöiden tilien varat/velat raportoidaan emoyhtiön rahavarjoissa. Vastaavasti tytäryhtiöissä tilin varat/velat esitetään lyhytaikaisissa saamisissa/veloissa emoyhtiölle.

Taseen vastattavia koskevat liitetiedot (1000 €)

12 Oman pääoman ja rahastojen muutokset	Konserni		Emoyhdistys	
	2020	2019	2020	2019
Oman pääoman muutokset				
Peruspääoma 31.12.2015	16 819	16 819	16 819	16 819
Voitto edellisiltä tilikausilta 1.1. oikaisut ed.vuosien tulokseen	83 499	78 455	76 469	68 530
	429	-5	0	0
Muuntoeron muutos	-331	-421	0	0
Voitto edellisiltä tilikausilta 31.12.	83 928	78 450	76 469	68 530
Tilikauden voitto (tappio)	1 862	5 470	6 498	7 939
Oma pääoma yhteensä	102 278	100 318	99 785	93 288

13 Pakolliset varaukset	Konserni		Emoyhdistys	
	2020	2019	2020	2019
Eläkevaraus	7 326	7 890	7 156	7 724

Eläkevaraukset ovat työnantajan maksamia
lisäeläkkeitä varten sekä varautuminen eläkemenoperusteiseen maksuun

14 VIERAS PÄÄOMA

Vieraaseen pääomaan kuuluvat olennaiset erät

Lyhytaikainen vieras pääoma	Konserni		Emoyhdistys	
	2020	2019	2020	2019
Projektitoimintaan liittyvät ennakot	8 162	9 601	1 010	611
Velat saman konsernin yrityksille				
Ostovelat			94	454
Muut velat			2 867	9168
			2 961	9 622
Siirtovelkojen olennaiset erät				
Palkat ja lomapalkkavelka sos. menoiin	895	8 687	3 579	3 278
Projektitoimintaan liittyvät velat	3 292	3 549	0	0
Lisähinta yrityskaupoista	0	0	0	0
Verot	325	34	0	0
Korot	0	0	0	0
Muut siirtovelat	2 066	1 877	604	531
	6 579	14 147	4 182	3 809

15 Kuntaliiton taseeseen sisältyvät KT

Kuntatyönantajien saatavat ja velat

Lyhytaikaiset saatavat	Emoyhdistys	
	2020	2019
Myyntisaatavat	251	435
Muut saamiset	349	0
Maksusuudet	641	1 161
Siirtosaamiset	607	390
	1 847	1 986
Pakolliset varaukset, eläkevastuut	-386	-418
Lyhytaikaiset velat		
Ostovelat	-172	-165
Muut velat saman konsernin yrityksille	-38	-187
Muut velat	-106	-98
Lomapalkkavelka sos. menoiin	-843	-763
Siirtovelat, muut	-340	-356
	-1 885	-1 986

	Konserni		Emoyhdistys	
16. Vakuudet ja vastuusitoumukset	2020	2019	2020	2019
Samaan konserniin kuuluvien yhtiöiden puolesta annettu vakuus				
Yrityskiinnitykset *	0	0	0	0
*) annettu rahoituslimiitin ja pankkitakausten vakuudeksi				
Leasingvastuut	Konserni		Emoyhdistys	
Leasingsopimusten maksamatta olevat määrät	2020	2019	2020	2019
Erääntyy seuraavana vuonna	779	945	81	100
Myöhemmin maksettavat	524	729	91	108
Yhteensä	1 303	1 674	172	209
Toimitilojen vuokravastuut				
Erääntyy seuraavana vuonna	2 214	1 952		
Myöhemmin maksettavat	5 166	6 066		
Yhteensä	7 380	8 017		
Koronvaihtosopimukset				
Käypä arvo		-1		
Nimellisarvo		600		
Pitkäaikaiset lainat, jotka erääntyvät 5 vuoden jälkeen				
Velat saman konsernin yhteisölle	2 389	2 389		
Muut velat	0	0		

Lähipiiritapahtumia koskevat liitetiedot

Kuntaliitto-konsernin emoyhteisö on Suomen Kuntaliitto ry, jonka lähipiiriin kuuluvat yhteisöt ja säätiöt, joissa Suomen Kuntaliitto ry suoraan tai välillisesti käyttää määräysvaltaa tai huomattavaa vaikutusvaltaa, liiton ja yhtiöiden hallitusten jäsenet ja varajäsenet, liiton valtuuskunnan puheenjohtajisto, liiton ja yhtiöiden toimitusjohtajat, varatoimitusjohtajat, liiton hallintojohtaja sekä heidän perheenjäsenensä sekä sellaiset yhtiöt, yhdistykset tai säätiöt joissa em. lähipiiriin kuuluva henkilö käyttää määräysvaltaa tai huomattavaa vaikutusvaltaa.

Kaikki lähipiiriin kanssa tehdyt liiketoimet ovat olleet markkinaehtoisia.

Kunta-Efeko Oy:llä on FCG Finnish Consulting Group Oy:n kanssa sopimus, jossa FCG sitoutuu ostamaan Kunta-Efeko Oy:n henkilöstön työpanoksen ja vastineeksi vastaa näiden henkilöiden palkka-, toimitila- ja työvälinekustannuksista.

Konserniin kuuluvaa kirjanpitovelvollista koskevat liitetiedot

Suomen Kuntaliitto ry:n konsernitilinpäätös säilytetään osoitteessa:
Toinen linja 14, 00530 Helsinki.

SUOMEN KUNTALIITTO

KÄYTETYT TOSITELAJIT JA -NUMEROT

2020

Yhtiön pääkirjanpito on tehty Wintime-nimisessä kirjanpitojärjestelmässä

	TOSITELAJI	
OP tositteet	1902	paperitositteet
Danske tositteet	1911	paperitositteet
Nordea tositteet	1914	paperitositteet
Bryssel pankkitositteet	1960	paperitositteet
Bryssel kassatositteet	1962	paperitositteet
Myyntilaskut, Wintime	2030	sähköinen
Myyntilask. viitesuoritukset	2040	sähköinen
Myyntilask. muut suoritukset	2050	sähköinen
Myyntilask. kuittaukset	2060	sähköinen
Ostolaskujen suoritukset	3020	paperintositteet
Approval laskut	3050	sähköinen
Palkkatositteet	4010	paperitositteet
Matkalaskut	5010	sähköinen
Käyttöomaisuus tos.	5020	sähköinen
Muistiot	6010	sähköinen
Sisäiset	6020	sähköinen

LUETTELO KÄYTETYISTÄ KIRJANPITOKIRJOISTA

PÄIVÄKIRJA	sähköinen
PÄÄKIRJA	sähköinen
TILINPÄÄTÖS TILIKAUDELTA	sähköinen/paperinen
MYYN TIRESKONTRA	sähköinen
OSTORESKONTRA	sähköinen
PALKKAKIRJANPITO	paperitulosteina
PALKKIOKKIRJANPITO	paperitulosteina
KÄYTTÖOMAISUUS	sähköinen

SUOMEN KUNTALIITTO**TILINPÄÄTÖKSEN JA TOIMINTAKERTOMUKSEN ALLEKIRJOITUKSET**

SUOMEN KUNTALIITTO RY:N HALLITUS

Helsingissä . päivänä kuuta 2021

Räsänen Joona
hallituksen puheenjohtaja

Rautio Sari
I hallituksen varapuheenjohtaja

Tölli Tapani
II hallituksen varapuheenjohtaja

Kankaanniemi Toimi

Kokko Annika

Korhonen Martti

Lehtonen Harri

Lehtosalo-Lönnberg Eeva-Kaisa

Lumela Meri

Lyly Lauri

Nylander Mikaela

Rantanen Tuomas

Sankelo Janne

Sazonov Daniel

Taponen Merja

Minna Karhunen
Toimitusjohtaja

TILINPÄÄTÖSMERKINTÄ

Suoritetusta tilintarkastuksesta on tänään annettu kertomus.

Helsingissä päivänä kuuta 2021

KPMG Oy Ab
Tilintarkastusyhteisö

Heidi Vierros
KHT

SIGNATURES

ALLEKIRJOITUKSET

UNDERSKRIFTER

SIGNATURER

UNDERSKRIFTER

This documents contains 22 pages before this page
Dokumentet inneholder 22 sider før denne siden

Tämä asiakirja sisältää 22 sivua ennen tätä sivua
Dette dokument indeholder 22 sider før denne side

Detta dokument innehåller 22 sidor före denna sida

authority to sign
representative
custodial

asemavaltuus
nimenkirjoitusoikeus
huoltaja/edunvalvoja

ställningsfullmakt
firmateckningsrätt
förvaltare

autoritet til å signere
representant
foresatte/verge

myndighed til at underskrive
repræsentant
frihedsberøvende

This documents contains 23 pages before this page

Dokumentet inneholder 23 sider før denne siden

Tämä asiakirja sisältää 23 sivua ennen tätä sivua

Dette dokument indeholder 23 sider før denne side

Detta dokument innehåller 23 sidor före denna sida

authority to sign

representative

custodial

asemavaltuus

nimenkirjoitusoikeus

huoltaja/edunvalvoja

ställningsfullmakt

firmateckningsrätt

förvaltare

autoritet til å signere

representant

foresatte/verge

myndighed til at underskrive

repræsentant

frihedsberøvende

SIGNATURES

ALLEKIRJOITUKSET

UNDERSKRIFTER

SIGNATURER

UNDERSKRIFTER

This documents contains 24 pages before this page
Dokumentet inneholder 24 sider før denne siden

Tämä asiakirja sisältää 24 sivua ennen tätä sivua
Dette dokument indeholder 24 sider før denne side

Detta dokument innehåller 24 sidor före denna sida

authority to sign
representative
custodial

asemavaltuus
nimenkirjoitusoikeus
huoltaja/edunvalvoja

ställningsfullmakt
firmateckningsrätt
förvaltare

autoritet til å signere
representant
foresatte/verge

myndighed til at underskrive
repræsentant
frihedsberøvende

KPMG Oy Ab
Töölönlahdenkatu 3 A
PL 1037
00101 HELSINKI

Puhelin 020 760 3000
www.kpmg.fi

Tilintarkastuskertomus

Suomen Kuntaliitto ry;Finlands Kommunförbund rf:n jäsenille

Tilinpäätöksen tilintarkastus

Lausunto

Olemme tilintarkastaneet Suomen Kuntaliitto ry;Finlands Kommunförbund rf:n (y-tunnus 0926151-4) tilinpäätöksen tilikaudelta 1.1.–31.12.2020. Tilinpäätös sisältää sekä konsernin että yhdistyksen taseen, tuloslaskelman ja liitetiedot.

Lausuntonamme esitämme, että tilinpäätös antaa oikean ja riittävän kuvan konsernin sekä yhdistyksen toiminnan tuloksesta ja taloudellisesta asemasta Suomessa voimassa olevien tilinpäätöksen laatimista koskevien säännösten mukaisesti ja täyttää lakisääteiset vaatimukset.

Lausunnon perustelut

Olemme suorittaneet tilintarkastuksen Suomessa noudatettavan hyvän tilintarkastustavan mukaisesti. Hyvän tilintarkastustavan mukaisia velvollisuuksiamme kuvataan tarkemmin kohdassa *Tilintarkastajan velvollisuudet tilinpäätöksen tilintarkastuksessa*. Olemme riippumattomia yhdistyksestä ja konserniyrityksistä niiden Suomessa noudatettavien eettisten vaatimusten mukaisesti, jotka koskevat suorittamaamme tilintarkastusta ja olemme täyttäneet muut näiden vaatimusten mukaiset eettiset velvollisuutemme. Käsityksemme mukaan olemme hankkineet lausuntonne perustaksi tarpeellisen määrän tarkoitukseen soveltuvaa tilintarkastusevidenssiä.

Tilinpäätöstä koskevat hallituksen velvollisuudet

Hallitus vastaa tilinpäätöksen laatimisesta siten, että se antaa oikean ja riittävän kuvan Suomessa voimassa olevien tilinpäätöksen laatimista koskevien säännösten mukaisesti ja täyttää lakisääteiset vaatimukset. Hallitus vastaa myös sellaisesta sisäisestä valvonnasta, jonka se katsoo tarpeelliseksi voidakseen laatia tilinpäätöksen, jossa ei ole väärinkäytöksestä tai virheestä johtuvaa olennaista virheellisyttä.

Hallitus on tilinpäätöstä laatiessaan velvollinen arvioimaan yhdistyksen ja konsernin kykyä jatkaa toimintaansa ja soveltuvissa tapauksissa esittämään seikat, jotka liittyvät toiminnan jatkuvuuteen ja siihen, että tilinpäätös on laadittu toiminnan jatkuvuuteen perustuen. Tilinpäätös laaditaan toiminnan jatkuvuuteen perustuen, paitsi jos yhdistys tai konserni aiotaan purkaa tai toiminta lakkauttaa tai ei ole muuta realistista vaihtoehtoa kuin tehdä niin.

Tilintarkastajan velvollisuudet tilinpäätöksen tilintarkastuksessa

Tavoitteenamme on hankkia kohtuullinen varmuus siitä, onko tilinpäätöksessä kokonaisuutena väärinkäytöksestä tai virheestä johtuvaa olennaista virheellisyttä, sekä antaa tilintarkastuskertomus, joka sisältää lausuntonne. Kohtuullinen varmuus on korkea varmuustaso, mutta se ei ole tae siitä, että olennainen virheellisyys aina havaitaan hyvän tilintarkastustavan mukaisesti suoritettavassa tilintarkastuksessa. Virheellisyksiä voi aiheutua väärinkäytöksestä tai virheestä, ja niiden katsotaan olevan olennaisia, jos niiden yksin tai yhdessä voisi kohtuudella odottaa vaikuttavan taloudellisiin päätöksiin, joita käyttäjät tekevät tilinpäätöksen perusteella.

Hyvän tilintarkastustavan mukaiseen tilintarkastukseen kuuluu, että käytämme ammatillista harkintaa ja säilytämme ammatillisen skeptisyyden koko tilintarkastuksen ajan. Lisäksi:

- Tunnistamme ja arvioimme väärinkäytöksestä tai virheestä johtuvat tilinpäätöksen olennaisen virheellisuuden riskit, suunnittelemme ja suoritamme näihin riskeihin vastaavia tilintarkastustoimenpiteitä ja hankimme lausuntonne perustaksi tarpeellisen määrän tarkoitukseen soveltuvaa tilintarkastusevidenssiä. Riski siitä, että väärinkäytöksestä johtuva olennainen virheellisyys jää havaitsematta, on suurempi kuin riski siitä, että virheestä johtuva olennainen virheellisyys jää havaitsematta, sillä väärinkäytökseen voi liittyä yhteistoimintaa, väärentämistä, tietojen tahallista esittämättä jättämistä tai virheellisten tietojen esittämistä taikka sisäisen valvonnan sivuuttamista.
- Muodostamme käsityksen tilintarkastuksen kannalta relevantista sisäisestä valvonnasta pystyäksemme suunnittelemaan olosuhteisiin nähden asianmukaiset tilintarkastustoimenpiteet mutta emme siinä tarkoituksessa, että pystyisimme antamaan lausunnon yhdistyksen tai konsernin sisäisen valvonnan tehokkuudesta.
- Arvioimme sovellettujen tilinpäätöksen laatimisperiaatteiden asianmukaisuutta sekä johdon tekemien kirjanpidollisten arvioiden ja niistä esitettävien tietojen kohtuullisuutta.

- Teemme johtopäätöksen siitä, onko hallituksen ollut asianmukaista laatia tilinpäätös perustuen oletukseen toiminnan jatkuvuudesta, ja teemme hankkimamme tilintarkastusevidenssin perusteella johtopäätöksen siitä, esiintyykö sel-laista tapahtumiin tai olosuhteisiin liittyvää olennaista epävarmuutta, joka voi antaa merkittävää aihetta epäillä yhdistyksen tai konsernin kykyä jatkaa toimintaansa. Jos johtopäätöksemme on, että olennaista epävarmuutta esiin-tyy, meidän täytyy kiinnittää tilintarkastuskertomuksessamme lukijan huomiota epävarmuutta koskeviin tilinpäätöksessä esitettäviin tietoihin tai, jos epävarmuutta koskevat tiedot eivät ole riittäviä, mukauttaa lausuntomme. Johtopäätöksemme perustuvat tilintarkastuskertomuksen antamispäivään mennessä hankittuun tilintarkastusevi-denssiin. Vastaiset tapahtumat tai olosuhteet voivat kuitenkin johtaa siihen, ettei yhdistys tai konserni pysty jatkamaan toimintaansa.
- Arvioimme tilinpäätöksen, kaikki tilinpäätöksessä esitettävät tiedot mukaan lukien, yleistä esittämistapaa, rakennetta ja sisältöä ja sitä, kuvastaako tilinpäätös sen perustana olevia liiketoimia ja tapahtumia siten, että se antaa oikean ja riittävän kuvan.
- Hankimme tarpeellisen määrän tarkoitukseen soveltuvaa tilintarkastusevidenssiä konserniin kuuluvia yhteisöjä tai liiketoimintoja koskevasta taloudellisesta informaatiosta pystyäksemme antamaan lausunnon konserniti-linpäätöksestä. Vastaamme konsernin tilintarkastuksen ohjauksesta, valvonnasta ja suorittamisesta. Vastaamme tilintarkastuslausunnosta yksin.

Kommunikoidimme hallintoelinten kanssa muun muassa tilintarkastuksen suunnitellusta laajuudesta ja ajoituksesta sekä merkittävistä tilintarkastushavainnoista, mukaan lukien mahdolliset sisäisen valvonnan merkittävät puutteellisuudet, jotka tunnistamme tilintarkastuksen aikana.

Muut raportointivelvoitteet

Muu informaatio

Hallitus vastaa muusta informaatiosta. Muu informaatio käsittää toimintakertomuksen. Tilinpäätöstä koskeva lausun-tomme ei kata muuta informaatiota.

Velvollisuutenamme on lukea muu informaatio tilinpäätöksen tilintarkastuksen yhteydessä ja tätä tehdessämme arvioida, onko muu informaatio olennaisesti ristiriidassa tilinpäätöksen tai tilintarkastusta suoritettaessa hankkimamme tietämyksen kanssa tai vaikuttaako se muutoin olevan olennaisesti virheellistä. Velvollisuutenamme on lisäksi arvioida, onko toiminta-kertomus laadittu sen laatimiseen sovellettavien säännösten mukaisesti.

Lausuntonamme esitämme, että toimintakertomuksen ja tilinpäätöksen tiedot ovat yhdenmukaisia ja että toimintakerto-mus on laadittu toimintakertomuksen laatimiseen sovellettavien säännösten mukaisesti.

Jos teemme suorittamamme työn perusteella johtopäätöksen, että toimintakertomuksessa on olennainen virheellisyys, meidän on raportoitava tästä seikasta. Meillä ei ole tämän asian suhteen raportoitavaa.

Muut lausunnot

Puollamme tilinpäätöksen vahvistamista ja vastuuvapauden myöntämistä hallituksen jäsenille tarkastamaltamme tilikau-delta.

Helsingissä 10. toukokuuta 2021

KPMG OY AB

Heidi Vierros
KHT

KUNTA LIITTO

KUNTALIITON VUOSIKERTOMUS 2020

Poikkeusvuosi toi näkyväksi kuntien
ja Kuntaliiton merkityksen

- 1 TOIMITUSJOHTAJAN TERVEHDYS
- 2 KUNTALIITON STRATEGIA, UUDISTUMINEN JA RESURSSIT
 - 2.1 Strategiamme: Vaikuttava kumppani kunnille
 - 2.2 Vuoden 2020 strategiset kärkitoimenpiteet
 - 2.3 Organisaatiouudistuksella yhtenäistettiin johtamista
 - 2.4 Kohti koko kuntakentän yhteistä Yhdessä-toimintamallia
 - 2.5 Henkilöstö uudistumisen voimavarana
 - 2.6 Asiakuudet ja verkostot
 - 2.7 Kuntaliiton talous
- 3 TOIMINNAN KESKEISIMMÄT TULOKSET JA VAIKUTUKSET 2020 YKSIKÖITTÄIN
 - 3.1 Lakiasiat
 - 3.2 Kuntatalous
 - 3.3 Elinvoima, elinkeinot ja työllisyys
 - 3.4 Kuntakehitys, demokratia ja johtaminen
 - 3.5 Tietoyhteiskunta
 - 3.6 Ruotsinkieliset asiat
 - 3.7 Kansainväliset asiat
 - 3.8 Yhdyskunnat ja ympäristö
 - 3.9 Hyvinvointi ja sivistys
 - 3.10 Sosiaali- ja terveyspalvelut

Suomen Kuntaliitto on kuntasektorin edunvalvoja, kehittäjäkumppani sekä asiantuntija- ja tietopalvelujen tarjoaja. Kuntaliiton jäseniä ovat kaikki Suomen 309 kuntaa ja kaupunkia. Toiminnassamme ovat mukana myös maakuntien liitot, sairaanhoitopiirit, muut kuntayhtymät sekä kunta-taustaiset osakeyhtiöt. Kuntaliitossa työskentelee 200 oman alansa huippuasiantuntijaa: lakiasioiden, kuntatalouden, sote-sektorin, kuntien elinvoiman, demokratian ja johtamisen, alueiden käytön, kuntatekniikan ja ympäristön, tietoyhteiskunnan, opetus- ja kulttuurisektorin jne. aloilta.

Perustehtävänäamme on tehdä työtä, jotta kunnat onnistuvat tehtävissään.

Toteutamme perustehtäväämme:

Edunvalvonnalla

Edunvalvontamme lähtökohta on turvata kunta-alalle riittävät toimintaedellytykset ja resurssit tuottaa laadukkaita palveluita asukkailleen sekä edistää alueensa elinvoimaa. Olemme vahva yhteiskunnallinen vaikuttaja, joka on askeleen edellä vaikuttamassa kansalliseen ja kansainväliseen päätöksentekoon ministeriöissä, eduskunnassa ja Euroopan unionissa.

Kehittämällä

Kuntaliiton kehittämis-, tutkimus- ja innovaatiotoiminnan tehtävänä on edistää kuntien ja koko kunta-alan uudistumista. Haluamme olla luomassa edellytyksiä kuntien kestäväälle ja tulokselliselle uudistumiselle sekä elinvoimaisuuden ja kuntalaisten hyvinvoinnin ja osallisuuden vahvistamiselle.

Tarjoamalla neuvonta- ja tietopalveluja

Tarjoamme monialaiseen osaamiseen perustuvia asiantuntija- ja tietopalveluja sekä kohtaamismahdollisuuksia kunnille ja kuntataustaisille yhteisöille.

1 TOIMITUSJOHTAJAN TERVEHDYS

2 KUNTALIITON STRATEGIA, UUDISTUMINEN JA RESURSSIT

- 2.1 Strategiamme: Vaikuttava kumppani kunnille
- 2.2 Vuoden 2020 strategiset kärkitoimenpiteet
- 2.3 Organisaatiouudistuksella yhtenäistettiin johtamista
- 2.4 Kohti koko kuntakentän yhteistä Yhdessä-toimintamallia
- 2.5 Henkilöstö uudistumisen voimavarana
- 2.6 Asiakuudet ja verkostot
- 2.7 Kuntaliiton talous

3 TOIMINNAN KESKEISIMMÄT TULOKSET JA VAIKUTUKSET 2020 YKSIKÖITTÄIN

- 3.1 Lakiasiat
- 3.2 Kuntatalous
- 3.3 Elinvoima, elinkeinot ja työllisyys
- 3.4 Kuntakehitys, demokratia ja johtaminen
- 3.5 Tietoyhteiskunta
- 3.6 Ruotsinkieliset asiat
- 3.7 Kansainväliset asiat
- 3.8 Yhdyskunnat ja ympäristö
- 3.9 Hyvinvointi ja sivistys
- 3.10 Sosiaali- ja terveyspalvelut

1 TOIMITUSJOHTAJAN TERVEHDYS

Uudistumisen ja muutosten vuosi 2020

Vuosi 2020 oli Kuntaliitolle monella tapaa sekä poikkeuksellinen että historiallinen. Otimme monia suuria harppauksia niin koronapandemian tuomien muutosten siivittäminä, kuin myös organisaatiouudistuksen myötä.

Globaali koronapandemia vaikutti kokonaisvaltaisesti meistä jokaiseen ja on haastanut ennennäkemättömällä tavalla muuttamaan totuttuja ja tuttuja toimintatapoja lähes jokaisella elämän sektorilla.

Koronapandemia on myös väkevällä tavalla alleviivannut kuntien erittäin keskeistä roolia hyvinvointimme turvaajina ja yhteiskunnan toimivuuden ylläpitäjinä. Tämä on näkynyt myös Kuntaliitossa.

Koronavuosi muutti – ja ennen kaikkea kehitti – Kuntaliiton toimintaa sekä ohjasi myös edunvalvontamme painopisteitä. Teimme yhdessä kuntien kanssa määrätietoisesti töitä sen eteen, että kunnat saavat parhaan mahdollisen tuen tilanteesta selviämiseksi.

Onnistuimme yhdessä kuntien kanssa edunvalvontatyössä hyvin ja kunnat saivat valtiolta hyvän puskurin ennakoimaan koronan iskua kuntien talouteen. Koronakriisi on kuitenkin edelleen kesken, eikä tietoa loppulaskusta vielä ole. Samalla on muistettava, että kuntien talous ei pitkällä aikavälillä ole kohentunut.

Näin ollen kuntien saama tuki suhteessa kuntien todelliseen tilanteeseen myös haastaa ja hämmentää. On tärkeä muistaa, että kuntatalouden haasteet eivät ole ohi ja tuessa tarvitaan pitkäjänteisyyttä.

Suurien muutosten edessä olimme myös elokuussa 2020, kun käynnistimme mittavan organisaatiouudistuksen. Koronapandemiasta huolimatta pidin tärkeänä sitä, että kykenemme uudistamaan Kuntaliittoa vastaamaan yhä paremmin asiakkaidemme tarpeisiin myös tulevaisuudessa.

Muutoksella halusimme varmistaa, että Kuntaliiton toiminta olisi entistä tehokkaampaa

ja vaikuttavampaa. Samalla pidin tärkeänä kehittää osaamisen jakamiseen, toisilta oppimiseen ja yksikkörajat ylittävän yhteistyön tekemiseen liittyviä käytäntöjä.

Vaikka muutos on aina nähtävä mahdollisuutena, toi organisaatiouudistus mukanaan myös yt-neuvottelut, jotka olivat luonnollisesti sekä henkilöstölle että minulle raskas prosessi. Tehdyt ratkaisut eivät olleet helppoja ja henkilöstön jaksamisesta pyrittiin pitämään huolta parhain mahdollisin tavoin. Henkilöstön tuki muutoksessa on ollut hyvin arvokasta.

Organisaatiouudistuksen lisäksi uudistimme ja kehitimme toimintamallejamme, jotta pystymme reagoimaan yhteiskunnallisesti merkittäviin ilmiöihin entistä tehokkaammin. Osana tätä käynnistimme Kuntaliiton toimintamallikokeilun ja kehitimme ratkaisutiimityöskentelyä.

Tunnistimme kuntakenttään läpileikkaavasti vaikuttavia teemoja, joihin liittyvien tavoit-

1 TOIMITUSJOHTAJAN TERVEHDYS

2 KUNTALIITON STRATEGIA, UUDISTUMINEN JA RESURSSIT

- 2.1 Strategiamme: Vaikuttava kumppani kunnille
- 2.2 Vuoden 2020 strategiset kärkitoimenpiteet
- 2.3 Organisaatiouudistuksella yhtenäistettiin johtamista
- 2.4 Kohti koko kuntakentän yhteistä Yhdessä-toimintamallia
- 2.5 Henkilöstö uudistumisen voimavarana
- 2.6 Asiakuudet ja verkostot
- 2.7 Kuntaliiton talous

3 TOIMINNAN KESKEISIMMÄT TULOKSET JA VAIKUTUKSET 2020 YKSIKÖITTÄIN

- 3.1 Lakiasiat
- 3.2 Kuntatalous
- 3.3 Elinvoima, elinkeinot ja työllisyys
- 3.4 Kuntakehitys, demokratia ja johtaminen
- 3.5 Tietoyhteiskunta
- 3.6 Ruotsinkieliset asiat
- 3.7 Kansainväliset asiat
- 3.8 Yhdyskunnat ja ympäristö
- 3.9 Hyvinvointi ja sivistys
- 3.10 Sosiaali- ja terveyspalvelut

teiden toteuttamiseksi ja haasteiden ratkaisemiseksi perustettiin erilaisia yksikkörajat ylittäviä ratkaisuryhmiä.

Vuonna 2020 keskityimme Kuntaliitossa entistäkin vahvemmin asiakkuustyöhön ja erilaisten verkostojemme vahvistamiseen. Jatkossa valmistelemme ja vahvistamme vaikuttamistyötämme yhä tiiviimmin eri kuntatyyppiverkostojen kanssa ja pidämme yhä paremmin huolta siitä, että koko kuntakentän näkemys tulee kuulluksi.

Kirkastimme vuonna 2020 myös kestävän kehityksen työtämme. Kestävä kehitys on yksi Kuntaliiton strategisista painopisteistä ja panostimme kokonaisuuteen hyvin voimakkaasti uudistamalla kestävän kehityksen työn organisointia. Kytkimme kestävä kehityksen yhä tiiviimmin osaksi ekologista, sosiaalista ja taloudellisesta kestävyyttä. Kestävän kehityksen toiminnot siirrettiinkin strategiayksikköön organisaatiouudistuksen yhteydessä.

Keskustelimme aiheesta myös joulukuussa tasavallan presidentti Sauli Niinistön kanssa. Korostimme kuntien tekemää kestävän kehityksen työtä ja kuntien roolia YK:n kestävän kehityksen tavoitteiden saavuttamisessa.

Vuosi 2020 osoitti, että kykenemme suuriinkin muutoksiin nopeasti. Haluan koko sydämestäni kiittää jokaista työntekijäämme, Kuntaliiton hallitusta ja valtuuskuntaa. Töitä yhteisten asioiden eteen on tehty paljon ja ihmiset ovat venyneet monissa tilanteissa. Kuntaliittolaiset ovat laittaneet itsensä likoon ja olleet valmiita muuttamaan toimintatapoja sekä omaksumaan uutta.

Haluan myös kiittää kuntia, asiakkaitamme ja yhteistyökumppaneitamme vuodesta 2020.

Kuntaliitto tulee olemaan myös jatkossa muutoskykyinen organisaatio. Kuntaliiton asiakastutkimuksen mukaan liiton asiakas-tyytyväisyys on ollut selvässä kasvussa ja Kuntaliiton toiminnan on arvioitu parantuneen viimeisen vuoden aikana.

Vuonna 2021 haluamme uudistua yhä edelleen. Yhä parempien yhteiskunnallista vaikuttavuutta ja lisäarvoa kunnille tuottavien toimintatapojen tunnistaminen ja käyttöön-otto on keskeinen prioriteetti kuluvalle vuodelle.

Tästä on hyvä yhdessä jatkaa kohti tulevaa.

Minna Karhunen

1 TOIMITUSJOHTAJAN TERVEHDYS

2 KUNTALIITON STRATEGIA, UUDISTUMINEN JA RESURSSIT

- 2.1 Strategiamme: Vaikuttava kumppani kunnille
- 2.2 Vuoden 2020 strategiset kärkitoimenpiteet
- 2.3 Organisaatiouudistuksella yhtenäistettiin johtamista
- 2.4 Kohti koko kuntakentän yhteistä Yhdessä-toimintamallia
- 2.5 Henkilöstö uudistumisen voimavarana
- 2.6 Asiakuudet ja verkostot
- 2.7 Kuntaliiton talous

3 TOIMINNAN KESKEISIMMÄT TULOKSET JA VAIKUTUKSET 2020 YKSIKÖITTÄIN

- 3.1 Lakiasiat
- 3.2 Kuntatalous
- 3.3 Elinvoima, elinkeinot ja työllisyys
- 3.4 Kuntakehitys, demokratia ja johtaminen
- 3.5 Tietoyhteiskunta
- 3.6 Ruotsinkieliset asiat
- 3.7 Kansainväliset asiat
- 3.8 Yhdyskunnat ja ympäristö
- 3.9 Hyvinvointi ja sivistys
- 3.10 Sosiaali- ja terveyspalvelut

2 KUNTALIITON STRATEGIA, UUDISTUMINEN JA RESURSSIT

1 TOIMITUSJOHTAJAN TERVEHDYS

2 KUNTALIITON STRATEGIA, UUDISTUMINEN JA RESURSSIT

2.1 Strategiamme: Vaikuttava kumppani kunnille

2.2 Vuoden 2020 strategiset kärkitoimenpiteet

2.3 Organisaatiouudistuksella yhtenäistettiin johtamista

2.4 Kohti koko kuntakentän yhteistä Yhdessä-toimintamallia

2.5 Henkilöstö uudistumisen voimavarana

2.6 Asiakuudet ja verkostot

2.7 Kuntaliiton talous

3 TOIMINNAN KESKEISIMMÄT TULOKSET JA VAIKUTUKSET 2020 YKSIKÖITTÄIN

3.1 Lakiasiat

3.2 Kuntatalous

3.3 Elinvoima, elinkeinot ja työllisyys

3.4 Kuntakehitys, demokratia ja johtaminen

3.5 Tietoyhteiskunta

3.6 Ruotsinkieliset asiat

3.7 Kansainväliset asiat

3.8 Yhdyskunnat ja ympäristö

3.9 Hyvinvointi ja sivistys

3.10 Sosiaali- ja terveyspalvelut

Maaliskuussa 2020 Suomenkin saavuttanut koronapandemia muutti nopeasti työskentelyä ja toiminnan priorisointia. Strategian mukaista työskentelyä täydennettiin akuuteilla toimenpiteillä, jotka tähtäsivät pandemian hoitoon sekä yhteiskunnan toiminnan takaimiseen poikkeusoloissa. Myös Kuntaliiton strategiaa päivitettiin vastaamaan ”uutta normaalia” tilannetta.

2.1 Strategiamme: Vaikuttava kumppani kunnille

Kuntaliiton strategia ”Vaikuttava kumppani kunnille” tuli voimaan vuoden 2020 alusta. Strategian päivittämistä ohjasivat seuraavat Kuntaliiton ennakointiprosesseissa tunnistetut, analysoidut ja priorisoidut muutosilmiöt, jotka muuttavat maailmaa, Suomea, kuntia ja Kuntaliittoa nyt ja tulevaisuudessa:

- Digitalisaatio
- Ilmastomuutos ja luonnonvarat
- Kaupungistuminen
- Alueellinen erilaistuminen
- Eriarvoistuminen
- Demokratian murros

Strategia linjaa Kuntaliiton toiminnan painopisteet ja tavoitteet tuleviksi vuosiksi. Sen

avulla suunnataan keskeisimmät kuntien edunvalvonnan, kehittämisen sekä liiton oman uudistamisen toimenpiteet.

Vaikuttava kumppani kunnille

Strategian kantavana teemana on toiminnan vaikuttavuus. Kuntaliitto haluaa olla vaikuttava kumppani kunnille luomalla kestävä pohjaa kuntien työlle ja hyvinvoinnille, toimimalla yhteiskunnallisena suunnannäyttäjänä ja erilaisten kuntien äänenä. Tässä onnistumiseen tarvitaan uutta osaamista, kuntien erilaisuuden huomioimista sekä ennakoivaa työtettä. Kuntaliitto haluaa myös olla muutostyökyinen organisaatio, jossa voidaan hyvin ja jonka talous on vakaalla pohjalla.

Vaikuttavuus on kuntien kestävyyttä

Kestävyydellä tarkoitamme taloudellisesti, sosiaalisesti, ekologisesti ja teknologisesti kestäviä kuntia ja palvelurakenteita.

Vaikuttavuus on suunnan näyttämistä

Kuntaliitto toimii rohkeana ja ennakoivana isojen yhteiskunnallisten kysymysten esille nostajana ja suunnannäyttäjänä.

Vaikuttavuus tehdään erilaistuvilla kunnilla

Kuntien erilaistuminen ja moniäänisyys huomioidaan yhä vahvemmin Kuntaliiton toiminnassa. Se edellyttää entistä rohkeampaa segmentointia. Panostetaan kuntatyyppi-verkostojen toimintaan ja niiden fasilitointiin (suuret kaupungit, seutukaupungit, kehyskunnat sekä pienet ja harvaan asutut kunnat).

Vaikuttavuus tehdään verkostoissa

Hyödynnämme jäsenkuntien sekä erilaisten verkostojen ja sidosryhmiemme osaamista. Vahvistamme arvojen mukaista rajoja ylittävää toimintaa. Edistetään verkostomaista toimintaa ja tuetaan verkostojen tavoitteiden asetantaa.

Vaikuttavuus vaatii uudenlaista osaamista

Kuntaliitto on kuntien edunvalvonnan, asiantuntijatiedon, yhteiskehittämisen, verkostohallinnan ja näiden yhdistämisen huippuosaa. Olemme muutoksia ennakoiva ja uudistumiskykyinen organisaatio, jossa voidaan hyvin.

Vaikuttavuus vaatii vakaata taloutta

Kuntaliiton talous on tasapainossa ja Kuntaliitto-konserni on vakavarainen.

1 TOIMITUSJOHTAJAN TERVEHDYS

2 KUNTALIITON STRATEGIA, UUDISTUMINEN JA RESURSSIT

2.1 Strategiamme: Vaikuttava kumppani kunnille

2.2 Vuoden 2020 strategiset kärkitoimenpiteet

2.3 Organisaatiouudistuksella yhtenäistettiin johtamista

2.4 Kohti koko kuntakentän yhteistä Yhdessä-toimintamallia

2.5 Henkilöstö uudistumisen voimavarana

2.6 Asiakuudet ja verkostot

2.7 Kuntaliiton talous

3 TOIMINNAN KESKEISIMMÄT TULOKSET JA VAIKUTUKSET 2020 YKSIKÖITTÄIN

3.1 Lakiasiat

3.2 Kuntatalous

3.3 Elinvoima, elinkeinot ja työllisyys

3.4 Kuntakehitys, demokratia ja johtaminen

3.5 Tietoyhteiskunta

3.6 Ruotsinkieliset asiat

3.7 Kansainväliset asiat

3.8 Yhdyskunnat ja ympäristö

3.9 Hyvinvointi ja sivistys

3.10 Sosiaali- ja terveyspalvelut

KUNTA
LIITTO

Arvot ja meille tärkeät toimintatavat

Askeleen edellä: Ennakoimme yhdessä kuntien kanssa toimintaympäristön muutoksia. Tuotamme uudenlaisia ratkaisuja ja rohkeita avauksia kuntien toiminnan vahvistamiseksi.

Yhteistyötä yli rajojen: Rakennamme yhteistyötä ja vuoropuhelua Kuntaliiton, erilaisten kuntien ja eri toimialojen välillä. Olemme sillanrakentaja ja verkostoija.

Avoin toimintakulttuuri: Avoimuus synnyttää luottamusta. Avoin tieto lisää osaamista. Siksi teemme työtä avoimesti kuntien ja sidosryhmien kanssa. Viestimme avoimesti työstämme ja sen tuloksista.

Kuntaliiton vuonna 2019 päivitetty strategia.

2.2 Vuoden 2020 strategiset kärkitoimenpiteet

Seuraavassa on esitetty Kuntaliiton strategiaan sisältyneet vuoden 2020 toiminnan kärkitoimenpiteet. Toimenpidekohtaiset tavoitteet

on asetettu korkealle ja näin tuleekin olla. Kuntaliiton johdon ja asiantuntijoiden toteuttaman itsearviointikyselyn perusteella lähes kaikki tavoitteet ovat edenneet ja onnistuneet vähintään kohtuullisen hyvin olosuhteet ja toimintaympäristön reunaehdot huomioiden.

1 TOIMITUSJOHTAJAN TERVEHDYS

2 KUNTALIITON STRATEGIA, UUDISTUMINEN JA RESURSSIT

2.1 Strategiamme: Vaikuttava kumppani kunnille

2.2 Vuoden 2020 strategiset kärkitoimenpiteet

2.3 Organisaatiouudistuksella yhtenäistettiin johtamista

2.4 Kohti koko kuntakentän yhteistä Yhdessä-toimintamallia

2.5 Henkilöstö uudistumisen voimavarana

2.6 Asiakuudet ja verkostot

2.7 Kuntaliiton talous

3 TOIMINNAN KESKEISIMMÄT TULOKSET JA VAIKUTUKSET 2020 YKSIKÖITTÄIN

3.1 Lakiasiat

3.2 Kuntatalous

3.3 Elinvoima, elinkeinot ja työllisyys

3.4 Kuntakehitys, demokratia ja johtaminen

3.5 Tietoyhteiskunta

3.6 Ruotsinkieliset asiat

3.7 Kansainväliset asiat

3.8 Yhdyskunnat ja ympäristö

3.9 Hyvinvointi ja sivistys

3.10 Sosiaali- ja terveyspalvelut

STRATEGINEN TOIMENPIDE

Vaikutetaan siihen, että sote-uudistus valmistellaan kuntien ja alueiden erilaisuus sekä kuntien vahva rooli huomioiden. Uudistuksessa on painotettava sote-palvelujen painopisteen siirtämistä peruspalveluihin ja ennaltaehkäisevään toimintaan sekä tietojärjestelmien yhteensovittamista.

Vaikutetaan siihen, että kunnilla on tulevaisuudessa vahva rooli työllisyyspalvelujen järjestämisessä. Työhön kytketään myös kotouttamiseen ja elinvoimaan liittyvät näkökulmat.

Koulutuspalvelujen järjestämisen kestävyys turvataan eriytyvässä kuntakentässä. Kehitetään koulutus palveluna -ratkaisuja, edistetään koulutusmuotojen yli meneviä toimintamuotoja sekä selvitetään koulutuksen rahoituksen muutosperusteet. Suunnitellaan ja toteutetaan oppivelvollisuusiän korottamiseen liittyvä Kuntaliiton edunvalvonta ja tähän kytkeytyvät toimenpiteet.

Käynnistetään kunnat, markkinat ja elinvoima -toimintakokonaisuus, jonka tavoitteena on vahvistaa kuntien toimintaedellytyksiä ja kyvykkyyksiä markkinoilla toimimiseen. Teemoina voidaan käsitellä esimerkiksi julkisen ja yksityisen kumppanuusmalleja, innovatiivisia hankintoja sekä yritysten yhteiskuntavastuuseen liittyviä kysymyksiä.

Sosiaalinen kestävyys: Käynnistetään Sosiaalisesti kestävät kunnat -toimintakokonaisuus, jonka tavoitteena on vahvistaa kuntien sosiaalista kestävyyttä suunnittelemalla ja toteuttamalla ilmiöön liittyviä Kuntaliiton ratkaisuja ja toimenpiteitä. Teemaan kytketään mm. hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen, monikulttuurisuuden, turvallisuuden, esteettömyyden sekä osallisuuden ja demokratian kehittämisen näkökulmat.

Taloudellinen kestävyys: Laaditaan Kuntaliiton kuntatalouden kestävyysohjelma konkreettisine toimenpiteineen huomioiden mm. korjausvelan, infrarahoituksen sekä investointikyvyn näkökulmat sekä sisältäen pitkän tähtäyksen kehitysvaihtoehtojen tarkastelun. Kuntatalouden kestävyttä vahvistetaan myös kehitystoiminnan keinoin tukemalla kuntien talouden tasapainottamisohjelmien laatimista, niiden toteuttamista sekä palveluverkkoselvityksiä.

STRATEGINEN TOIMENPIDE

Ekologinen kestävyys: Toimintaedellytyksiä ja työkaluja kestävien yhdyskuntien rakentamisen ja ilmastomuutoksen hillintään ja varautumiseen lisätään MRL:n kokonaisuudistuksen edunvalvonnassa, liikennekysymyksissä (liikenneveromalli) sekä kuntien ilmastotyön ja strategisen ilmastojohtamisen tukemisessa.

Teknologinen kestävyys: Tuetaan erilaistuvien kuntien digikyvykkyyttä uusien toimintamallien, verkostotyön ja projektien avulla.

Organisoidaan ja resursoidaan Kuntaliiton vastuut ja tehtävät kestävä kehityksen edistämässä (YK Agenda2030).

Vaikuttavuus on suunnan näyttämistä: Kuntaliitto toimii rohkeana ja ennakoivana isojen yhteiskunnallisten kysymysten esille nostajana ja suunnannäyttäjänä. Kuntaliitto toimii rohkeana ja ennakoivana isojen yhteiskunnallisten kysymysten esille nostajana ja suunnannäyttäjänä.

Vaikuttavuus tehdään erilaistuvilla kunnilla: Kuntien erilaistuminen ja moniäänisyys huomioidaan yhä vahvemmin Kuntaliiton toiminnassa. Se edellyttää rohkeampaa segmentointia. Panostetaan kuntatyypiverkostojen toimintaan ja niiden fasilitointiin (suuret kaupungit, seutukaupungit, kehyskunnat sekä pienet ja harvaan asutut kunnat).

Vaikuttavuus tehdään verkostoissa: Hyödynnämme jäsenkuntien sekä erilaisten verkostojen ja sidosryhmiemme osaamista. Vahvistamme arvojen mukaista rajoja ylittävää toimintaa. Edistetään verkostomaista toimintaa ja tuetaan verkostojen tavoitteiden asettamista.

Vaikuttavuus vaatii uudenlaista osaamista: Kuntaliitto on kuntien edunvalvonnan, asiantuntijatiedon, yhteiskehittämisen, verkostohallinnan ja näiden yhdistämisen huippuosaaja. Olemme muutoksia ennakoiva ja uudistumiskykyinen organisaatio, jossa voidaan hyvin.

Kuntaliiton talous on tasapainossa ja Kuntaliitto-konserni on vakavarainen.

1 TOIMITUSJOHTAJAN TERVEHDYS

2 KUNTALIITON STRATEGIA, UUDISTUMINEN JA RESURSSIT

2.1 Strategiamme: Vaikuttava kumppani kunnille

2.2 Vuoden 2020 strategiset kärkitoimenpiteet

2.3 Organisaatiouudistuksella yhtenäistettiin johtamista

2.4 Kohti koko kuntakentän yhteistä Yhdessä-toimintamallia

2.5 Henkilöstö uudistumisen voimavarana

2.6 Asiakuudet ja verkostot

2.7 Kuntaliiton talous

3 TOIMINNAN KESKEISIMMÄT TULOKSET JA VAIKUTUKSET 2020 YKSIKÖITTÄIN

3.1 Lakiasiat

3.2 Kuntatalous

3.3 Elinvoima, elinkeinot ja työllisyys

3.4 Kuntakehitys, demokratia ja johtaminen

3.5 Tietoyhteiskunta

3.6 Ruotsinkieliset asiat

3.7 Kansainväliset asiat

3.8 Yhdyskunnat ja ympäristö

3.9 Hyvinvointi ja sivistys

3.10 Sosiaali- ja terveyspalvelut

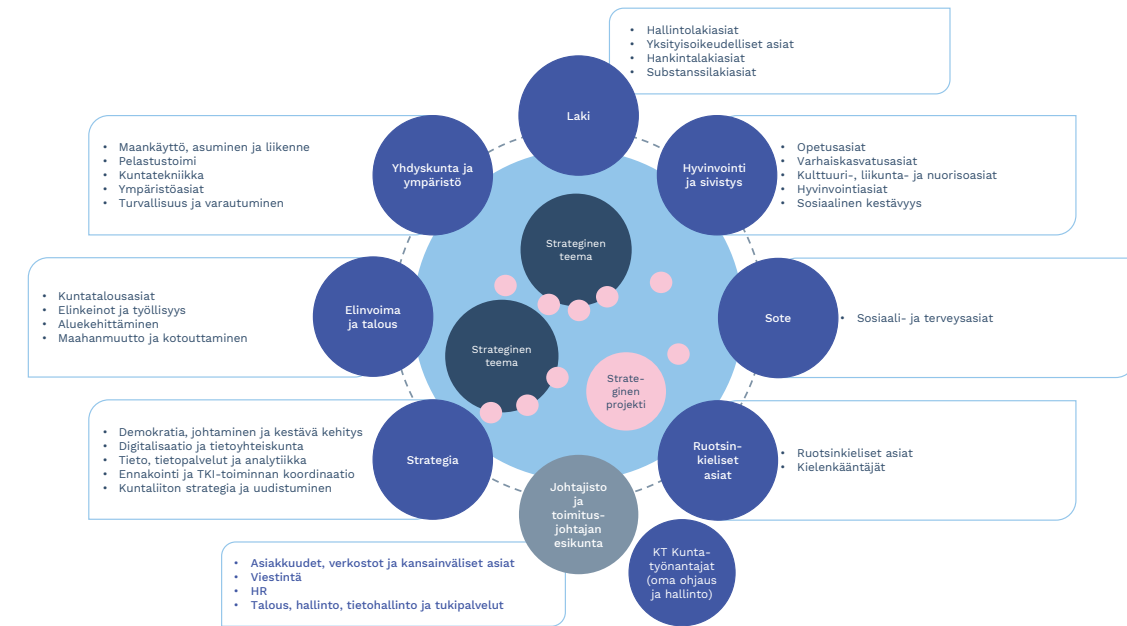
2.3 Organisaatiouudistuksella yhtenäistettiin johtamista

Elokuussa 2020 Kuntaliitossa käynnistyi organisaatiouudistus ja siihen liittynyt yhteistoimintamenettely. Organisaatiouudistuksen tavoitteena oli selkeyttää ja yhdenmukaistaa Kuntaliiton organisoitumista ja johtamista, lisätä resurssien joustavaa käyttöä tilanteiden muuttuessa sekä vahvistaa asiakkuus- ja verkostotyötä eriytyvien kuntien tarpeisiin. Uusi strategia, organisaatorakenne ja toimintamalli ovat kokonaisuus, joilla lisätään Kuntaliiton toiminnan vaikuttavuutta.

YT-neuvottelut koskivat Suomen Kuntaliitto ry:n ja Kuntaliitto Palvelut Oy:n koko henkilöstöä, mutta ei KT Kuntatyönantajien henkilöstöä, Avainta ry:n henkilöstöä eikä liiton toimitusjohtajaa tai varatoimitusjohtajia.

YT-neuvottelut päättyivät 9. lokakuuta ja uusi organisaatio- sekä johtamismalli otettiin käyttöön vuoden 2021 alussa.

Neuvottelujen tuloksena johtamisrakenteita yhdenmukaistettiin muun muassa kirkas-tamalla yksikönjohtajien ja tiiminvetäjien rooleja. Uusi organisaatio jakautuu seuraaviin yksiköihin:

Kuntaliiton organisaatio ja toimintamalli

Laki

Hyvinvointi ja sivistys

Sote

Ruotsinkieliset asiat

Yhdyskunta ja ympäristö

Elinvoima ja talous

Strategia

Asiakuudet, verkostot ja kansainväliset asiat

Viestintä

HR

Talous ja hallinto

Lakimies- ja assistenttitehtävät keskitettiin omiin pooleihinsa. Tavoitteena on taata tasalaatuiset lakimies- ja assistenttipalvelut sekä kaikille kunnille että Kuntaliiton yksiköille.

1 TOIMITUSJOHTAJAN TERVEHDYS

2 KUNTALIITON STRATEGIA, UUDISTUMINEN JA RESURSSIT

2.1 Strategiamme: Vaikuttava kumppani kunnille

2.2 Vuoden 2020 strategiset kärkitoimenpiteet

2.3 Organisaatiouudistuksella yhtenäistettiin johtamista

2.4 Kohti koko kuntakentän yhteistä Yhdessä-toimintamallia

2.5 Henkilöstö uudistumisen voimavarana

2.6 Asiakuudet ja verkostot

2.7 Kuntaliiton talous

3 TOIMINNAN KESKEISIMMÄT TULOKSET JA VAIKUTUKSET 2020 YKSIKÖITTÄIN

3.1 Lakiasiat

3.2 Kuntatalous

3.3 Elinvoima, elinkeinot ja työllisyys

3.4 Kuntakehitys, demokratia ja johtaminen

3.5 Tietoyhteiskunta

3.6 Ruotsinkieliset asiat

3.7 Kansainväliset asiat

3.8 Yhdyskunnat ja ympäristö

3.9 Hyvinvointi ja sivistys

3.10 Sosiaali- ja terveyspalvelut

2.4 Kohti koko kuntakentän yhteistä Yhdessä-toimintamallia

Kuntaliiton toimintamallikokeilu ja ratkaisutiimiyöskentely eteni vuoden 2021 aikana kohti lopullista Yhdessä-toimintamallia, joka ottaa koko kuntakentän mukaan ratkaisemaan yhteiskunnan yhteisiä ongelmia.

Yhdessä-toimintamallista rakennettiin Kuntaliitolle ja kunnille yhteinen työskentelytapa, jolla johdetaan ja edistetään keskeisiä Kuntaliiton strategisia teemoja. Strategiseen teemaan liittyvien tavoitteiden toteuttamiseksi ja haasteiden ratkaisemiseksi voidaan perustaa ratkaisuryhmä, jota koordinoi ratkaisupäällikkö.

Uuden toimintamallin mukainen työskentely nivottiin yhä kiinteämmäksi osaksi Kuntaliiton perustoimintaa niin, että yhteiskunnallisesti tärkeitä ratkaistavia ilmiöitä tunnistetaan entistä tehokkaammin vahvistaen asiakasnäkökulmaa ja selkeyttäen eri toimijoiden rooleja.

Yhdessä-toimintamalli kannustaa yhteistyöhön ja yhdessä oivaltamiseen

1. YHTEISKUNNALLISESTI MERKITTÄVIEN ILMIÖIDEN TUNNISTAMINEN
Ennakointi ja heikkojen signaalien havainnointi yhdessä kuntien kanssa.

2. HAASTEEN KUVAAMINEN JA TAVOITTEIDEN ASETTAMINEN
Ilmiötarkastelu esimerkiksi kuntakeskusteluissa ja asiantuntijatilaisuuksissa haasteen kuvaamiseksi.

3. TOIMEENPANO
Vaikuttavien toimenpiteiden tarkempi suunnittelu ja toteuttaminen toimialarajat ylittäen yhdessä sidosryhmien kanssa.

Vaikutus- ja vaikuttavuustavoitteiden määrittäminen: mitä tavoittelemme lähivuosina ja millaista yhteiskuntaa rakennamme pitkällä aikavälillä.

Kuntaliiton roolin tunnistaminen eri vaiheissa

1 TOIMITUSJOHTAJAN TERVEHDYS

2 KUNTALIITON STRATEGIA, UUDISTUMINEN JA RESURSSIT

2.1 Strategiamme: Vaikuttava kumppani kunnille

2.2 Vuoden 2020 strategiset kärkitoimenpiteet

2.3 Organisaatiouudistuksella yhtenäistettiin johtamista

2.4 Kohti koko kuntakentän yhteistä Yhdessä-toimintamallia

2.5 Henkilöstö uudistumisen voimavarana

2.6 Asiakuudet ja verkostot

2.7 Kuntaliiton talous

3 TOIMINNAN KESKEISIMMÄT TULOKSET JA VAIKUTUKSET 2020 YKSIKÖITTÄIN

3.1 Lakiasiat

3.2 Kuntatalous

3.3 Elinvoima, elinkeinot ja työllisyys

3.4 Kuntakehitys, demokratia ja johtaminen

3.5 Tietoyhteiskunta

3.6 Ruotsinkieliset asiat

3.7 Kansainväliset asiat

3.8 Yhdyskunnat ja ympäristö

3.9 Hyvinvointi ja sivistys

3.10 Sosiaali- ja terveyspalvelut

Työllisyyden ratkaisumallin suunnitteluun vaikutti lähes kaksisataa kuntaedustajaa.

Nykyisestä pirstaleisesta mallista on yhdessä kuntien kanssa rakennettu uusi vaikuttava kokonaisuus työllisyyden hoitoon.

Syksyn 2020 aikana uuden toimintamallin mukaisesti toimitettiin mm. sote-uudistuksen, sosiaalisen kestävyiden, kuntien digikyvykkyyden, työllisyyden hoidon sekä perusopetuksen kestävien rakenteiden teemoissa. Työllisyysasioissa mm. muotoiltiin koko kuntakentän yhteinen työllisyyden hoidon ratkaisumalli, josta kerrotaan tarkemmin luvussa 3.3. [Kuntaliiton ratkaisumalli](#) on saanut taakseen koko kuntakentän. Prosessi on monella tapaa vahvistanut Kuntaliiton uskottavuutta koko kuntakentän yhteisenä edunvalvojana, joka pystyy ratkaisukeskeiseen työskentelyyn nopealla aikataululla, tärkeässä kysymyksessä.

2.5 Henkilöstö uudistumisen voimavarana

Kuntaliiton tavoitteena on olla kuntien edunvalvonnan, asiantuntijatiedon, yhteiskehittämisen, verkostohallinnan ja näiden yhdistämisen huippuosaaja sekä muutoksia ennakoiva ja uudistumiskykyinen organisaatio, jossa voidaan hyvin. Koronapandemia siirsi kuntaliittolaiset työskentelemään etäyhteyksien päähän, ja henkilöstön hyvinvointia seurattiin tiivistetysti.

Vuoden aikana tehtyjen henkilöstökyselyjen

perusteella koronapandemiasta johtuneet koko vuoden kestäneet poikkeusjärjestelyt ovat heikentäneet työhyvinvointia vain vähän. Kyselyihin vastanneista noin kolmannes arvioi, että etätyöskentely on jopa lisännyt työhyvinvointia.

Valtaosa kuntaliittolaisista on ylpeä siitä, että saa työskennellä Kuntaliitossa, ja peräti 90 prosenttia kyselyihin vastanneista kuntaliittolaisista kokee tekevänsä merkityksellistä työtä.

Esimiestyön arvioidaan olevan Kuntaliitossa korkealla tasolla: yli 80 prosenttia Kuntaliiton Pulssi-kyselyihin vastanneista kuntaliittolaisista kokee oman esimiehensä työn hyväksi.

Henkilöstön kokonaismäärä pysyi edellisen vuoden tasolla. Kuntaliiton henkilöstömäärä (ml. KT Kuntatyönantajat) oli 242 vuonna 2020 (vakituisia 212 ja määräaikaista 30). Vastaavat luvut vuonna 2019 olivat 197 ja 37, yhteensä 234.

Henkilöstökulut muodostavat yli puolet kaikista Kuntaliiton kustannuksista. Henkilöstökulut ml. KT olivat vuonna 2020 19,2 miljoonaa euroa (Kuntaliitto 14,3 milj. euroa, KT 4,9 milj. euroa), kun ne edellisenä vuonna

1 TOIMITUSJOHTAJAN TERVEHDYS

2 KUNTALIITON STRATEGIA, UUDISTUMINEN JA RESURSSIT

2.1 Strategiamme: Vaikuttava kumppani kunnille

2.2 Vuoden 2020 strategiset kärkitoimenpiteet

2.3 Organisaatiouudistuksella yhtenäistettiin johtamista

2.4 Kohti koko kuntakentän yhteistä Yhdessä-toimintamallia

2.5 Henkilöstö uudistumisen voimavarana

2.6 Asiakuudet ja verkostot

2.7 Kuntaliiton talous

3 TOIMINNAN KESKEISIMMÄT TULOKSET JA VAIKUTUKSET 2020 YKSIKÖITTÄIN

3.1 Lakiasiat

3.2 Kuntatalous

3.3 Elinvoima, elinkeinot ja työllisyys

3.4 Kuntakehitys, demokratia ja johtaminen

3.5 Tietoyhteiskunta

3.6 Ruotsinkieliset asiat

3.7 Kansainväliset asiat

3.8 Yhdyskunnat ja ympäristö

3.9 Hyvinvointi ja sivistys

3.10 Sosiaali- ja terveyspalvelut

olivat 18,4 miljoonaa euroa (KL 13,7 milj. euroa, KT 4,6 milj. euroa). Henkilöstön ikä- ja sukupuolirakenne on pysynyt entisen kaltaisena.

Määräaikaiset työntekijät työskentelivät joko sijaisina tai osittain tai kokonaan rahoitettavissa projekteissa.

Vuonna 2020 Kuntaliiton palvelukseen tuli 9 uutta vakituista työntekijää. Vanhuuseläkkeelle siirtyi 5 ja palveluksesta erosi 10 työntekijää.

Henkilökunnan keski-ikä oli vuoden 2020 lopussa 48,4 vuotta. Kuntaliiton työntekijöistä 74 prosenttia on naisia. 42 prosenttia henkilökunnasta on ollut Kuntaliiton palveluksessa alle viisi vuotta, 26 prosenttia työntekijöistä 6–10 vuotta.

Kuntaliitto on kaksikielinen organisaatio. Ruotsinkielinen toiminta on organisoitu verkostoksi. Svenska Gruppen kehittää ruotsinkielistä toimintaa sekä palvelee sidosryhmiä ruotsiksi. Jokaiseen yksikköön on nimetty henkilöitä, joiden tehtävänä on vastata yksikön ruotsinkielisestä palvelusta, ja jotka ovat sitoutuneet neuvomaan ja palvelemaan ruotsin kielellä.

Kuntaliiton strategiset ja yleiset osaamistarpeet määriteltiin

Osana osaamisen johtamisen kehittämistyötä Kuntaliiton henkilöstölle määriteltiin strategisesti tärkeät sekä yleiset osaamistarpeet. Strategisesti tärkeiksi osaamisiksi määriteltiin asiakasosaaminen, verkosto-osaaminen, ennakkointiosaaminen, tiedon hallinnan osaaminen, kehittämisosaaminen, projekti-osaaminen, vaikuttamisosaaminen, kestävän kehityksen osaaminen sekä johtamisosaaminen.

Alkuvuodesta 2021 jokaisen kuntaliittolaisen kanssa käydään osaamiskeskustelu, jossa kartoitetaan strategisten ja yleisten osaamisen tasoa ja oppimistarpeita. Tarpeisiin vastataan tarjoamalla koulutusta tai mentorointia sekä lisäämällä työssä oppimista.

1 TOIMITUSJOHTAJAN TERVEHDYS

2 KUNTALIITON STRATEGIA, UUDISTUMINEN JA RESURSSIT

2.1 Strategiamme: Vaikuttava kumppani kunnille

2.2 Vuoden 2020 strategiset kärkitoimenpiteet

2.3 Organisaatiouudistuksella yhtenäistettiin johtamista

2.4 Kohti koko kuntakentän yhteistä Yhdessä-toimintamallia

2.5 Henkilöstö uudistumisen voimavarana

2.6 Asiakuudet ja verkostot

2.7 Kuntaliiton talous

3 TOIMINNAN KESKEISIMMÄT TULOKSET JA VAIKUTUKSET 2020 YKSIKÖITTÄIN

3.1 Lakiasiat

3.2 Kuntatalous

3.3 Elinvoima, elinkeinot ja työllisyys

3.4 Kuntakehitys, demokratia ja johtaminen

3.5 Tietoyhteiskunta

3.6 Ruotsinkieliset asiat

3.7 Kansainväliset asiat

3.8 Yhdyskunnat ja ympäristö

3.9 Hyvinvointi ja sivistys

3.10 Sosiaali- ja terveyspalvelut

2.6 Asiakuudet ja verkostot

Kuntaliiton asiakkuustyötä on kehitetty edeltävinä vuosina määrätietoisesti, minkä ansiosta on tunnistettu liiton toiminnan kanalta keskeiset asiakasryhmät. Vuoden 2021 tavoitteena on käytännönläheisen toimintamallin eli ”asiakkuusmallin” synnyttäminen Kuntaliiton asiakkuustyöhön. Asiakkuustyön kehittämisen avulla pyritään tunnistamaan aiempaa paremmin asiakastarpeet ja myös kohdennettujen palveluiden ja kehittämistyön tarve. Tavoitteena on jäsenistön ja sopusasiakkaiden kokeman hyödyn ja liiton toiminnan vaikuttavuuden vahvistaminen. Vuoden 2020 aikana aloitettiin asiakkuustyön vision ja keskeisten tavoitteiden määrittely. Useiden laajojen edunvalvontahankkeiden kannanmuodostus toteutettiin jo kuulemalla kuntia asiakasryhmittäin.

Asiakkuustyön ytimessä ovat verkostot: Kaupunkipoliittinen työryhmä, Kehyskuntaverkosto, Seutukaupunkiverkosto, Pienten kuntien verkosto sekä vuonna 2020 perustettu Ruotsinkielisten ja kaksikielisten muodostavat asiakkuusmallin ytimen peruskuntien osalta. Sopimusasiakkailla eli sairaanhoitopiireillä, erityishuoltopiireillä, maakuntien liitoilla,

ammattillisen koulutuksen järjestäjillä sekä pelastuslaitoksilla on myös omat verkostonsa. Kuntaliitto koordinoi myös lukuisia toimiala- ja toimintokohtaisia verkostoja. Verkostojen kautta pyritään vahvistamaan vuorovaikutusta kuntien ja Kuntaliiton välillä, jakamaan tietoa sekä valmistelevaan kuntien edunvalvontaan ja kehittämiseen liittyviä asioita.

Kuntaliiton asiakastutkimuksen mukaan liiton asiakastyytyväisyys on selvässä kasvussa. Kuntaliiton toiminnan arvioidaan parantuneen viimeisen vuoden aikana sekä kokonaisuudessaan että jokaisella päämittarilla. Edellisinä vuosina eniten kehitettävää on ollut suunnan näyttämisessä, jossa on nyt tapahtunut eniten parannusta yhdessä liiton toiminnan ”kivijalan” tunnen hyvin Kuntaliittoa ja sen toimintaa kanssa. Tunnettuuden kasvu sekä tyytyväisyys eri osa-alueisiin näkyy kaikissa kuntaryhmissä. Vastaajat perustelivat tyytyväisyyttään Kuntaliiton entistä vahvemmillä ja selkeämmillä kannanotoilla ja näkyvyydellä. Edunvalvontaa ja vaikuttamista pidetään edelleen liiton tärkeimpänä tehtävänä ja suhteessa odotuksiin siinä on eniten kehitettävää.

37 % arvioi Kuntaliiton toiminnan kokonaisuutena parantuneen viimeisen vuoden aikana (2019: 29 %).

79 % suosittelee Kuntaliiton palveluita kollegoilleen (2019: 74 %).

65 % arvioi tuntevansa hyvin Kuntaliittoa ja sen toimintaa (2019: 53 %).

83 % arvioi Kuntaliiton tuntevan hyvin kuntien toiminnan edellytykset (2019: 78 %).

62 % arvioi, että Kuntaliiton toiminnalla ja palveluilla on merkittävä vaikutus vastaajan kunnan toimintaan (2019: 61 %).

1 TOIMITUSJOHTAJAN TERVEHDYS

2 KUNTALIITON STRATEGIA, UUDISTUMINEN JA RESURSSIT

2.1 Strategiamme: Vaikuttava kumppani kunnille

2.2 Vuoden 2020 strategiset kärkitoimenpiteet

2.3 Organisaatiouudistuksella yhtenäistettiin johtamista

2.4 Kohti koko kuntakentän yhteistä Yhdessä-toimintamallia

2.5 Henkilöstö uudistumisen voimavarana

2.6 Asiakuudet ja verkostot

2.7 Kuntaliiton talous

3 TOIMINNAN KESKEISIMMÄT TULOKSET JA VAIKUTUKSET 2020 YKSIKÖITTÄIN

3.1 Lakiasiat

3.2 Kuntatalous

3.3 Elinvoima, elinkeinot ja työllisyys

3.4 Kuntakehitys, demokratia ja johtaminen

3.5 Tietoyhteiskunta

3.6 Ruotsinkieliset asiat

3.7 Kansainväliset asiat

3.8 Yhdyskunnat ja ympäristö

3.9 Hyvinvointi ja sivistys

3.10 Sosiaali- ja terveyspalvelut

2.7 Kuntaliiton talous

Vuosikertomuksen talousluvut käsittävät Kuntaliiton luvut vuodelta 2020 ilman KT Kuntatyönantajien osuutta. Kuntaliiton varainhankinta perustuu sääntöjen mukaiseen ja valtuuskunnan hyväksymään jäsenmaksuun, jonka suuruus oli 17,1 miljoonaa euroa (vuosi 2019: 17,1 miljoonaa euroa). Kuntayhtymät maksoivat lisäksi jäsenmaksurahoitteista palvelua vastaavista palveluista erillistä palvelumaksua, jonka suuruus oli 1,6 miljoonaa euroa (1,8 miljoonaa euroa).

Suurimmat kuluerät muodostavat henkilöstökulut 14,3 miljoonaa euroa (13,7 miljoonaa euroa), ulkopuoliset palvelut 2,1 miljoonaa euroa (2,4 miljoonaa euroa) ja ICT-kulut 2,3 miljoonaa euroa (2,0 miljoonaa euroa). Toiminnallinen tulos oli 0,7 miljoonaa euroa alijäämäinen (-1,0 miljoonaa euroa). Koronapandemiasta johtuvat liikkumis- ja kokoontumisrajoitukset aiheuttivat sen, että erityisesti matka-, tapahtuma- ja erilaisiin tilaisuuksiin liittyvät asiantuntijakulut samoin kuin muut henkilöstökulut jäivät merkittävästi budjetoitua pienemmiksi.

Sijoitus- ja rahoitustoiminnan nettotuotot 7,2 miljoonaa euroa (9,0 miljoonaa euroa) olivat vuonna 2020 poikkeuksellisen suuret johtuen Kuntaliitto Holding Oy:n maksamasta osingosta, Labquality Oy:n osakkeiden myynnin aiheuttamasta myyntivoitosta sekä pääomamarkkinoiden erityisesti vuoden toisen puoliskon suotuisasta kehityksestä. Sijoitusmarkkinoilla vuosi 2020 oli eräs erikoisimmista aikoihin. Vahvan alun jälkeen markkinat romahtivat äkkiä maaliskuussa ja toipuivat ennennäkemättömän nopeasti. Sijoitussalkun markkina-arvo 31.12.2020 oli 77,3 milj. euroa (73,3 miljoonaa euroa).

Kuntaliiton tilinpäätöksen tulos on 7,2 miljoonaa euroa ylijäämäinen (7,9 miljoonaa euroa). Kuntaliiton kassavirta ja maksuvalmius olivat koko vuoden 2019 erinomaiset.

Taseen loppusumma 31.12.2010 on 114,6 miljoonaa euroa (114,8 miljoonaa euroa). Suomen Kuntaliitto ry:llä ei ollut vuonna 2020 rahoituslaitoslainoja.

Tarkempia tietoja Kuntaliiton taloudesta saa vuoden 2020 tilinpäätöksestä.

1 TOIMITUSJOHTAJAN TERVEHDYS

2 KUNTALIITON STRATEGIA,
UUDISTUMINEN JA RESURSSIT

2.1 Strategiamme: Vaikuttava
kumppani kunnille

2.2 Vuoden 2020 strategiset
kärkitoimenpiteet

2.3 Organisaatiouudistuksella
yhtenäistettiin johtamista

2.4 Kohti koko kuntakentän yhteistä
Yhdessä-toimintamallia

2.5 Henkilöstö uudistumisen
voimavarana

2.6 Asiakuudet ja verkostot

2.7 Kuntaliiton talous

**3 TOIMINNAN KESKEISIMMÄT
TULOKSET JA VAIKUTUKSET
2020 YKSIKÖITTÄIN**

3.1 Lakiasiat

3.2 Kuntatalous

3.3 Elinvoima, elinkeinot ja
työllisyys

3.4 Kuntakehitys, demokratia ja
johtaminen

3.5 Tietoyhteiskunta

3.6 Ruotsinkieliset asiat

3.7 Kansainväliset asiat

3.8 Yhdyskunnat ja ympäristö

3.9 Hyvinvointi ja sivistys

3.10 Sosiaali- ja terveyspalvelut

**KUNTA
LIITTO**

3 TOIMINNAN KESKEISIMMÄT TULOKSET JA VAIKUTUKSET 2020 YKSIKÖITTÄIN

3.1 Lakiasiat

Epidemian leimaama vuosi

Valtioneuvosto totesi presidentin myötävaikutuksella 16.3.2020, että Suomessa vallitsevat poikkeusolot. Tuosta lähtien lainsäädäntöön on tehty lähes koko ajan erilaisia poikkeussäännöksiä ja toimintaa on leimannut pandemian leviämisen uhka.

Ennen poikkeusolojen julistamista lakiyksikkö selvitti sen välittömät vaikutukset kuntiin. Valmiuslaista otettiin keväällä käyttöön mahdollisuus rajoittaa ihmisten liikkumista ja toimivalta ohjata keskitetysti terveydenhuollon voimavarojen käyttöä. Valmiuslain 108 §:ää kunnan päätöksenteosta poikkeusoloissa ei kuitenkaan otettu käyttöön. Kuntien päätöksenteko on koko pandemian ajan toiminut normaalien säännösten puitteissa. Erityisen merkittävää päätöksenteon kannalta oli etäkokousten nopea käyttöönotto valtuuston ja toimielinten kokouksissa. Kuntalain säännöksiä sähköisestä kokouksesta muutettiin nopeasti kevään aikana vastaamaan muutunutta tilannetta. Lakiyksikkö on toiminut aktiivisesti sekä kuntien että ministeriön kanssa.

Erityistä oikeudellisen palvelun tarvetta aiheuttivat erilaiset sopimusoikeudelliset

tulkintatilanteet vuokrasopimusten sekä kuljetussopimusten ja muiden hankintasopimusten soveltamisessa. Kunnan tarpeet muuttuivat nopeasti etäopetuksen myötä ja toisaalta yritysten vuokranmaksukyvyyn heikentyessä. Myös valtioneuvoston päätös oli esillä useissa tapauksissa. Kaikkiaan kunnat osoittivat pystyvänsä reagoimaan muuttuneeseen tilanteeseen varsin nopeasti.

Kuntalain korjaussarja

Uutta kuntalakia (410/2015) on sovellettu kokonaisuudessaan kuluva valtuustokauden alusta. Valtiovarainministeriön asettama työryhmä 15.8.2019–30.9.2020 laati ehdotuksensa kuntalain muutostarpeista. Työryhmän toimintaan osallistui lakiyksikön lisäksi asiantuntijoita Kuntaliiton eri yksiköistä. Työryhmä luovutti ehdotuksensa syyskuussa pyytäneen kuntien lausuntoja. Työryhmä esitti muutoksia talouden arviointimenettelyyn, toimintaan markkinoilla sekä eräisiin yksityiskohtiin esimerkiksi vaalikelpoisuudessa. Kuntayhtymien yhdistymisestä ehdotettiin lisättäväksi säännökset.

Kuntaliiton hallituksen työvaliokunta keskusteli Kuntaliiton lausunnosta lokakuussa. Hallitus antoi esityksen kuntalain muuttamisesta joulukuussa 2020. Käsittely eduskunnassa on toimintakertomuksen laatimisen aikaan

edelleen kesken. Muutosten on tarkoitus tulla voimaan uuden valtuustokauden alussa 2021.

Sote-uudistus

Sosiaali- ja terveydenhuollon uudistuksen valmistelu eteni vuonna 2020 hallituksen esityksen luonnoksen arviointiin ja kommentointiin lausuntokierroksella. Uudistuksen valmistelua varten ei asetettu tavanomaisesti lainvalmistelussa käytettävää työryhmää.

Lakiyksikkö osallistui aktiivisesti luonnosten ja joulukuussa annetun hallituksen esityksen arviointiin ja lausunnon laatimiseen. Erityisesti hallinnon, taloudellisten vaikutusten, omaisuusjärjestelyjen, uudistuksen toimeenpanon sekä perustuslaillisten vaikutusten arvioinnissa yksikön panos oli tuntuva.

Väärinkäytökset

Whistleblower-direktiivin täytäntöönpano eli valmistelu laiksi väärinkäytösten ilmiantajan suojelusta tuli vireille. Lainsäädännön tavoitteena on turvata vähintäänkin EU-pohjaisten säännösten rikkomisen ilmiantajan asianmukainen kohtelu. Esimerkiksi kunta ei voi työnantajana kohdistaa perustellun ilmiannon tehneeseen henkilöön työoikeudellisia sanktioita. Valmistelu jatkuu yhä vuonna 2021.

1	TOIMITUSJOHTAJAN TERVEHDYS
2	KUNTALIITON STRATEGIA, UUDISTUMINEN JA RESURSSIT
2.1	Strategiamme: Vaikuttava kumppani kunnille
2.2	Vuoden 2020 strategiset kärkitoimenpiteet
2.3	Organisaatiouudistuksella yhtenäistettiin johtamista
2.4	Kohti koko kuntakentän yhteistä Yhdessä-toimintamallia
2.5	Henkilöstö uudistumisen voimavarana
2.6	Asiakuudet ja verkostot
2.7	Kuntaliiton talous
3	TOIMINNAN KESKEISIMMÄT TULOKSET JA VAIKUTUKSET 2020 YKSIKÖITTÄIN
3.1	Lakiasiat
3.2	Kuntatalous
3.3	Elinvoima, elinkeinot ja työllisyys
3.4	Kuntakehitys, demokratia ja johtaminen
3.5	Tietoyhteiskunta
3.6	Ruotsinkieliset asiat
3.7	Kansainväliset asiat
3.8	Yhdyskunnat ja ympäristö
3.9	Hyvinvointi ja sivistys
3.10	Sosiaali- ja terveyspalvelut

3.2 Kuntatalous

Kuntatalouden edunvalvonta koronavuoden aikana

Koronatapausten lisääntyessä kevättalvella 2020 alkoi hahmottua myös se, että taistelussa epidemiaa vastaan kunnat ovat etulinjassa, sillä lähes kaikki kuntien järjestämät palvelut tulisivat kohtaamaan vaikutuksia menoihin ja tuloihin. Myös kuntien omistamat yhtiöt ja kuntayhtymät tulisivat kohtaamaan vaikutuksia.

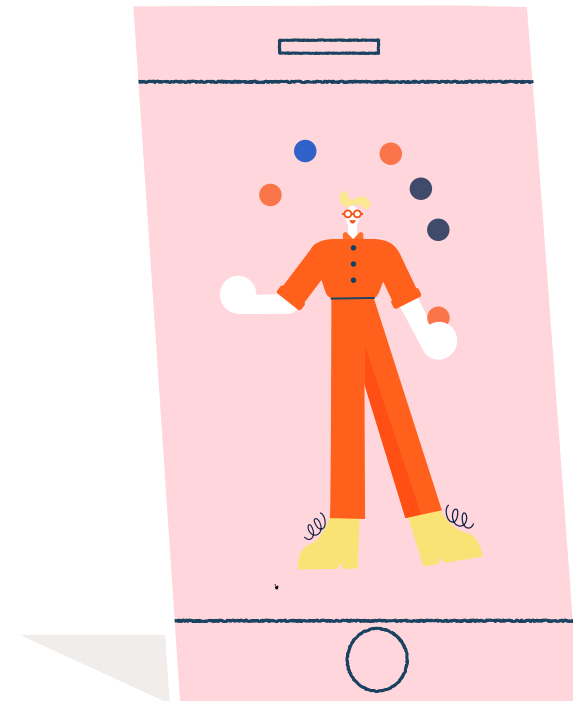
Kuntaliitto kokosi tietoa pandemian vaikutuksista suoraan kuntien talousjohtajilta. Ensimmäisessä vaiheessa 24 suurimman kunnan talousjohtajilta kysyttiin arviota siitä, mihin toimintoihin korona tulee vaikuttamaan kunnan taloudessa ja millä suuruudella verrattuna talousarvioon. Kattavuuden parantamiseksi kysely laajennettiin koskemaan 57 suurimman kunnan ja sairaanhoitopiirien talousjohtajia. Ensimmäinen kysely tehtiin keväällä ennen kehysriihtiä, jotta saatiin mahdollisimman hyvää tietoa suoraan kentältä edunvalvontaan. Millään muulla taholla Suomessa ei ollut vastaavaa tietoa käytettävissä koronan talousvaikutuksista paikallistasolla. Toistimme kyselyn vielä kesä- ja elokuussa.

Nopeasta reagoinnista muuttuneeseen toimintaympäristöön saatiin hyvää ja ainutlaatuista tietoa edunvalvontaan ja myös hyvää palautetta kuntakentältä.

Kestävän kuntatalouden verkoston käynnistäminen

Kuntaliitto käynnisti yhdessä FCG-Perlaconin kanssa Kestävä Kuntatalous -verkostohankkeen, joka tarjoaa kunnille konkreettista tukea, osaamista ja uusia työkaluja talouden kestävyuden parantamiseksi ja parhaiden käytäntöjen hyödyntämiseksi. Hankkeessa hyödynnetään koko Kuntaliitto-konsernin osaaminen kuntatalouden haasteiden ratkomiseksi ja talouden tasapainon edistämiseksi. Kestävän ja tasapainoisen kuntatalouden työkaluja sekä teemoja käydään läpi kolmessa verkostoseminaarissa ja niitä työstetään eteenpäin osallistujakuntien omissa kehittämistilaisuuksissa. Verkostoseminaarien ja kehittämistilaisuuksien lisäksi talouden kehityskohtiin syvennyttään kvartaaleittain järjestettävissä teemaryhmissä. Jokaisesta osallistujakunnasta toteutetaan työskentelyn perustaksi monipuolinen tilannekuva-analyysi, jonka avulla kuvataan kunnan talouden ja toiminnan asemaa sekä kehitystä suhteessa muihin samankaltaisiin kuntiin. Verkostohan-

ke hyödyttää suoraan mukana olevia kuntia sekä osaamisen karttumisen ja ratkaisumallien kehittymisen kautta kaikkia muitakin kuntia.

1 TOIMITUSJOHTAJAN TERVEHDYS

2 KUNTALIITON STRATEGIA, UUDISTUMINEN JA RESURSSIT

2.1 Strategiamme: Vaikuttava kumppani kunnille

2.2 Vuoden 2020 strategiset kärkitoimenpiteet

2.3 Organisaatiouudistuksella yhtenäistettiin johtamista

2.4 Kohti koko kuntakentän yhteistä Yhdessä-toimintamallia

2.5 Henkilöstö uudistumisen voimavarana

2.6 Asiakuudet ja verkostot

2.7 Kuntaliiton talous

3 TOIMINNAN KESKEISIMMÄT TULOKSET JA VAIKUTUKSET 2020 YKSIKÖITTÄIN

3.1 Lakiasiat

3.2 Kuntatalous

3.3 Elinvoima, elinkeinot ja työllisyys

3.4 Kuntakehitys, demokratia ja johtaminen

3.5 Tietoyhteiskunta

3.6 Ruotsinkieliset asiat

3.7 Kansainväliset asiat

3.8 Yhdyskunnat ja ympäristö

3.9 Hyvinvointi ja sivistys

3.10 Sosiaali- ja terveyspalvelut

3.3 Elinvoima, elinkeinot ja työllisyys

Työllisyyspalveluiden kuntapohjainen ratkaisumalli

Marinin hallituksen ohjelmassa on linjattu, että työllisyyspalveluiden järjestämisvastuuta siirretään kunnille. Kirjauksen toteuttamiseksi tehty valmistelu TEMissä päättyi syksyllä 2020 viiteen erilliseen skenaarioon.

Idea ratkaisumallista kehkeytyi Kuntaliiton uuden vaikuttavuuslähtöisen toimintamallin mukaisessa työskentelyssä. Alkusyksystä 2020 päätettiin alkaa tarkastella, miten laajaan työllisyyden teemaan tulisi tarttua uudella tavalla Kuntaliitossa.

Työ toteutettiin nopealla aikataululla ja siihen sitoutettiin laajasti kuntia (sparrausryhmä, kuutoskaupunkien elinkeinojohtajat ja työllisyysvastaavat sekä kuntatyöppiverkostot) ja siinä hyödynnettiin onnistuneesti myös Kun-

taliitossa olevaa palvelumuotoiluosaamista. Työn lopputulos julkistettiin 15.2. Työllisyys-tiistai-extrassa, jossa myös ministeri Tuula Haatainen oli mukana.

[Kuntaliiton ratkaisumalli](#) on saanut taakseen koko kuntakentän. Prosessi on monella tapaa vahvistanut Kuntaliiton uskottavuutta koko kuntakentän yhteisenä edunvalvojana, joka pystyy ratkaisukeskeiseen työskentelyyn nopealla aikataululla, tärkeässä kysymyksessä.

1 TOIMITUSJOHTAJAN TERVEHDYS

2 KUNTALIITON STRATEGIA, UUDISTUMINEN JA RESURSSIT

- 2.1 Strategiamme: Vaikuttava kumppani kunnille
- 2.2 Vuoden 2020 strategiset kärkitoimenpiteet
- 2.3 Organisaatiouudistuksella yhtenäistettiin johtamista
- 2.4 Kohti koko kuntakentän yhteistä Yhdessä-toimintamallia
- 2.5 Henkilöstö uudistumisen voimavarana
- 2.6 Asiakuudet ja verkostot
- 2.7 Kuntaliiton talous

3 TOIMINNAN KESKEISIMMÄT TULOKSET JA VAIKUTUKSET 2020 YKSIKÖITTÄIN

- 3.1 Lakiasiat
- 3.2 Kuntatalous
- 3.3 Elinvoima, elinkeinot ja työllisyys**
- 3.4 Kuntakehitys, demokratia ja johtaminen
- 3.5 Tietoyhteiskunta
- 3.6 Ruotsinkieliset asiat
- 3.7 Kansainväliset asiat
- 3.8 Yhdyskunnat ja ympäristö
- 3.9 Hyvinvointi ja sivistys
- 3.10 Sosiaali- ja terveyspalvelut

Edunvalvonta EU-elvytysrahoituksen valmistelussa

EU:n heinäkuussa esittämä ja loppuvuodesta 2020 EU-parlamentin ja neuvoston hyväksymä koronakriisistä toipumiseen rakennettu laaja Next Generation EU -elpymispaketti sisältää useita eri välineitä jäsenvaltioiden nopeisiin elvytystoimiin sekä pitkän tähtäimen kriisistä palautumiseen.

Kuntaliitto toi komission esityksen jälkeen esille, että koronakriisistä elpymisessä on keskityttävä paitsi akuutteihin toimiin, myös tukiin ja investointeihin, joilla rakennetaan pohjaa kestäväälle taloudelle. Kuntaliitto esitti myös, että kunnat ja alueet tulee ottaa mukaan kansallisen elpymis- ja palautumissuunnitelman valmisteluun. Valtiovarainministeriön ja maakuntien liittojen yhteistyönä järjestettiin kaikissa maakunnissa alueelliset tilaisuudet, joihin kunnilla oli mahdollisuus osallistua ja tuoda näkemyksensä kansalliseen suunnitelmaan. Kuntaliiton asiantuntijoiden toimesta laadittiin kaksi eri muistiot

Suomen kestävä kasvun ohjelman valmisteluun vaikuttamiseksi (lokakuu ja joulukuu 2020).

Kuntaliiton asiantuntijat vaikuttivat eri hallinnonalojen valmisteluun koskien kestävä kasvun ohjelman painopistesisältöjä. Monet oivalliset näkemykset löysivätkin tiensä marraskuun lopussa eduskunnalle annettuun Suomen kestävä kasvun ohjelmaan. Edunvalvontatyö jatkuu vielä vuoden 2021 aikana, jolloin Suomen elpymis- ja palautumissuunnitelma toimitetaan komissioon ja kansallinen toteutus käynnistyy.

Toiminta yksityisyritysten tuen onnistumiseksi

Koronaepidemia iski keväällä 2020 rankasti suomalaiseen yhteiskuntaan ja epidemian taltuttamiseksi toteutetut toimet vaikeuttivat laajasti yritysten toimintaa. Valtio toteutti pikaisesti useita tukitoimia yritysten tukemiseksi pandemian yli. Maaliskuussa kävi selväksi, ettei tukea voida toteuttaa riittävän

nopeasti normaalien yritystukikanavien kautta kaikille yrityksille.

TEM kääntyi Kuntaliiton puoleen 25.3. pyytäen Kuntaliiton tukea yksityisyrityksille suunnattavan tuen jakamisen organisoimiseksi kuntien kautta. Tästä käynnistyi tiivis valmistelu. Valtioneuvoston asetus annettiin ja ensimmäiset ohjeet kunnille julkaistiin 8. huhtikuuta.

Kuntaliitto kokosi pikaisesti vastuuhenkilöiden verkoston kunnissa, jonka kautta toteutettiin tukeen liittyvää viestintää. TEM:n pyynnöstä Kuntaliitto seurasi tukiprosessin etenemistä ja jaossa olevan määrärahan riittävyttä yhdyshenkilöille kohdennetuilla kyselyillä. Kuntaliiton asiantuntijat vastasivat kuntien ja yksityisyritysten tukikysymyksiin. Kuntien yhdyshenkilöille järjestettiin myös kaksi webinaaria. Prosessin aikana Kuntaliitto välitti ministeriöön useita tulkintaongelmia, joita käsiteltiin Kuntaliiton ja TEM:n vastuuhenkilöiden yhteisissä tapaamisissa. Arvioiden mukaan tukiprosessi onnistui hyvin.

1 TOIMITUSJOHTAJAN TERVEHDYS

2 KUNTALIITON STRATEGIA, UUDISTUMINEN JA RESURSSIT

2.1 Strategiamme: Vaikuttava kumppani kunnille

2.2 Vuoden 2020 strategiset kärkitoimenpiteet

2.3 Organisaatiouudistuksella yhtenäistettiin johtamista

2.4 Kohti koko kuntakentän yhteistä Yhdessä-toimintamallia

2.5 Henkilöstö uudistumisen voimavarana

2.6 Asiakuudet ja verkostot

2.7 Kuntaliiton talous

3 TOIMINNAN KESKEISIMMÄT TULOKSET JA VAIKUTUKSET 2020 YKSIKÖITTÄIN

3.1 Lakiasiat

3.2 Kuntatalous

3.3 Elinvoima, elinkeinot ja työllisyys

3.4 Kuntakehitys, demokratia ja johtaminen

3.5 Tietoyhteiskunta

3.6 Ruotsinkieliset asiat

3.7 Kansainväliset asiat

3.8 Yhdyskunnat ja ympäristö

3.9 Hyvinvointi ja sivistys

3.10 Sosiaali- ja terveyspalvelut

3.4 Kuntakehitys, demokratia ja johtaminen

Osallisuuden johtamisen ja osallistumiskeinojen vaikuttavuuden arvioinnin tueksi julkaistiin opas ja työkalu osallistumisen arviointiin ja mittaamiseen. Osallisuuden arviointi ja mittaaminen tuovat kunnille mahdollisuuksia syventää kuntastrategioihin kuntalaisten osallisuudelle ja osallistumiselle asetettavia tavoitteita ja kehittää konkreettisia, mitattavia toimenpiteitä.

[Erilaistuva KuntaSuomi 2025](#) -tutkimusohjelma käynnistyi Kuntalais- ja kuntapäätäjätutkimuksilla ja Ammattina luottamushenkilö -tutkimuksella. Kuntien yhteiskehittämisen ja hyvien käytänteiden levittämisen tueksi avattiin uusi Innokylä-verkkopalvelu, johon koottiin keväällä 2020 myös kuntien hyviä koronakäytänteitä. Kuntien koronaviestinnän tueksi julkistettiin kriisiviestintäopas.

[Kaupunkiin!](#) -projektissa heräteltiin keskustelua kaupungistumisesta ja kaupunkien mahdollisuuksista sekä uhkista. Keskeisiin kaupungistumista koskeviin kysymyksiin etsittiin vastuksia yhdessä omien asiantuntijoidemme, kehittäjäkumppaneiden (mm. MDI, FCG-Perlacon, Tampereen yliopisto, Kela) ja

C23 kaupunkien (= kaupunkipoliittisen työryhmän kaupungit) kanssa. Projektissa tuotettiin visualisoitua ja analysoitua, tulevaisuussuuntautunutta tietoa kaupunkien kehityksen kannalta keskeisistä ilmiöistä. Projektin tuotoksina syntyi mm. tilastoanalyysijä, erilaisia kirjallisia tuotoksia, podcasteja, webinaareja sekä somenostoja ja -videoita. Kaupunkiin! onnistui myös reagoimaan koronavuoden 2020 poikkeuksellisiin haasteisiin mm. kuvaamalla Covid-19 kaupunkispesifejä vaikutuksia, ja toisaalta myös tarjoamaan sytykkeitä 2020-luvun kaupunkipoliittikkaan.

Vuonna 2020 toteutettiin [koronapandemian vaikutuksien ennakointi](#) lyhyellä ja pitkällä aikavälillä vuoteen 2030 mennessä, mikä oli osa Kuntaliiton jatkuvaa strategiatyötä, henkilöstön ennakointiosaamisen kehittämistä sekä ennakointipalvelua kunnille. Siihen osallistui yhteensä 70 henkilöä Kuntaliitosta, kuudesta suurimmasta kaupungista sekä seutukaupunki-, kehyskunta- ja pienten kuntien verkostoista.

Keskeinen strategiseen ennakointiin liittyvä yhteistyöhanke oli ”[Kaupungistumisen käännekohdat 2030](#)”-skenaariopelin laadinta yhdessä ajatushautomo Demos Helsingin kanssa. Peli oli osa C23 kaupunkien ja minis-

KAUPUNKIIN! Keskusteluja kaupungistumisen vaikutuksista

teriöiden 2020 Kaupunkien tulevaisuusmitte- löksi nimettyä tapahtumaa, joka toteutettiin osana kansallista kaupunkipoliittista yhteistyöprosessia.

Toinen vastaava yhteistyötapahtuma toteutettiin Business Finlandin kanssa kansallisena tulevaisuuspäivänä, jolloin mietittiin yhdessä Kuntaliiton verkostojen kanssa, kuinka globaalit skenaariot vaikuttavat kaupunkien ja kuntien elinvoimaisuuteen.

Vuonna 2020 julkaistiin [Kunta-ala ennakoijana](#) -kyselytutkimus, josta Kuntaliitto sai Vuoden 2020 ennakointiteko -palkinnon kuntien tulevaisuus- ja ennakointityön edistämisestä. Tunnustuksen myönsi kansallista ennakointiverkostoa edustava asiantuntijaraati valtakunnallisen alue-ennakointiseminaarin yhteydessä Lahdessa.

- 1 TOIMITUSJOHTAJAN TERVEHDYS
- 2 KUNTALIITON STRATEGIA, UUDISTUMINEN JA RESURSSIT
 - 2.1 Strategiamme: Vaikuttava kumppani kunnille
 - 2.2 Vuoden 2020 strategiset kärkitoimenpiteet
 - 2.3 Organisaatiouudistuksella yhtenäistettiin johtamista
 - 2.4 Kohti koko kuntakentän yhteistä Yhdessä-toimintamallia
 - 2.5 Henkilöstö uudistumisen voimavarana
 - 2.6 Asiakuudet ja verkostot
 - 2.7 Kuntaliiton talous
- 3 TOIMINNAN KESKEISIMMÄT TULOKSET JA VAIKUTUKSET 2020 YKSIKÖITTÄIN
 - 3.1 Lakiasiat
 - 3.2 Kuntatalous
 - 3.3 Elinvoima, elinkeinot ja työllisyys
 - 3.4 Kuntakehitys, demokratia ja johtaminen
 - 3.5 Tietoyhteiskunta**
 - 3.6 Ruotsinkieliset asiat
 - 3.7 Kansainväliset asiat
 - 3.8 Yhdyskunnat ja ympäristö
 - 3.9 Hyvinvointi ja sivistys
 - 3.10 Sosiaali- ja terveyspalvelut

3.5 Tietoyhteiskunta

Yhteiset digiratkaisut ja tuki -projekti

Suomen Kuntasäätiön rahoittama Yhteiset digiratkaisut ja tuki -projekti käynnistyi vuoden 2020 alusta. Projektin tavoitteena on tehostaa kuntien digitalisaatiokehitystä tukemalla yhteistyötä kuntien kesken sekä kuntien ja valtion toimijoiden välillä.

Kevään 2020 aikana projekti kokosi kaikki valtiovarainministeriön digiavustusta saaneet ja kehityshankkeissa mukana olevat 186 kuntaa 62 hankkeesta yhteen, teemoitti samaan aikaan käynnissä olevat hankkeet ja näille alustan yhteisten haasteiden ja hyvien käytäntöjen jakamiselle. Keväällä kehitettiin Digisumppi-tilaisuuksien konsepti, jonka avulla saman teeman parissa työskentelevät kuntatoimijat tuotiin yhteisen pöydän äärelle verkostoitumaan ja pohtimaan kehitystä edistämiä ratkaisuja.

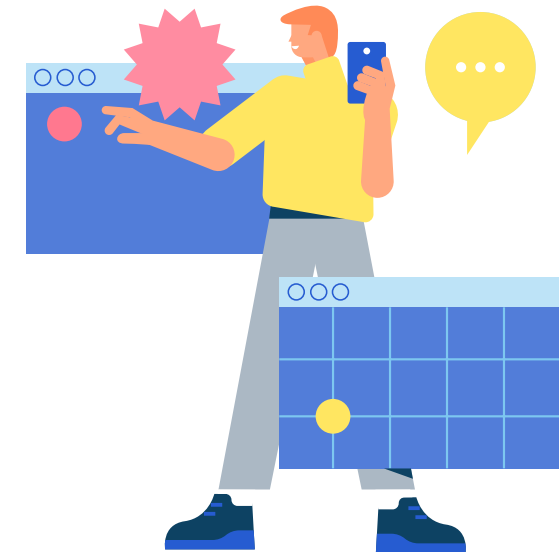
Vuoden 2020 aikana järjestettiin yhteensä 33 Digisumppi-tilaisuutta, joissa mukana oli keskimäärin 40–50 osallistujaa. Yhteistyössä mukana olevien kuntien Slack -kanavalla oli mukana noin 450 kuntien ja sidosryhmien edustajaa. Avoimet käytännöt (avoin läh-

dekoodi, avoin kehittäminen jne.) toimivat vahvana tukena yhteistyön kehityksessä ja vuoden 2020 aikana luotiin perusta avoimeen kehitykseen perustuvalla yhteistyöllä. Samalla päästiin yhdessä erilaisten kuntien kanssa miettimään, miten yhteistyön avulla juuri heidän kohdallaan digikypsyytasoa voidaan kehittää ja miten kehitystyötä voidaan mitata yhdessä olemassa olevien sidosryhmien kanssa. Yhteistyötä tehtiin erityisesti seuraavien sidosryhmien kanssa: VTT, FCG, Kuntien Tiera, VM, Digi- ja väestötietovirasto sekä Finnish Center for Artificial Intelligence (FCAI).

Kunta-valtio-jalostamo

Kuntaliiton uuden toimintamallin myötä perustetun Digikyvykkyys-ratkaisuryhmän työssä keskeisimpiä toimenpiteitä oli 2020 kunta-valtio-jalostamon toteutus. Kunta-valtio-jalostamo oli työpajasarja, jossa fasilitoidusti ratkottiin ennalta yhteisesti tunnistettuja, monimutkaisia haasteita, jotka ylittävät organisaatio- tai toimialarajat. Kunta-valtio-jalostamon teemat liittyivät eri aiheisiin ja toimialoihin, mutta kaikkia yhdisti digitalisaatioon liittyvä haaste. Työpajasarja oli kokeilu uudeltaisesta yhteistyötavasta ja liittyi myös Julkisen hallinnon strategian

valmisteluun. Ratkaisuryhmätyö ja kunta-valtio-jalostamo tukivat myös hankevalmistelua, joista Kuntaliiton ja KT:n yhteiselle ”Työn murros” -viestintähankkeelle haettiin ja myönnettiin rahoitus vuodelle 2021. Muilta osin hankevalmistelu jatkuu seuraavalle vuodelle.

1 TOIMITUSJOHTAJAN TERVEHDYS

2 KUNTALIITON STRATEGIA, UUDISTUMINEN JA RESURSSIT

- 2.1 Strategiamme: Vaikuttava kumppani kunnille
- 2.2 Vuoden 2020 strategiset kärkitoimenpiteet
- 2.3 Organisaatiouudistuksella yhtenäistettiin johtamista
- 2.4 Kohti koko kuntakentän yhteistä Yhdessä-toimintamallia
- 2.5 Henkilöstö uudistumisen voimavarana
- 2.6 Asiakuudet ja verkostot
- 2.7 Kuntaliiton talous

3 TOIMINNAN KESKEISIMMÄT TULOKSET JA VAIKUTUKSET 2020 YKSIKÖITTÄIN

- 3.1 Lakiasiat
- 3.2 Kuntatalous
- 3.3 Elinvoima, elinkeinot ja työllisyys
- 3.4 Kuntakehitys, demokratia ja johtaminen

3.5 Tietoyhteiskunta

- 3.6 Ruotsinkieliset asiat
- 3.7 Kansainväliset asiat
- 3.8 Yhdyskunnat ja ympäristö
- 3.9 Hyvinvointi ja sivistys
- 3.10 Sosiaali- ja terveyspalvelut

Kuntien digitaalista turvallisuutta

Kuntien digitaalista turvallisuutta edistettiin perustamalla kuntien tietoturavastaavien verkosto, jonka toiminta käynnistettiin Kuntaliiton yleiskirjeellä. Kuntapohjaisten ICT-yhtiöiden tullessa mukaan loka-marraskuussa 2020 saavutettiin kuntakentän kattavuudessa ”kriittinen massa” (n. 80 % kuntatoimijoista). Tietoturavastaavien verkostoon osallistuvien kuntien joukosta muodostettiin pienempi valmisteleva ryhmä (Helsinki, Tampere, Oulu, Salo, Kuopio), joka toimii dynaamisesti ajankohtaisten asioiden, kuten tiedonhallintalain mukanaan tuomien tietoturvallisuusvaatimusten asianmukaiselle käsittelylle kuntakentässä. Valmisteleva ryhmä toimii mahdollistajan roolissa. Valmisteleva ryhmä

on osallistunut myös kansallisella tasolla Julkisen hallinnon digitaalisen turvallisuuden säädösvalmistelun koordinaatiotyöhön kuntakentän edustajana. Verkoston ensimmäisen varsinaisen toimikauden päättyessä voidaan todeta asetettujen tavoitteitten tulleen saavutetuiksi.

Julkisen hallinnon tiedonhallinta

Vuoden 2020 alusta voimaan tullut laki julkisen hallinnon tiedonhallinnasta 906/2019 asetti kunnille veloitteen ylläpitää tiedonhallintamallia vuoden siirtymäajalla. Tiedonhallintamallissa on kuvattava minimissään seuraavat asiat: toimintaprosessit, tietojärjestelmät, tietovarannot sekä tietoturvallisuus, sisältäen olemassa olevat tiedonhallinta-

yksikön tietoturvaperiaatteet, viranomaisen tietoturvaohjeet ja muut tietoturvallisuuden toteuttamista kuvaavat asiakirjat. Tietoturvajärjestelykäytäntöjen osalta on laissa kuntatoimijoille määritelty siirtymäaika 1.1.2023 saakka. Kuntaliitto on ollut vuonna 2020 mukana edistämässä toimintamallin kehitystä mm. tiedonhallintalautakunnan järjestämässä tiedonhallintamalli -työpajassa sekä tuottamassa tiedonhallintamalliin liittyvää viestintää. Lisäksi kokonaisarkkitehtuuryöryhmän alaisen runkoryhmän toimesta tuotettiin metamalli kuntien tiedonhallintamalliksi. Kuntaliitto osallistui vuoden 2020 ensimmäisellä puoliskolla tiedonhallintalain toimeenpanovaiheen työryhmän työskentelyyn osana Kuntaryhmää, erityisesti tiedonhallintakartan määrittelytyöhön.

1 TOIMITUSJOHTAJAN TERVEHDYS

2 KUNTALIITON STRATEGIA, UUDISTUMINEN JA RESURSSIT

2.1 Strategiamme: Vaikuttava kumppani kunnille

2.2 Vuoden 2020 strategiset kärkitoimenpiteet

2.3 Organisaatiouudistuksella yhtenäistettiin johtamista

2.4 Kohti koko kuntakentän yhteistä Yhdessä-toimintamallia

2.5 Henkilöstö uudistumisen voimavarana

2.6 Asiakuudet ja verkostot

2.7 Kuntaliiton talous

3 TOIMINNAN KESKEISIMMÄT TULOKSET JA VAIKUTUKSET 2020 YKSIKÖITTÄIN

3.1 Lakiasiat

3.2 Kuntatalous

3.3 Elinvoima, elinkeinot ja työllisyys

3.4 Kuntakehitys, demokratia ja johtaminen

3.5 Tietoyhteiskunta

3.6 Ruotsinkieliset asiat

3.7 Kansainväliset asiat

3.8 Yhdyskunnat ja ympäristö

3.9 Hyvinvointi ja sivistys

3.10 Sosiaali- ja terveyspalvelut

3.6 Ruotsinkieliset asiat

Ruotsinkielisten asioiden yksikkö järjesti koulutustilaisuuksia uusille luottamushenkilöille Ahvenanmaalla tammikuussa 2020. Koulutukset järjestettiin neljänä iltana kolmessa eri paikassa, ja osallistujia oli yli 100.

Kesäkuussa 2020 aloitti toimintansa ruotsin- ja kaksikielisten kuntien verkosto. Verkosto on yksi Kuntaliiton viidestä kärkiverkostosta, ja se parantaa ruotsinkielisen edunvalvonnan näkyvyyttä sekä liitossa että kentällä. Vuoden lopussa myös kuntien kansalliskieliverkosto aktivoitiin uudelleen.

Kuntien kielenkääntäjien verkosto perustettiin vuonna 2020 vastaamaan kääntäjien toiveeseen tiiviimmästä yhteistyöstä. Verkostossa on yli 50 jäsentä eri puolilta maata.

Kuten kaikessa toiminnassa, myös ruotsinkielisessä toiminnassa sopeuduttiin nopeasti koronatilanteeseen ja otettiin käyttöön digitaalisia ratkaisuja niin koulutustoiminnassa, webinaareissa, Kuntamarkkinoilla kuin erilaisissa verkostoissa (mm. Digifika). Digitaalisilla ratkaisuilla ja muulla toiminnan kehittämistyöllä ruotsinkielinen toiminta on saavuttanut entistä laajemman kohderyhmän ja onnistunut yhdistämään ruotsin- ja kaksikielisiä kuntia eri puolilta maata.

Kuntaliiton käännöstiimi käänsi koronavuoden aikana valtavasti tietoa, ohjeita ja kyselyitä, ja liitto pystyi tuottamaan nopeasti suomen- ja ruotsinkielistä koronaan liittyvää materiaalia kuntien tueksi. Kääntäjät ottivat käyttöön uusia teknisiä ratkaisuja, kuten pilviteknologiaa, ja kehittivät digitaalista työprosessia.

1	TOIMITUSJOHTAJAN TERVEHDYS
2	KUNTALIITON STRATEGIA, UUDISTUMINEN JA RESURSSIT
2.1	Strategiamme: Vaikuttava kumppani kunnille
2.2	Vuoden 2020 strategiset kärkitoimenpiteet
2.3	Organisaatiouudistuksella yhtenäistettiin johtamista
2.4	Kohti koko kuntakentän yhteistä Yhdessä-toimintamallia
2.5	Henkilöstö uudistumisen voimavarana
2.6	Asiakuudet ja verkostot
2.7	Kuntaliiton talous
3	TOIMINNAN KESKEISIMMÄT TULOKSET JA VAIKUTUKSET 2020 YKSIKÖITTÄIN
3.1	Lakiasiat
3.2	Kuntatalous
3.3	Elinvoima, elinkeinot ja työllisyys
3.4	Kuntakehitys, demokratia ja johtaminen
3.5	Tietoyhteiskunta
3.6	Ruotsinkieliset asiat
3.7	Kansainväliset asiat
3.8	Yhdyskunnat ja ympäristö
3.9	Hyvinvointi ja sivistys
3.10	Sosiaali- ja terveyspalvelut

3.7 Kansainväliset asiat

Kansainväliset asiat etäyhteyksin

Takana on poikkeuksellinen, mutta silmiä avaava vuosi. Kun maaliskuussa COVID-19 sulki maiden rajat ja siirsi työnteon kotioloihin, totutun EU-yhteistyön ja kansainvälisen toiminnan jatkuminen vaikutti mahdottomalta. EU- ja kv-toiminta on nyt totuttu hoitamaan etäyhteyksin. Verkkoon ovat siirtyneet niin korkean tason tapaamiset, arjen verkosto- ja projektityöskentely kuin isot maailmanluokan kongressit ja konferenssit. Ilman fyysistä läsnäoloa olemme verkottuneimpia kuin koskaan. Koronavirus ehti iskeä myös Kuntaliiton 14 asiantuntijan koulutusmatkan ohjelmaan 2.-5.3.2020. Pääosin saimme toteutettua vierailut eri instituutioihin.

Nykyisen komission ensimmäinen työohjelma julkaistiin vasta 29.1.2020 ja se ilmentää komission presidentti Von der Leyenin koko

kaudelle esittämiä periaatteita. Vuoden 2020 osalta vahvimmin on nostettu esille ilmasto- ja digiasiat. Alkuvuodesta lähdettiin voimakkaasti liikkeelle Vihreän kehityksen ohjelman toteuttamiseen ja tätä työtä jatkettiin koko vuoden.

Alueiden komitean nykyinen Suomen valtuuskunta aloitti toimintansa tammikuussa 2020. Valtuuskuntaan kuuluu 9 varsinaista ja 9 varajäsentä. Kuntaliitto toimii Suomen valtuuskunnan sihteeristönä ja vaikuttaa strategiansa mukaisesti EU-edunvalvonnan painopisteisiin komitean lausuntotyössä. Suomalaisilla näkemyksillä on viime vuoden aikana ollut kysyntää myös EU- ja kv-toimielimissä.

Kuntaliiton asiantuntijat osallistuivat vuoden kuluessa CEMR:n asiantuntijaryhmien kokouksiin ja lausuntojen valmisteluun etäkokouksissa. Policy Committeeen valtuuskunta osallistui aktiivisesti sekä läsnä- että

etäkokouksiin vuoden aikana ja oli rakentamassa CEMR:n tulevan kauden työohjelmaa ja strategiaa etänä. Brysselin toimisto tuki tätä työtä ja piti myös tiiviitä yhteyksiä yhteistyötahoihin Brysselissä.

Suomi sai poliittisen näköalapaikan myös kaupunkien ja paikallishallintojen maailmanjärjestössä UCLG:ssä (United Cities and Local Governments). Suomen valtuuskunta ja Kuntaliitto osallistuivat myös Euroopan neuvoston kunta- ja aluehallinnon kongressin tulevan toimikauden prioriteettityöhön. Lisäksi yhteistyö Pohjoismaiden kanssa tiivistyi Ruotsin kuntaliiton kanssa tänä vuonna solmitun yhteistyösopimuksen myötä.

Vuosi 2020 jää Kuntaliiton historiaan myös siinä, että kevään koronakurimuksen keskellä Kuntaliitossa toteutettiin laajamittainen EU-kv-tavoitetyö yhdessä sidosryhmien kanssa, joka johdattaa tekemistämme aina vuoteen 2030 asti.

3.8 Yhdyskunnat ja ympäristö

Kuntien päätäntävalta ja tarpeet MRL-uudistuksessa ja rakennetun ympäristön digitalisaatiossa

Kuntaliiton toteuttaman Kuntakaavasimulaatiohankkeen myötä maankäyttö- ja rakennuslain kokonaisuudistuksen valmistelussa luovuttiin ns. yhden kuntakaavan mallista ja säilytettiin kunnan mahdollisuus jatkossakin laatia yleis- ja asemakaavoja. Kuntaliitto toi edelleen vahvasti esiin kaavamonomoliin, kunnan itsehallintoon ja julkisen vallan käyttöön liittyvät ongelmat, jotka olisivat aiheutuneet mahdollisuudesta luovuttaa asemakaavaehdotuksen laatiminen maanomistajalle. Kuntaliitto korosti toimintatapojen kehittämistä julkaisulla [“Kumppanuuden monet muodot, esimerkkejä yhteistyöhön perustuvista kaa-voituskäytännöistä”](#). Edunvalvontatyö jatkuu mm. rakennusvalvonnan järjestämisen, kaa-vojen toteuttamisen, maapolitiikan, digitaalisten prosessien ja valtion valvontaan liittyvissä kysymyksissä.

Kuntien päätäntävallan turvaaminen digikehityshankkeissa

Ymmärryksen levittäminen siitä, että kuntien tiedot tulee nähdä erittäin tärkeänä osana

digikehitystä ja kuntien tiedontuotannolle tulee suunnata rahoitusta samalla tavalla kuin valtion organisaation järjestelmäkehitykselle. Yhteentoimivuus on valtakunnallinen tavoite, ei yksittäisen kunnan ‘omaa’ järjestelmäkehitystä. Yhteentoimivuuden tavoite tarvitsee rahoitusta kuntiin. Ymmärrys tästä on kasvanut ja VM:n 2021 avaama digikannustinhaku on suunnattu 2021 rakennetun ympäristön digikehitykselle.

Jos kunnan tiedot kopioidaan valtion tietovarantoon, jossa tietoja aletaan erikseen ylläpitää, syntyy kaksi toisistaan eroavaa, virheellistä tietovarantoa ja syntyy päällekkäistä työtä. Tietoa tulee käyttää aina alkuperäisestä lähteestä. Valtion tietovarantojen tulee olla kokoavia julkaisupalveluja, ei kopiorekistereitä. Tämä on joissakin valtion organisaatioissa nyt ymmärretty ja hankkeita valmistellaan näillä periaatteilla (esim. MMM osoitetietojärjestelmä).

Kuntien tarpeet otettava huomioon kestävän liikkumisen uudistuksissa

Kuntaliitto tuki kuntien ja kuntaryhmien tiedonsaantia ja osallistumista Suomen ensimmäisen valtakunnallisen liikennejärjestelmäsuunnitelman laadintaan sen eri vaiheissa. Tämä tehosti kuntien äänen ja viestien kuulu-

mista valmisteluprosessissa. Kuntaliitto nosti suunnitelman valmisteluun kuntien kannalta keskeisiä aiheita kuten toimivien sopimusyhteistyön muotojen kehittäminen valtion ja erilaisten kuntaryhmien kesken. Kuntaliitto ja kaupunkipoliittinen työryhmä ottivat kantaa suunnitelmaluonnoksessa esitettyyn yhteisrahoitusmalliin (hyötyjä maksaa -malli) tuoden esille yhteisrahoitusmallin epäkohdat ja miten kaupunkiseudut toivovat asiassa edettävän yhteistyössä valtion kanssa.

Latauspiste- ja automaatiolain valmistelun edunvalvonta verkostomaisella yhteistyöllä

Latauspiste- ja automaatiolain (733/2020) valmistelu sisälsi monia käänteitä, jotka pahimmillaan uhkasivat aiheuttaa myös kunta-alan kiinteistöille huomattavia lisäkustannuksia. Verkostomaisella yhteistyöllä toimialaliittojen kanssa (mm. RAKLI, Kiinteistöliitto, Kaupan liitto, MaRa) arvioitiin laki-luonnosta ja informoitiin lainvalmistelijoita aktiivisesti eri kanavissa luonnoksen heikkouksista ja esitettiin ratkaisuksi direktiivin perustason vaatimuksia yhdistettynä kannusteisiin. Hyväksytty laki vastaa pitkälti Kuntaliiton näkemyksiä ja mahdollistaa latausinfraan rakentamisen kunnissa ja kuntayhtymissä tarpeen mukaan ja oikea-aikaisesti.

- 1 TOIMITUSJOHTAJAN TERVEHDYS
- 2 KUNTALIITON STRATEGIA, UUDISTUMINEN JA RESURSSIT
 - 2.1 Strategiamme: Vaikuttava kumppani kunnille
 - 2.2 Vuoden 2020 strategiset kärkitoimenpiteet
 - 2.3 Organisaatiouudistuksella yhtenäistettiin johtamista
 - 2.4 Kohti koko kuntakentän yhteistä Yhdessä-toimintamallia
 - 2.5 Henkilöstö uudistumisen voimavarana
 - 2.6 Asiakuudet ja verkostot
 - 2.7 Kuntaliiton talous
- 3 TOIMINNAN KESKEISIMMÄT TULOKSET JA VAIKUTUKSET 2020 YKSIKÖITTÄIN
 - 3.1 Lakiasiat
 - 3.2 Kuntatalous
 - 3.3 Elinvoima, elinkeinot ja työllisyys
 - 3.4 Kuntakehitys, demokratia ja johtaminen
 - 3.5 Tietoyhteiskunta
 - 3.6 Ruotsinkieliset asiat
 - 3.7 Kansainväliset asiat
 - 3.8 Yhdyskunnat ja ympäristö**
 - 3.9 Hyvinvointi ja sivistys
 - 3.10 Sosiaali- ja terveyspalvelut

Kestävä elvytys kuntien hyväksi

Pian koronapandemian haitallisten talousvaikutusten ilmettyä organisoiduttiin valtioneuvoston johdolla erilaisiin elvytystä valmisteleviin ryhmiin. Ensimmäisten joukossa oman elvytysryhmänsä perusti ympäristöministeriö. Tämän kestävän elvytyksen työryhmän tehtävänä oli tehdä ehdotuksia elvytystoimiksi, joilla samalla vastattaisiin ilmastonmuutoksen ja luontokadon haasteisiin. Kuntaliitto pääsi mukaan tähän ryhmään ja teki aktiivisesti ehdotuksia liittyen mm. kuntien rakennusten energiatehokkuussaneerauksiin, uusiutuvaan energiantuotantoon ja käyttöön, kestävän liikkumisen järjestämiseen ja investointeihin, vesihuollon kehittämiseen, lähiluonnon ja sen virkistyskäytön turvaamisen sekä kuntien rakennetun ja luonnon ympäristön digikyvykkyyden vahvistamiseen.

Kuntaliiton ehdotukset saivat hyvän vastaanoton, ja kuntien yhdyskunta- sekä ympäristöinvestointien ja kehittämisen saanto kansallisen kestävän elvytyksen tuissa oli huomattava. Hallituksen toukokuun lisätalousarviosta saatiin kunnille tukea mm. koronasta kärsineelle joukkoliikenteelle, kävelyn ja pyöräilyn investointeihin, sähköautojen julkiseen latausinfraan, kuntien kiinteistöjen

energiatehokkuussaneerauksiin, kuntien kiinteistöjen öljylämmityksestä luopumiseen, vesihuollon kiertotalouskehittämiseen sekä kuntien lähivirkistysalueiden, kansallisten kaupunkipuistojen ja kuntien ilmastotyön kehittämiseen. Auttaakseen kuntia rahan haussa, Kuntaliitto kokosi nopeasti lukuisissa eri kanavissa ja aikatauluissa käynnissä olevat kestävän elvytyksen avustukset ja viesti niistä kuntiin. Ymmärrys kuntien rakennetun ja luonnon ympäristön sähköiseen tiedonhallintaan liittyvistä tarpeista nousi Kuntaliiton vaikutuksella osaksi digitalisaation kokonaisuutta ja saatiin osaksi EU-elpymispaketin kansallista valmistelua.

Kuntien varautumisen ja turvallisuuden palvelujen vahvistaminen

Kuntien varautumisen ja jatkuvuudenhallinnan kehittämistyötä on toteutettu Kuntaliiton ja Huoltovarmuuskeskuksen välisenä yhteistyönä KUJA-projektien muodossa. KUJA-projektit toteutettiin vuosina 2014-2020 kahdessa osassa. Kuja-projektit ovat luoneet perustan kuntien varautumisen kehittämiselle sekä kuntien keskeisen roolin tunnistamiselle osana Suomen kokonaisturvallisuutta. Kuja-projekteissa kehitetyt prosessit, työkalut, kuntaverkostot, yhteistyöfoorumit ja kuntien

varautumisen kehittämisosaaminen siirtyivät KUJA-projektien päättyessä osaksi Kuntaliiton pysyvää palvelua kunnille vuoden 2021 alusta lukien.

Erityisesti mainittakoon vuoden 2020 osalta [Kunnan varautumisen johtaminen](#) -oppaan julkaisu syksyllä sekä aktiivisesti toimiva Turvallinen ja kriisinkestävä kunta -verkosto, jossa on 270 jäsentä 150 eri kunnasta tai kuntaorganisaatiosta.

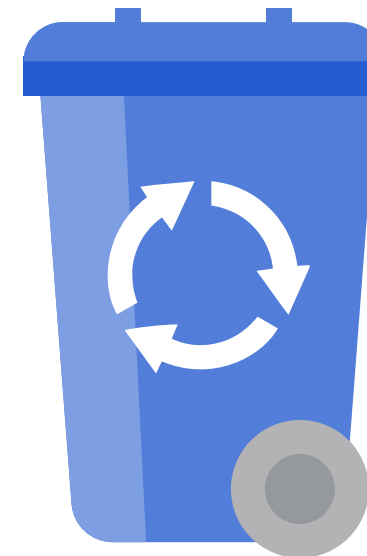
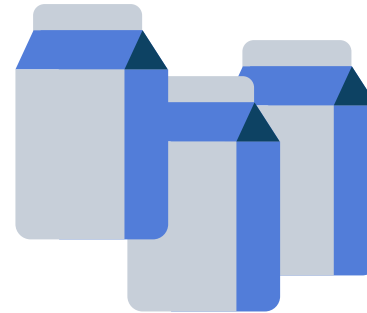
1	TOIMITUSJOHTAJAN TERVEHDYS
2	KUNTALIITON STRATEGIA, UUDISTUMINEN JA RESURSSIT
2.1	Strategiamme: Vaikuttava kumppani kunnille
2.2	Vuoden 2020 strategiset kärkitoimenpiteet
2.3	Organisaatiouudistuksella yhtenäistettiin johtamista
2.4	Kohti koko kuntakentän yhteistä Yhdessä-toimintamallia
2.5	Henkilöstö uudistumisen voimavarana
2.6	Asiakuudet ja verkostot
2.7	Kuntaliiton talous
3	TOIMINNAN KESKEISIMMÄT TULOKSET JA VAIKUTUKSET 2020 YKSIKÖITTÄIN
3.1	Lakiasiat
3.2	Kuntatalous
3.3	Elinvoima, elinkeinot ja työllisyys
3.4	Kuntakehitys, demokratia ja johtaminen
3.5	Tietoyhteiskunta
3.6	Ruotsinkieliset asiat
3.7	Kansainväliset asiat
3.8	Yhdyskunnat ja ympäristö
3.9	Hyvinvointi ja sivistys
3.10	Sosiaali- ja terveyspalvelut

Ilmastomuutokseen varautumisen tilannekuvan ja tuen kehittäminen

Kuntien ilmastomuutokseen varautumisen kokonais kuvaa selkeytettiin Huoltovarmuuskeskukseen ja Kuntaliiton yhteisellä projektilla. Tavoitteena oli luoda parempi tietopohja edunvalvontaan sekä käytännön välineitä kuntien ilmastotyön tukemiseen. Kuntatoimijoille tehdyn kyselyn pohjalta laadittiin verkkojulkaisu [Kuinka kunnat kohtaavat ilmastomuutoksen - opas varautumistyön kehittämiseen](#) ja asiaa esiteltiin kuntatoimijoille webinaarissa.

Kuntien rooli jätelain uudistuksessa

Jätelain muutosten valmistelussa onnistuttiin vaikuttamaan siten, että ymmärrys kuntien tärkeästä roolista jätehuollossa on lisääntynyt. Kuntien perusvastuu jätehuollossa säilyy nykyisellään ja kuntien toimintaedellytykset jätehuollon järjestäjänä paranevat. Tämän mahdollistavat kuntien ja pakkaustuottajien yhteistoiminta pakkausjätteiden keräämisessä, kunnan järjestämän jätteenkuljetuksen lisääminen sekä tiukentuvat erilliskeräysvelvoitteet, joita on kuitenkin paikallistasolla mahdollisuus kohdentaa suhteessa alueen olosuhteisiin. Tavoitteena on ollut asukkai-

den jätehuollon selkeyttäminen siten, että kuntalaiset voisivat asioida kaikissa jätehuoltoasioissa pääasiassa ns. yhden luukun periaatteella eli kunnan jätelaitoksen kanssa.

Kuntien luonnonsuojelulle tukea

Tietoisuus kuntien monipuolisesta ja vaikuttavasta luontotyöstä on ollut vähäistä. Luonnonsuojelun supervuodeksi nimettynä vuonna 2020 Kuntaliiton aktiivisuuden ansiosta kuntien merkittävä rooli luonnonsuojelussa tunnustettiin, mikä näkyi erilaisena tukena kuntien luontotyölle. Historiallinen päänaavaus kuntien luontotyön tueksi oli ympäristöministeriön avaama KuntaHelmi-rahoitusohjelma kuntien luonnonhoitotöihin sekä rahoitus Kuntaliiton ja Suomen ympäristökeskuksen aloittamalle kuntien luontotyötä tukevalle Luontokunnat -verkostolle. Käynnissä olevaan luonnonsuojelulainsäädännön uudistushankkeeseen kunnille saatiin perustettua oma Kuntaliiton vetämä kunta-alatyöryhmä ja kuntien tarpeet saatiin vahvasti esille myös muissa luonnonsuojelulainsäädännön uudistuksen alatyöryhmissä. Erityistä kiitosta ja vaikutusta sai aikaan Kuntaliiton toteuttama selvitys kuntien ja maakuntien liittojen luontotiedon hallinnan tarpeista ja mahdollisuuksista.

1	TOIMITUSJOHTAJAN TERVEHDYS
2	KUNTALIITON STRATEGIA, UUDISTUMINEN JA RESURSSIT
2.1	Strategiamme: Vaikuttava kumppani kunnille
2.2	Vuoden 2020 strategiset kärkitoimenpiteet
2.3	Organisaatiouudistuksella yhtenäistettiin johtamista
2.4	Kohti koko kuntakentän yhteistä Yhdessä-toimintamallia
2.5	Henkilöstö uudistumisen voimavarana
2.6	Asiakuudet ja verkostot
2.7	Kuntaliiton talous
3	TOIMINNAN KESKEISIMMÄT TULOKSET JA VAIKUTUKSET 2020 YKSIKÖITTÄIN
3.1	Lakiasiat
3.2	Kuntatalous
3.3	Elinvoima, elinkeinot ja työllisyys
3.4	Kuntakehitys, demokratia ja johtaminen
3.5	Tietoyhteiskunta
3.6	Ruotsinkieliset asiat
3.7	Kansainväliset asiat
3.8	Yhdyskunnat ja ympäristö
3.9	Hyvinvointi ja sivistys
3.10	Sosiaali- ja terveyspalvelut

3.9 Hyvinvointi ja sivistys

Kuntien ja koulutuksen järjestäjien tukeminen korona-aikana

Opetus- ja kulttuuriyksikkö lisäsi korona-kriisin alkaessa verkostojensa kautta kuntiin tapahtuvaa nopeaa viestintää ja vuoropuhelua. Uutena toimintamuotona käyttöön otettiin nopeat webinaarit, joissa tuettiin kuntia jakamalla tietoa ja tarjoamalla yhteinen keskustelualusta pandemiatilanteessa. Samalla saatiin tietoa palvelujen järjestämisestä ja sen haasteista paikallisella tasolla.

Tiivis vuoropuhelu kuntien kanssa oli tärkeää edunvalvonnassa ministeriöiden suuntaan. Kuntaliiton rooli kuntien äänenä ja paikallisten haasteiden esiintuojana korostui myös valmisteltaessa poikkeuslainsäädäntöä. Näin koronakriisi lisäsi ja vahvisti yksikön verkostojen kanssa tehtävää työtä monin tavoin. Kuntiin päin neuvontaa ja tukea annettiin runsaasti myös normaalina asiantuntijapalveluna. Tarve säädösten tulkinnoille ja ohjeille oli suuri, sillä ministeriöiden ja Opetushallituksen ohjeet saatiin käyttöön viiveellä ja ne koettiin aluksi vaikeaselkoisiksi.

Esittävän taiteen uudistus turvaa alueellisen tarjonnan ja kuntien investoinnit

Taidelaitosten valtionosuusjärjestelmän uudistamistyötä tehtiin kahdessa eri työryhmässä vuosina 2016–2020. Kuntaliitto osallistui kummankin valmisteluryhmän työhön. Eduskunta hyväksyi lain pääosin vuoden 2020 lopussa. Laki tulee pääosin voimaan tammikuussa 2022. Kuntakenttää on pidetty mukana uudistamistyössä mm. kulttuurijohtajien verkostossa, tiedottamalla opetus- ja kulttuuriyksikön uutiskirjeissä ja Kuntamarkkinoilla sekä tekemällä uudistuksen ehdotuksista kyselyn kuntiin. Valtionosuuden piirissä on nyt 57 teatteria ja 28 orkesteria. Yli puolet orkestereista on kunnallisia ja teattereista mukaan lukien myös kuntien omistamat osakeyhtiöt ja säätiöt myös suuri osa. Kunnat voivat ylläpitää esittävän taiteen toimintayksikköä. Uudistuksessa säilytettiin esittävän taiteen ylläpitäminen ja rahoittaminen vapaaehtoisena kunnille.

Uudistuksessa turvattiin valtionosuusrahoitus jatkossakin kuntataustaisille taideorganisaatioille kuten kaupunginteatterit. Valtionosuus myönnetään vakiintuneille toimintaa har-

joittaville toistaiseksi. Uudet toimijat voivat vastaavasti päästä järjestelmän piiriin ensin määräajaksi. Toiminnan ennakointia kunta- tasolla helpottavat myös 3- ja 6-vuotiset rahoitussuunnitelmat. Rahoitussuunnitelma sisältää arvion henkilötötyövuosien määrästä, johon toimija saa valtionosuutta. Uudistuksen astuessa voimaan vuonna 2022 on valtionosuusmääräraha yhteensä 13 miljoonaa suurempi kuin nyt (77 miljoonaa euroa).

Oppivelvollisuuden laajentaminen

Oppivelvollisuuden laajentaminen on merkittävä koulutuspoliittinen uudistus, joka tulee voimaan jo vuonna 2021. Kuntaliiton edustajat olivat tiiviisti mukana hallituksen esityksen valmistelutyössä hallituksen esitystä valmistelevassa projektiryhmässä ja laajemmassa seurantaryhmässä.

Valmisteluvaiheessa Kuntaliitto teki tiivistä yhteistyötä kuntien ja koulutuksen järjestäjien kanssa. Asioita käsiteltiin useissa Kuntaliiton verkostoissa sekä jäsenten tapauksissa. Lisäksi Kuntaliitto järjesti oppivelvollisuuden laajentamiseen liittyviä webinaareja sekä TEAMS-tilaisuuksia.

Kuntaliitto painotti valmistelutyössä raken-

1 TOIMITUSJOHTAJAN TERVEHDYS

2 KUNTALIITON STRATEGIA, UUDISTUMINEN JA RESURSSIT

2.1 Strategiamme: Vaikuttava kumppani kunnille

2.2 Vuoden 2020 strategiset kärkitoimenpiteet

2.3 Organisaatiouudistuksella yhtenäistettiin johtamista

2.4 Kohti koko kuntakentän yhteistä Yhdessä-toimintamallia

2.5 Henkilöstö uudistumisen voimavarana

2.6 Asiakuudet ja verkostot

2.7 Kuntaliiton talous

3 TOIMINNAN KESKEISIMMÄT TULOKSET JA VAIKUTUKSET 2020 YKSIKÖITTÄIN

3.1 Lakiasiat

3.2 Kuntatalous

3.3 Elinvoima, elinkeinot ja työllisyys

3.4 Kuntakehitys, demokratia ja johtaminen

3.5 Tietoyhteiskunta

3.6 Ruotsinkieliset asiat

3.7 Kansainväliset asiat

3.8 Yhdyskunnat ja ympäristö

3.9 Hyvinvointi ja sivistys

3.10 Sosiaali- ja terveyspalvelut

teellisiä uudistuksia, jotka oikein toteutettuina voisivat mahdollistaa nuorille nykyistä paremmin joustavat oppimisen polut ja tien toisen asteen tutkintoon. Oppivelvollisuuden laajentamisen yhteydessä näitä rakenteellisia uudistuksia toteutettiin. Erityisen hyvänä Kuntaliitto pitää uutta nivelvaiheen, tutkintoon valmistavaa koulutusta.

Uudistuksessa toisen asteen koulutuksen vapaa hakeutumis-oikeus säilytettiin. Toisen asteen koulutuksen järjestäminen säilyi järjestämislupaan perustuvana. Kunnille ei siis tullut uudistuksen myötä velvoitetta järjestää toisen asteen koulutusta. Koulumatkojen maksuttomuus toteutetaan koulumatkatukijärjestelmän kautta, joten kunnilla ja koulutuksen järjestäjillä ei tullut myöskään vastuuta koulumatkojen järjestämisestä.

Kustannusvaikutusten osalta Kuntaliiton arvion oli noin 10 miljoonaa euroa suurempi kuin hallituksen esityksen kustannusvaikutusten arviointi. Oppivelvollisuuden laajentamisen kustannusvaikutuksia ja vaikuttavuutta tulee seurata ja arvioida toteuttamalla lainsäädännön jälkiarviointi. Rahoitukseen ja toimintalainsäädäntöön tulee tehdä arvioinnin perusteella tarvittavat muutokset.

Koulutus palveluna – koulutuksen saatavuus ja saavutettavuus -verkostoprojektin ensimmäinen vuosi

Koulutus palveluna -verkostoprojektilla (KOPA) etsitään toimivia ja taloudellisesti kestäviä ratkaisuja koulutuksen saatavuuden ja saavutettavuuden turvaamiseksi erilaistuvissa kunnissa.

Ensimmäisenä projektivuotena kolmetoista KOPA-pilottia määrittivät omat alueelliset haasteensa sekä tavoitteensa työskentelylle. Alueellisissa työpajoissa pilotit jäsensivät tavoitteidensa pohjalta omia toimenpiteitään. Osallistujille järjestettiin kaksi valtakunnallista seminaaria - aloitusseminaari johdatteli projektityöhön ja toinen keskittyi etä- ja verkko-opetuksen mahdollisuuksiin perusopetuksessa ja toisella asteella sekä kuntapäätäjien ja virkahenkilöiden väliseen yhteistyöhön.

KOPA-työskentelystä vuonna 2020 kertyi havaintoja osallistujien arjen toimintaympäristöstä ja haasteista sekä näkemyksiä millä tavoin koulutuksen järjestämistä voitaisiin tarvelähtöisesti kehittää huomioiden erityisesti väestönkehityksen trendit. Kunnat ja koulutuksen järjestäjät toivovat mm. mahdol-

lisuuksia hyödyntää etäopetusta perusopetuksessa nykyistä laajemmin, yhteistyöhön kannustavia elementtejä ja rakenteita, jotka edistävät joustavien mallien käyttöönottoa. KOPA-työn huomioita hyödynnettiin Kuntaliiton lausunnossa koulutuspoliittisen selonteon luonnoksesta.

Projektin osarahoittaja opetus- ja kulttuuriministeriö on aktiivisesti seurannut pilottien etenemistä ja projektin puolesta on myös järjestetty yhteisiä keskusteluja ministeriön edustajille ja piloteille.

Perusopetuksen kestävät rakenteet

Kuntaliitto on nostanut esille lapsimäärän vähenemisen merkittävät vaikutukset kunta-perusteisen perusopetuksen järjestämiseen käynnistämällä perusopetuksen kestävien rakenteiden tarkastelun yhdessä kuntien ja sidosryhmien kanssa. Perusopetuksen järjestäminen on kunnille velvoittava tehtävä. Ikäluokkien pieneneminen vaikuttaa monin tavoin kuntien perusopetuksen järjestämisen edellytyksiin. Kuntaliitto on päättänyt jatkaa työskentelyä tarkempien tavoitteiden ja toimenpiteiden asettamiseksi vuoden 2021 aikana.

1 TOIMITUSJOHTAJAN TERVEHDYS

2 KUNTALIITON STRATEGIA, UUDISTUMINEN JA RESURSSIT

2.1 Strategiamme: Vaikuttava kumppani kunnille

2.2 Vuoden 2020 strategiset kärkitoimenpiteet

2.3 Organisaatiouudistuksella yhtenäistettiin johtamista

2.4 Kohti koko kuntakentän yhteistä Yhdessä-toimintamallia

2.5 Henkilöstö uudistumisen voimavarana

2.6 Asiakuudet ja verkostot

2.7 Kuntaliiton talous

3 TOIMINNAN KESKEISIMMÄT TULOKSET JA VAIKUTUKSET 2020 YKSIKÖITTÄIN

3.1 Lakiasiat

3.2 Kuntatalous

3.3 Elinvoima, elinkeinot ja työllisyys

3.4 Kuntakehitys, demokratia ja johtaminen

3.5 Tietoyhteiskunta

3.6 Ruotsinkieliset asiat

3.7 Kansainväliset asiat

3.8 Yhdyskunnat ja ympäristö

3.9 Hyvinvointi ja sivistys

3.10 Sosiaali- ja terveyspalvelut

Sosiaalinen kestävyys

Osana Kuntaliiton toimintamallikokeilua jatkoi ilmiölähtöistä ja poikkihallinnollista työskentelyä yksikkörajat ylittävä Sosiaalisesti kestävät kunnat -ratkaisuryhmä. Vuoden 2020 aikana luotiin monipuolisesti eri tasoisia toimenpiteitä vaikuttavuustavoitteeseen:

Kunnilla on mahdollisuudet ja kyvykkyyttä rakentaa sekä ylläpitää sosiaalisesti kestävä yhteiskuntaa vahvistamalla kuntalaisten hyvinvointia ja osallisuutta sekä ennaltaehkäistä huono-osaisuutta ja sen periytymistä muuttuvassa toimintaympäristössä.

Toimenpiteet suunnattiin sosiaalisen kestävyden johtamisen, osallisuuden, heikommassa asemassa olevien ja kuntien muiden sosiaalisen kestävyden haasteiden ympärille levittäen samalla tietoisuutta ko. teemasta yleisemmin. On pyritty tarkemmin tunnistamaan kuntien kannalta keskeisiä haasteita (esim. palvelupolut, johtaminen). Sosiaalisen kestävyden eri ulottuvuuksia, kuten eriarvoisuuden kaventamista on aktiivisesti tuotu esiin eri foorumeilla. Erityisesti on huomioitu koronapandemian vaikutukset sosiaaliseen kestävyteen ja pitkän aikavälin hyvinvointiin. Uutena näkökulmana vuoden 2020 aikana

sosiaalisen kestävyden teeman alle liitettiin myös tasa-arvo- ja yhdenvertaisuustyö. Kokonaisuuden osalta tehtiin kiinteää yhteistyötä Kuntaliiton muiden keskeisten teemojen kanssa (esim. Kaupunkiin!-projekti, Kuntademokratiaverkosto sekä kestävä kehitys). Asiakasnäkökulmaa vahvistettiin toukokuussa kunnille järjestetyssä pyöreän pöydän keskustelussa. Toimenpidekokonaisuuden rakentaminen jatkuu toimintamallikokeilun uudistuessa vuonna 2021.

Hyvinvoinnin edistäminen

Vuonna 2020 hyvinvoinnin edistäminen ja sen johtaminen vahvistuivat kunnissa edelleen ja koronapandemia nosti kokonaisuudessaan kuntalaisten hyvinvoinnin uudella tavalla keskiöön.

Myös sote-uudistuksen valmistelun yhteydessä hyvinvoinnin edistämisen ja ennaltaehkäisevien palveluiden näkökulma vahvistui ja Kuntaliiton näkökulmat tulivat hyvin huomioituksi. Hyvinvoinnin edistämisen osalta

järjestettiin vuoden aikana useita laajasti kuntia yhteen kokoavia tapahtumia, joista keskeisimpänä THL:n kanssa yhteistyönä toteutettava [hyte-treffit](#) -tapahtumasarja sekä toukokuussa järjestetty vuosittainen [Kuntien hyvinvointiseminaari](#), joka kokosi ennätyselliset yli 420 kuulijaa. Kuntaliitto oli myös vahvasti mukana useissa projekteissa ja kansallisissa työryhmissä, joissa kuntien hyvinvoinnin edistäminen oli keskiössä (mm. [SOWELLUS-projekti](#), Paikallisen turvallisuustyön uudistamistarpeet-työryhmä, [Ravitse-muksella hyvinvointia](#) -työryhmä). Kuntien hyte-tiedolla johtamista vahvistettiin mm. kehittämällä hyvinvointijohtamisen keskeisintä työvälinettä [Sähköistä hyvinvointikertomusta](#) ja turvattiin näin sen laaja-alainen käyttö (lisenssi n. 90 % kunnista). Hyte-tiedolla johtamisen tilaa ja haasteita kartoitettiin myös erillisen [selvityksen](#) avulla. Päätösten vaikutusten ennakkoarvioinnin käyttö keskeisenä hyvinvoinnin edistämisen työvälineenä käyttö yleistyi ja kuntia tuettiin erilaisin tapahtumin ja koulutuksin sen käyttöönnotossa.

1 TOIMITUSJOHTAJAN TERVEHDYS

2 KUNTALIITON STRATEGIA, UUDISTUMINEN JA RESURSSIT

2.1 Strategiamme: Vaikuttava kumppani kunnille

2.2 Vuoden 2020 strategiset kärkitoimenpiteet

2.3 Organisaatiouudistuksella yhtenäistettiin johtamista

2.4 Kohti koko kuntakentän yhteistä Yhdessä-toimintamallia

2.5 Henkilöstö uudistumisen voimavarana

2.6 Asiakuudet ja verkostot

2.7 Kuntaliiton talous

3 TOIMINNAN KESKEISIMMÄT TULOKSET JA VAIKUTUKSET 2020 YKSIKÖITTÄIN

3.1 Lakiasiat

3.2 Kuntatalous

3.3 Elinvoima, elinkeinot ja työllisyys

3.4 Kuntakehitys, demokratia ja johtaminen

3.5 Tietoyhteiskunta

3.6 Ruotsinkieliset asiat

3.7 Kansainväliset asiat

3.8 Yhdyskunnat ja ympäristö

3.9 Hyvinvointi ja sivistys

3.10 Sosiaali- ja terveystaloudet

3.10 Sosiaali- ja terveystaloudet

Sote-uudistuksen edunvalvontaa koko Kuntaliiton voimin

Sote-uudistus löi leimaansa koko Kuntaliiton edunvalvontaan ja laajasti muuhunkin toimintaan vuonna 2020. Sote-uudistuksen laajaa lakipakettia valmisteltaessa kuntien ja Kuntaliiton asiantuntemusta ei valitettavasti juuri-kaan käytetty hyväksi. Kun yli 1 200-sivuinen lakiluonnos lähti kesäkuussa lausunnon, Kuntaliitto viesti monikanavaisesti kuntien kannalta tärkeitä ensihuomioita lakipaketista.

Lakipaketin lausuntovalmistelu tehtiin elo–syyskuussa 2020 laajassa osallistavassa yhteistyössä kunta- ja substanssiverkoston kanssa. Kuntaliitto tarjosi jäsenilleen yhteistyön alustan sekä konkreettista tukea kuntien omaan kannanmuodostukseen. Kun hallituksen esitys ennen joulua 2020 annettiin eduskunnalle, alkoi valmistautuminen eduskuntakuulemisiin kevätkaudella 2021.

Kuntaliiton toimintamallikokeilu on näyttänyt kyntensä sote-uudistuksen edunvalvonnassa ja rohkaissut mallin jatkokehittämistä ja käyttöä laajemminkin. Kunnat ja sote -ratkaisu-

ryhmässä on tehty laaja-alaista yhteistyötä Kuntaliiton eri yksiköiden asiantuntijoiden kesken ja osallistettu laajasti kaupunkia ja kuntia sote-uudistuksen yhteiseen edunvalvontaan kuntatyypiverkostoissa sekä substanssin asiantuntijaverkostoissa.

Vanhuspalvelujen henkilöstömitoitus edunvalvonnan kohteena

Kuntaliitto osallistui vanhuspalvelulain uudistamiseen ja pyrki vaikeassa edunvalvontaympäristössä vaikuttamaan kunnille myönteisellä tavalla lain muutokseen. Henkilöstömitoitus 0,7 säädettiin iäkkäiden henkilöiden tehostetussa palveluasumisessa ja pitkäaikaisessa laitoshoidossa. Kuntaliitto vaikutti onnistuneesti siihen, että uudistus tulee voimaan asteittain ja lopullisesti vuoden 2023 huhtikuun alussa. Henkilöstömitoituksen noston kustannuksiksi Kuntaliitto arvioi 228 miljoonaa euroa/ vuosi.

Kuntaliiton edunvalvonnalla onnistuttiin tuomaan lakiesityksen kustannusvaikutusten arviointiin realismia niin, että ministeriön alkuperäiseen 70 miljoonan euron arvioon tehtiin 137 milj. euron korotus vuoden 2023 tasolla ja 195 milj. euroa vuoden 2024 tasolla.

Kuntaliitto on pitänyt henkilöstömitoituksen taloudellisten vaikutusten ohella esillä lain henkilöstövaikutuksia ja henkilöstön saata-vuusongelmia. Tehostetun palveluasumisen ja pitkäaikaisen laitoshoidon mitoitukset merkitsee yli 5 000 uuden hoitajan tarvetta. Vanhus-palvelulain uudistaminen jatkuu vuonna 2021 ja voi lisätä edelleen vanhuspalvelujen henkilöstön lakisääteistä määrää ja siten lisätä saatavuusongelmia.

Lastensuojelutunti - palvelutoiminnan kehittäminen jatkuu

Kuntien lastensuojeluun liittyvät palvelutarpeet ovat kasvaneet viimeisten vuosien aikana. Kuntaliitto on vastannut kuntien tarpeisiin uudella Lastensuojelutunti-ohjelmalla, joka käynnistyi syksyllä 2020. Tavoitteena on parantaa ja uudistaa Kuntaliiton palvelutoimintaa sekä vahvistaa hyvää lastensuojelulain soveltamista ja ammattikäytäntöä kentällä.

Ohjelmassa käydään vuorovaikutteisesti läpi lastensuojelukentän ajankohtaisia asioita. Kunnat voivat lähettää kysymyksiä ja toiveita käsiteltäviksi aiheiksi. Osallistujat voivat myös osallistua keskusteluun kommentoimalla tai laittamalla lisäkysymyksiä tunnin aikana.

1 TOIMITUSJOHTAJAN TERVEHDYS

2 KUNTALIITON STRATEGIA, UUDISTUMINEN JA RESURSSIT

- 2.1 Strategiamme: Vaikuttava kumppani kunnille
- 2.2 Vuoden 2020 strategiset kärkitoimenpiteet
- 2.3 Organisaatiouudistuksella yhtenäistettiin johtamista
- 2.4 Kohti koko kuntakentän yhteistä Yhdessä-toimintamallia
- 2.5 Henkilöstö uudistumisen voimavarana
- 2.6 Asiakuudet ja verkostot
- 2.7 Kuntaliiton talous

3 TOIMINNAN KESKEISIMMÄT TULOKSET JA VAIKUTUKSET 2020 YKSIKÖITTÄIN

- 3.1 Lakiasiat
- 3.2 Kuntatalous
- 3.3 Elinvoima, elinkeinot ja työllisyys
- 3.4 Kuntakehitys, demokratia ja johtaminen
- 3.5 Tietoyhteiskunta
- 3.6 Ruotsinkieliset asiat
- 3.7 Kansainväliset asiat
- 3.8 Yhdyskunnat ja ympäristö
- 3.9 Hyvinvointi ja sivistys

3.10 Sosiaali- ja terveyspalvelut

Lastensuojelutunnilla vastataan kuntien etukäteen lähettämiin kysymyksiin ja käydään keskustelua. Lisäksi ohjelman nettisivuille tuotetaan kuntien toiminnan tueksi materiaalia käsitellyistä aiheista. Lastensuojelutunnin vaikuttavuuden lisäämiseksi tehtiin loppuvuodesta 2020 päätös siirtyä toteutuksessa Teamsista Kunta-TV:n tuottamiin lähetyksiin ja tallenteen tekemiseen.

Lastensuojelutunnille on kuntien lastensuojelun henkilöstön lisäksi osallistunut yksityisiä palveluntuottajia, sosiaalihuollon ja sosiaalityön koulutuksen opettajia ja valvontaviranomaisia. Osallistujia on yhteensä ollut satoja.

AKUSTI yhteisen sote-ICT vaikuttamisen foorumina

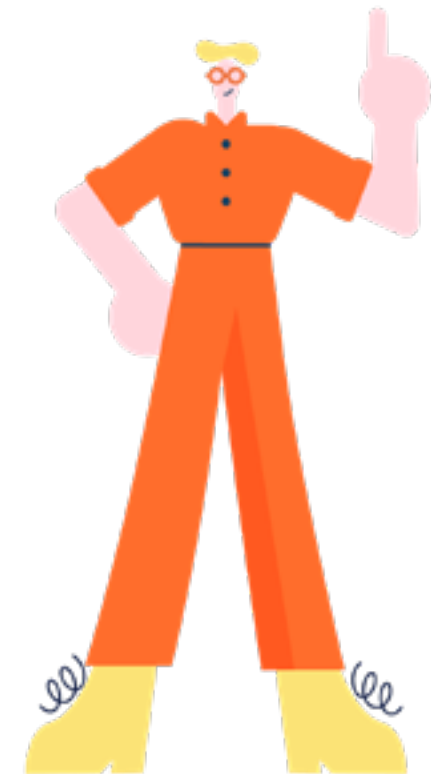
Alueiden ja kuntien sosiaali- ja terveydenhuollon tietohallintoyhteistyöfoorumi AKUSTI julkaisi kesäkuussa kansallisen asiakas- ja potilastietojärjestelmien tilannekuvan. Tilannekuva antaa konkreettisia eväitä päätöksentekoon sosiaali- ja terveydenhuollon tietojärjestelmien uudistamisessa. Sote-tietojärjestelmien kehittäminen tunnistettu sote-uudistuksen onnistumisen kannalta

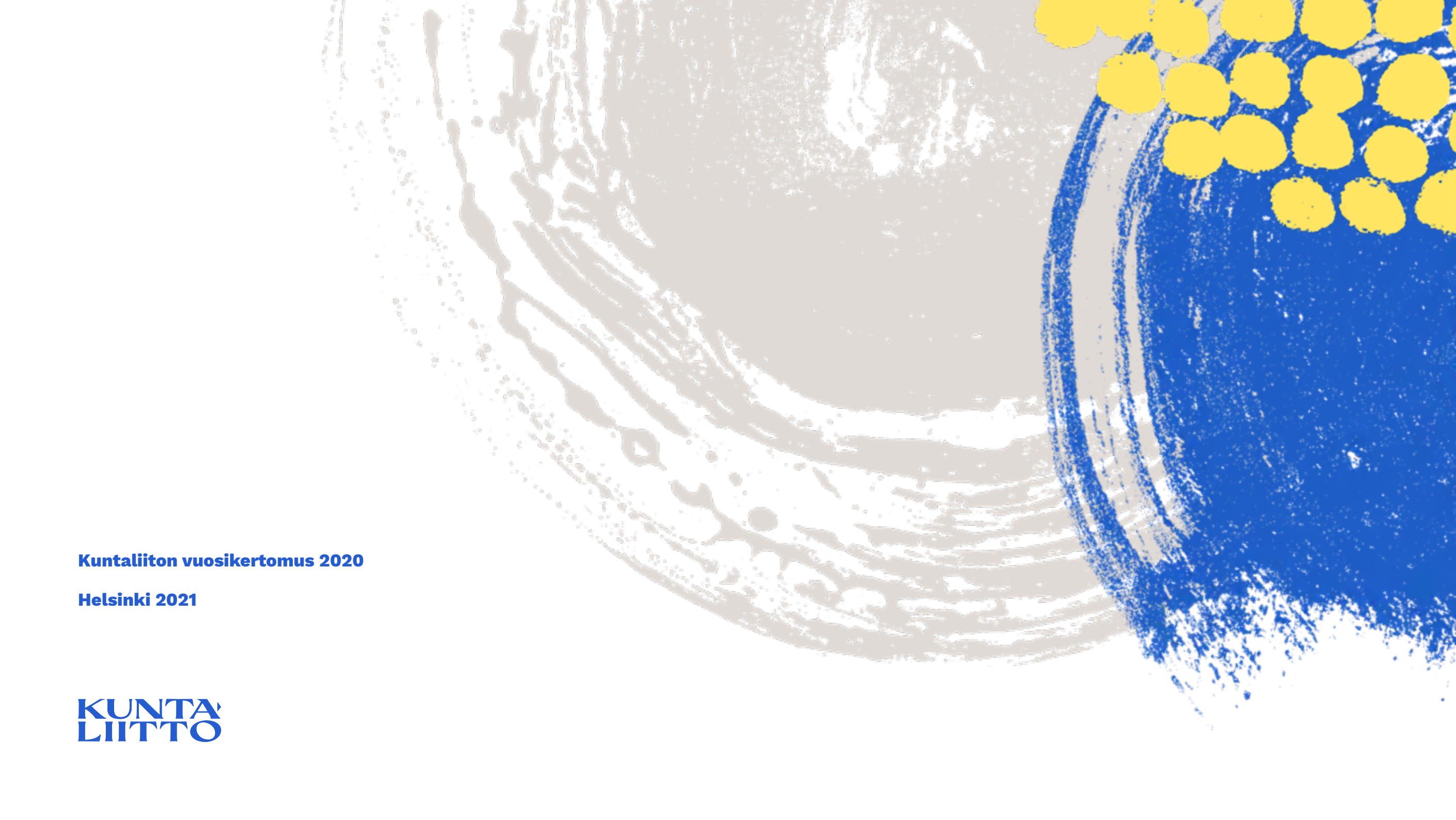
merkittäväksi, sillä sen avulla on mahdollista lisätä kustannustehokkuutta ja tukea uudistuksen keskeisten tavoitteiden saavuttamista.

Jotta sote-uudistuksessa onnistutaan, on myös ICT-ratkaisuissa onnistuttava.

AKUSTI-verkostossa tehtiin merkittävää yhteistä vaikuttamistyötä sote-uudistuksen lausuntokierroksen aikana syksyllä 2020. Verkostotapaamisissa käsiteltiin lakiesitystä ja verkoston toimijat sisällyttivät omiin lausuntoihinsa tapaamisessa käsiteltyjä, yhdessä pohdittuja kannanottoja. ICT-näkökulmaa nostettiin lausunnoissa esille laajasti myös mm. digitalisaation hyödyntämisessä, kansallisten ratkaisujen merkityksen korostamisessa hyvinvointialueiden toimintamallien ja tietojärjestelmien yhtenäistämässä sekä nostamalla esille kirjaamisen kansallista yhteiskehittämistä tietojohdamisen välttämättömänä edellytyksenä.

AKUSTIn tuottama [video kuntapäättäjille](#) julkaistiin vuoden 2020 alussa. Videon tarkoituksena on tuoda esiin kuntapäättäjän roolia päätettäessä sote-ICT:n kehittämisestä ja sen vaatimista investoinneista, mm. asiakas- ja potilastietojärjestelmien yhtenäistämisestä.

Kuntaliiton vuosikertomus 2020

Helsinki 2021

**KUNTA
LIITTO**

Kuntaliiton hallintoon liittyvät kokoukset - kokousohjelma 2022

Ajankohta 2022	Hallintoelin/kokous
To 27.1. klo 8.30 - 10.00	Työvaliokunnan kokous
9. - 10.2.	<i>Rahoitus- ja johtamisfoorumi, Tampere</i>
To 17.2. klo 10.00 - 14.00	Valtuuskunnan järjestäytymiskokous
Pe 18.2. klo 10.00-14.00	Hallituksen järjestäytymiskokous
To 3.3. klo 8.00 - 8.30 8.30 - 10.00 10.00 - 12.00	Kuntaliitto Holding Oy:n hallituksen kokous Työvaliokunnan kokous <i>Suomen kuntasäätiö sr:n hallitus</i>
To 24.3. klo 8.30 - 10.00 10.00 - 14.00	Työvaliokunnan kokous Hallituksen kokous
To 7.4. klo 8.00 - 9.00 9.00 - 10.00 10.00 - 12.00	Kuntaliitto Holding Oy:n hallituksen kokous Työvaliokunnan kokous <i>Suomen kuntasäätiö sr:n hallitus</i>
To 28.4. klo 8.30 - 10.00 10.00 - 14.00	Työvaliokunnan kokous Hallituksen kokous (tilinpäätös + valtuuskunnan kokousasiat)
To 19.5. klo 8.30 - 10.00 10.00 - 14.00 14.00 -	Työvaliokunnan kokous Hallituksen kokous Valtuuskunnan kevätkokous
Pe 20.5. klo 9.00 - 16.00	Valtuuskunnan kevätkokous
Ke 8.6. illalla	Kuntaliitto Holding Oy:n hallitus + FCG:n hallitus, tapaaminen
To 9.6. klo 8.00 - 8.30 8.30 - 10.00 10.00 - 12.00	Kuntaliitto Holding Oy:n hallituksen kokous Työvaliokunnan kokous <i>Suomen kuntasäätiö sr:n hallitus</i>
Ti 23.8. klo 9.00 - Ke 24.8. - 16.00	Työvaliokunnan seminaari
To 25.8. klo 8.30-10.00 10.00 - 14.00	Työvaliokunnan kokous Hallituksen kokous

Ti 8.9. klo 8.00 - 8.30 8.30 - 10.00 10.00 - 12.00	Kuntaliitto Holding Oy:n hallituksen kokous Työvaliokunnan kokous <i>Suomen kuntasäätiö sr:n hallitus</i>
14. - 15.9.	<i>Kuntamarkkinat</i>
To 22.9. klo 8.30 - 10.00 10.00 - 14.00	Työvaliokunnan kokous Hallituksen kokous
To 13.10. klo 8.30 - 10.00 10.00 - 12.00 iltapäivä/ilta	Työvaliokunnan kokous <i>Suomen kuntasäätiö sr:n hallitus</i> Työvaliokunta ja maakuntien liitot (Suomen Kuntaliiton ja maakuntien liittojen välisen palvelusopimuksen mukainen tapaaminen)
To 27.10. klo 8.30 - 10.00 10.00 - 14.00	Työvaliokunnan kokous Hallituksen kokous
To 17.11. klo 8.00 - 8.30 8.30 - 10.00	Kuntaliitto Holding Oy:n hallituksen kokous Työvaliokunnan kokous
<i>Ke 30.11. klo 16.00 - 18.00</i>	<i>Suomen kuntasäätiö sr:n hallitus</i>
To 1.12. klo 8.30 - 10.00 10.00 - 14.00 14.00 -	Työvaliokunnan kokous Hallituksen kokous Valtuuskunnan syyskokous
Pe 2.12. klo 9.00 - 16.00	Valtuuskunnan syyskokous
To 15.12. klo 8.30 - 10.00 10.00 - 14.00	Työvaliokunnan kokous Hallituksen kokous